

TAMPEREEN
AMMATTIKORKEAKOULU

TULIKÄRPÄSTEN TARINA

Yhteissoittoa eritasoisille huiluoppilaille

Eeva Kunnas

Opinnäytetyö
Lokakuu 2016
YAMK Musiikki
Musiikkipedagogi

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
YAMK Musiikki
Musiikkipedagogi

KUNNAS, EEVA:
Tulikärpästen Tarina
Yhteissoittoa eritasoisille huiluoppilaille

Opinnäytetyö 122 sivua, joista liitteitä 26 sivua
Lokakuu 2016

Opinnäytetyön taustalla oli kirjoittajan omista yhteissoittokokemuksista, opetustyön parissa tehdyistä havainnoista ja Suzuki-opinnoista kummunnut tarve tutkia ryhmäopetuksen eri muotoja. Työn tavoitteena oli selvittää, miksi ja miten eritasoisten oppilaiden yhteissoitto toimii, vai toimiiko se lainkaan. Toinen tavoite oli kartoittaa eritasoisten yhteissoittoon liittyviä haasteita sekä siitä aiheutuvia hyötyjä ja verrata niitä samantasoisten ryhmään. Työn tarkoitus oli keskittyä pienryhmiin, ei esimerkiksi orkestereihin. Keskeisenä näkökulmana työssä oli myös Suzuki-metodi, jonka tärkeänä osana ryhmätunnit toimivat.

Aineistona työssä käytettiin kirjallisuuden, oppilaskyselyiden ja opettajahaastatteluiden lisäksi tekijän Suzuki-huiluopettajaopintojen aikana kokoamia muistiinpanoja. Oppilaskyselyt toteutettiin Hämeenlinnassa 16.9.–3.10.2015 järjestetyn musiikkisatuprojektin alussa ja lopussa. Projektin aikana harjoiteltiin ja esitettiin Noelle Perrinin sovittama ja kirjoittama *The Fireflies Chronicles*, jolta työ sai nimensä Tulikärpästen Tarina. Opettajien haastattelut toteutettiin sähköpostikyselynä elokuussa 2016. Osallistujia oli kuudesta eri maasta. Opinnäytetyö toteutettiin laadullisena tapaustutkimuksena, opettajien valitseminen harkinnanvaraisena otantana. Sekä oppilaskyselyissä että opettajien haastatteluissa pyrittiin säilyttämään oppilaslähtöisyys pääasiallisena näkökulmana.

Käytetty kirjallinen lähdemateriaali ei antanut työhön varsinaisia vastauksia, mutta oppilaskyselyjen ja opettajahaastatteluiden ansiosta niitä saatiin. Hämeenlinnassa toteutettu musiikkisatuprojekti voitiin kyselyjen perusteella todeta onnistuneeksi. Alku- ja lopukyselyiden välillä ei ollut suurta eroavaisuutta vastauksissa, mutta nähtävissä oli selvä myönteisen painotuksen vahvistuminen. Opettajien vastauksista puolestaan kävi ilmi, että heidän laajasta koulutustaustastaan huolimatta eritasoisten oppilaiden ryhmää pidettiin haastavampana kuin samantasoisista koostuvaa. Tätä ei pidetty silti negatiivisena asiana, vaan siihen annettiin vastauksissa selkeä ohjeistus, jonka varassa toimia. Lähtökohtana onnistuneelle eritasoisten ryhmätunnille pidettiin huolellista suunnittelua, niin tuntiaikataulun kuin ohjelmistovalintojen osalta. Sekaryhmä koettiin oppilaiden osalta hyödylliseksi, olivat osallistujat sitten lapsia, teini-ikäisiä, vasta-alkajia tai edistyneitä. Musiikillisten hyötyjen lisäksi painoarvoa saivat sosiaaliset aspektit. Opinnäytetyön aiheen jatkokehittämissä esiin nousi pohdinta-luvun yhteydessä oppilaiden ja opettajien haastattelututkimus laajemmalla otannalla, niin osallistujien määrän kuin instrumenttivalikoiman osalta. Myös musiikkipedagogikoulutusta ja valmistuneiden lisäkoulutusta tulisi tutkia ja kehittää.

Asiasanat: yhteissoitto, ryhmätunnit, Suzuki-metodi, Suzuki-huilu, huilunsoitto.

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Master's Degree Programme in Music

KUNNAS, EEVA:
The Fireflies Chronicles
Playing Flute in a Mixed Level Group

Master's thesis 122 pages, appendices 26 pages
October 2016

This thesis was born out of the need to examine different forms of group classes, stemming from writer's own musical experiences, work as a flute teacher and studies on the Suzuki method. The first goal of the thesis was to find out why and how a group class with mixed level students works, or whether it works at all. The second goal was to list challenges and benefits of such a group, as well as to compare it to the traditional way of having same-level students playing together. The purpose was to focus on small groups, not orchestras. One elementary viewpoint in the research was Suzuki method, in which group lessons are an essential part.

Besides articles on the Suzuki method and other books, various types of theses and research papers, an additional source of data was the author's personal collection of notes from Suzuki studies. The latest data were gathered using three questionnaires, two of them were given to flute students, one to ten teachers. The students filled the questionnaires in the course of a musical fairytale project in Hämeenlinna, carried out on 16.9.–3.10.2015. The project consisted of The Firefly Chronicles, written and arranged by Noelle Perrin, which became the name of the thesis. The teachers were interviewed via e-mail in August 2016, since they represented six countries. This thesis was executed as a qualitative case study, and the teachers were chosen by discretionary sampling. In both the student and teacher questionnaires, the aim was to keep the viewpoint on the student.

The researched literature did not yield any specific answers to the questions of the thesis, but some were gained from the student and teacher questionnaires. The musical fairytale project in Hämeenlinna could be considered a success. There was no significant difference between the two questionnaires that students answered, but there was a clear improvement in the positive attitude. The teachers' opinion was that a mixed-level group was more challenging than same-level, which was not considered a negative thing. With careful planning, both schedule and material wise, a mixed-level group can easily be a success. A mixed level group is useful and resourceful for all students, no matter what age or skill level they represent. In addition to musical benefits, the social aspects were considered very effective. In connection with the further development of the subject of the thesis, as part of final chapter, an interview study of the students and teachers was brought up. It would apply a more comprehensive sampling of participants and a larger range of instruments. More research should also be carried out on the education of music pedagogues and the additional education of graduates.

Key words: group playing, group class, Suzuki method, flute, Suzuki flute.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	TUTKIMUSASETELMA	11
2.1	Laadullisesta tutkimustavasta	11
2.2	Aiemmat tutkimukset ja muu kirjallisuus	12
2.2.1	Kirjallisuutta yhteissoitosta.....	13
2.2.2	Kirjallisuutta Suzuki-metodista.....	19
3	SUZUKI-METODISTA	26
3.1	Filosofiaa	26
3.2	Opettajakoulutuksesta	29
3.3	Ennakkoluuloja	31
3.4	Ryhmätuntien ja yhteissoiton merkitys Suzuki-metodissa	34
3.5	Suzuki-metodi Suomessa.....	37
4	NÄPPÄRIT JA SUZUKI	38
4.1	Miksi Näppärit?	38
4.2	Näppäri-pedagogiikan periaatteet Suzukiin verraten.....	38
4.3	Yhteissoiton merkitys Näppäreillä.....	42
5	TULIKÄRPÄSTEN TARINA	44
5.1	Teoksen tausta ja sisältö	44
5.2	Tulikärpäset Hämeenlinnassa	49
5.2.1	Idea ja projektin suunnittelu.....	49
5.2.2	Toteutus.....	51
5.3	Tulikärpäset muualla.....	54
5.3.1	Marraskuu 2013 - Suomen Huiluseura 30.v.	55
5.3.2	Tampereen Huiluklubi ry syksyllä 2016.....	57
6	Aineiston purku	61
6.1	Oppilaskyselyt Hämeenlinnassa	61
6.1.1	Tulosten todentamisesta.....	61
6.1.2	Kyselyyn vastanneiden taustat	62
6.1.3	Alkukysely	64
6.1.4	Loppukysely	66
6.1.5	Tulosten vertailua.....	68
6.2	Kysely Suzuki-opettajille yhteissoitosta	72
6.2.1	Kyselyistä.....	72
6.2.2	Vastaajien taustat	74
6.2.3	Taustat yhteissoiton ohjauksesta	75
6.2.4	Mielipiteitä ja kokemuksia yhteissoiton ohjaamisesta.....	76

6.2.5 Tulosten vertailua.....	82
6.3 Materiaalivinkit opettajilta.....	87
7 Pohdintaa.....	88
LÄHTEET.....	94
LIITTEET	97
Liite 1. Alkukysely oppilaille.....	97
Liite 2. Loppukysely oppilaille	98
Liite 3. Sähköposti Tulikärpästen Tarinaan osallistuneiden oppilaiden huoltajille	99
Liite 4. Kysely opettajille suomeksi	100
Liite 5. Kysely opettajille englanniksi.....	102
Liite 6. Suzuki-opettajakoulutuksen tutkintokysymyksiä	104
Liite 7. Tulikärpästen esittely puhallinkollegiolle Hämeenlinnassa.....	106
Liite 8. Aikataulu-sähköposti rehtorille & apulaisrehtorille	107
Liite 9. Tulikärpästen Tarinan juliste Hämeenlinnassa	108
Liite 10. Tiedote Hämeenlinnan oppilaille.....	109
Liite 11. Sähköposti huilukollegoille aikatauluista ym.	110
Liite 12. Tulikärpästen esittely Tampereen Huiluklubille.....	111
Liite 13. Ohjeistus Tampereen projektin opettajille.....	112
Liite 14. Info Tampereen huiluoppilaille.....	115
Liite 15. Toinen info Tampereen huiluoppilaille	116
Liite 16. Info Tampereen pianistille	117
Liite 17. Haastattelupyyntö opettajille suomeksi	119
Liite 18. Haastattelupyyntö opettajille englanniksi	120
Liite 19. Materiaalivinkit opettajilta.....	121

1 JOHDANTO

Yhteissoitto oli merkittävä osa opintojani musiikkiopistossa, erityisesti yläkoululaisena ja lukiossa. Huiluopettajani järjesti sekä kamarimusiisointi- että orkesterimahdollisuuksia, joihin huilua soittavan ikätoverini kanssa tartuimme. Suurin osa näistä yhteissoittokokemuksista oli järjestetty suurin piirtein samantasoisille soittajille, ikähaarukankin ollessa melko kapea. Samoina vuosina kävimme myös musiikkileirillä joka kesä. Tarjolla oli yhteissoittoa, kamariorkesterista sinfoniaorkesteriin ja huiluyhtyeestä eri soitinten kamarikokoonpanoihin. Joillakin leireillä huiluyhtyeessä oli eritasoisia soittajia, enkä muista, että siitä olisi puhuttu sen kummemmin. Opettaja jakoi stemmat ja niiden mukaan soitettiin.

Lapsuudesta ja ensimmäisistä huiluvuosistani muistan ison huiluorkesterin, jonka opettajamme kokosi kaikista oppilaistaan. Meidät pienemmät sijoitettiin alimpiin stemmoinhin ja isot tytöt soittivat ylempiä, joku jopa alto- tai bassohuilua. Teoksena oli sovitus Händelin Halleluja-kuorosta, ehkä muitakin, mutta tämä jäi parhaiten mieleen. Harjoitusten aikataulujen muistan olleen periodimuodossa viikonloppuisin. Muistan kyllä menneeni harjoituksiin, vaikka samana päivänä olin saanut osuman pesäpallomailasta toiseen käsivarteen. Orkesterista mieleen jäi vahvimpana muistona mainitsemani vanhemmat soittajat, joita ei muualla tavannut, ja soittajien määrä.

Musiikkiopisto- ja kesäleirivuosien yhteissoittokokemukset, varsinkin huiluyhtyeissä, jäivät mieleeni positiivisina. Aloittaessani huiluopettajan työt sain kolmesta neljään oppilasta, joiden kanssa en vielä pitänyt ryhmätunteja. Aloittaessani vähän myöhemmin musiikkipedagogin opinnot, jaoimme didaktiikkatunneilla materiaalivinkkejä ja soitimmekin joitain teoksia yhdessä. Didaktiikkatuntien ja eri observointikokemusten myötä aloin pitää omille oppilaille ryhmätunteja silloin tällöin. Valmistimme usein joului- tai kevätkonsertteihin jonkin ryhmänumeron. Työskennellessäni pienissä musiikkikouluissa oppilaille ei ollut yhteismusiisointiin usein edes muuta mahdollisuutta. Suzukihuiluopettajan erikoistumisopintojen myötä ryhmätuntien merkitys on omassa pedagogisessa näkemyksessäni vahvistunut entisestään, perinteisen kamarimusiikin ja orkesterisoiton rinnalla. Ryhmätuntien sisältö voi vaihdella paljonkin – soittajat ovat saman- tai eritasoisia, harjoitellaan yksi- tai moniäänistä ohjelmistoa, tekniikkaa tai tulkintaa muuten vaan tai esitystä varten.

Yhteissoiton kasvava merkitys musiikkiopistomaailmassa ja Suzuki-opintoni ovat saaneet minut pohtimaan sen sisältöjä ja muotoja. Suzuki-huiluopettaja Noelle Perrinin sovittama ja kirjoittama musiikkisatu Tulikärpästen Tarina (The Fireflies Chronicles, 2008) antoi lopullisen kimmokkeen tälle opinnäytetyölle. Suzuki-metodista, huilusta ja Suzuki-huilustakin on tehty opinnäytetöitä ammattikorkeakoulun perustutkintojen ja ylempien tutkintojen yhteydessä. Mitä uutta voin siis tarjota omalla työlläni?

Tarkastelen työssäni yhteissoittoa musiikkioppilaitoksissa, painopisteenä eritasoisista huiluoppilaista koostuvat ryhmät. Tarkoitan näillä ryhmillä pienryhmiksi kutsuttuja kokoonpanoja, kyse ei siis ole esimerkiksi orkesterista. Osallistujia voi olla kaksi tai kaksikymmentä, riippuen tilaisuudesta. Yleisimmin ryhmässä on lähinnä yhden instrumentin soittajia.

Olen valinnut yhdeksi näkökulmakseni Suzuki-metodin, koska olen syventynyt siihen 11 vuoden ajan ja suorittanut samalla ylimmän tason opettajatutkinnon. Metodissa ryhmätuntien ja yhteissoiton painotus on erityisen merkittävä. Koska halusin verrata metodia johonkin perinteisen opetusmenetelmämme lisäksi, valitsin Mauno Järvelän kehittämän Näppäri-pedagogiikan. Jo ensi silmäys pedagogiikasta kertovaan kirjaan (Järvelä & Huntus, 2014) kertoi yhtäläisyyksistä Suzuki-metodin kanssa niin laajalti, ettei vertailulta olisi voinut vältyä. Perinteisellä menetelmällä tarkoitan työssäni soitonopetusta sen yleisessä merkityksessä, jolloin ei käytetä mitään tiettyä/erityistä metodia (kuten Suzuki, Kodály, Orff, Colour Flute).

Opinnäytetyöni tarkoitus on selvittää laadullisen tapaustutkimuksen keinoin sekä oppilaiden että opettajien tuntemuksia ja näkemyksiä aiheestani. Materiaalia olen kerännyt 16.9.–3.10.2015 toteuttamani musiikkisatu-projektin yhteydessä, jolloin toteutin oppilaskyselyt (liitteet 1 ja 2). Jaoin kyselyt projektiin osallistuneille oppilaille paperisina, ne täytettiin ensimmäisen harjoituksen ja esityspäivän yhteydessä. Kyselyt olivat rasti-ruutuun -muotoisia, jotta ne soveltuivat 8–18-vuotiaille samanlaisina, ja jotta ne oli mahdollista täyttää lyhyessä ajassa. Käyttöluvan oppilaiden vastauksiin pyysin kunkin huoltajalta sähköpostitse (liite 3).

Halusin koostaa opettajien mielipiteitä avoimin vastauksin ja suunnittelin netissä täytettävän kyselyn. Päädyin kuitenkin sähköpostitse lähetettyihin kyselyihin (liitteet 4 ja 5), koska valikoitu opettajajoukko oli useasta eri maasta ja sähköisesti helpoiten tavoitetta-

vissa. Opettajat valitsin sen perusteella, että jokaisella on jonkin verran Suzuki-koulutusta ja he käyttävät ryhmätunteja aktiivisesti osana opetustaan. Koska Suzuki-metodi on levinnyt eri puolille maailmaa, työni tarkoitus on käsitellä opettajien näkökulmaa myös kansainvälisesti. Kyselyihin vastasi opettajia Suomesta, Iso-Britanniasta, Hollannista, Yhdysvalloista ja Kanadasta. Lisäksi mukana oli yksi Ruotsissa opettava suomalainen.

Lähdemateriaalia olen kerännyt usean vuoden ajan. Käytössäni ovat olleet Suzuki-opintojeni ajalta (2004–2015) koostetut muistiinpanot sekä saatu oppimateriaali. Lisäksi olen hyödyntänyt kirjallisuutta ja tutkimuksia liittyen laadulliseen tutkimustapaan, Suzuki-metodiin, Näppäri-pedagogiikkaan ja yhteissoittoon. Kansainvälistä lähdemateriaalia ovat olleet suurin osa Suzuki-kirjoista, yksi väitöskirja Suzuki-huiluopetuksesta sekä eri maanosien Suzuki-yhdistysten kotisivustot.

Tavoitteeni on kartoittaa eritasoisten oppilaiden yhteissoittoon liittyviä haasteita, mutta ennen kaikkea siitä koituvia hyötyjä, verrattuna perinteiseen samantasoisten yhteissoittoon. Haastateltujen opettajien edustama soitinvalikoima on pieni (huilu, nokkahuilu, viulu, alttoviulu). Siitä huolimatta jaetut kokemukset ja mielipiteet ovat sovellettavissa muihinkin instrumentteihin ja metodittomaan opetukseen. Työ ei kartoita vain opetusteknisiä näkemyksiä, vaan havaintoja laajasti myös oppilaiden etuihin ja haasteisiin liittyen. Nuorimpien ja/tai taitotasoltaan vielä alussa olevien kannalta erityisesti hyödyt on helppo havaita. Useimmiten aiheestani keskusteltaessa olen kohdannut tiedustelun siitä, että ”mitäs ne vanhemmat oppilaat siitä sitten saa?”. Työni tavoitteena on vastata tähän kysymykseen opettajahaastatteluiden yhteydessä.

Opinnäytetyöni kautta haluan jakaa myös joitakin materiaalivinkkejä. Opettajien haastattelun viimeisessä osiossa vastaajat saivat halutessaan kertoa suosikkejaan jo olemassa ja saatavilla olevista teoksista erilaisille huilukokoonpanoille. Näistä suosituksista olen koonnut lyhyen listauksen kuudennen luvun loppuun. Perrinin musiikkisatua (Tulikärpästen Tarina) esittelen työni viidennessä luvussa.

Kyseinen musiikkisatu on kokoelma sovituksia, joissa yhdistetään kevyestä musiikista tunnetulla mash-up-tekniikalla kaksi kappaletta. (Geoghegan & Klass 2005, 45.) Perrin kertoi sovitustyön alkaneen hänen oman huiluluokkansa materiaalitarpeista: soittajia oli monelta taitotasolta ja eri-ikäisiä, kaikki tykkäsivät soittaa ryhmässä. (Opettajahaastatte-

lu sähköpostitse, elokuva 2016.) Suzuki-opettajana hän on hyödyntänyt sovituksissa Suzuki-huiluvihkon kahta ensimmäistä kappaletta, jotka ovat Maijan karitsa ja japanilainen lastenlaulu Tulikärpäset (Fireflies). Musiikkisatu sisältää yhdeksän eri kappaletta, joista jokaisessa helpoin stemma on toinen mainituista Suzuki-kappaleista, vaativin stemma puolestaan jokin tunnettu klassinen melodia. Esimerkkejä kappaleyhdistelmistä ovat Maijan karitsa + Wilhelm Tell -alkusoitto, Tulikärpäset + Joutsenlammen päätee- ma sekä Maijan karitsa + Offenbachin Cancan. Luvussa viisi on muutamia nuottiesi- merkkejä kappaleista.

Musiikkisadun sisällöllisen esittelyn lisäksi raportoin Hämeenlinnassa toteutetusta pro- jektista ohjauksellisin ja tuotannollisin huomioin. Tavoitteeni on, että tulevaisuudessa satua toteuttavat ja ohjaavat opettajat saisivat käytännön apua huomioistani. Perustan tekemäni huomiot kolmeen eri projektiin, joissa olen toiminut ohjaajana. Hämeenlinnan lisäksi raportoin lyhyesti sekä Helsingissä (2013) että Tampereella (2016) esitetyistä versioista. Joka versiossa on ollut eri määrä esiintyjä, joten olen päässyt testaamaan huomioitani monessa suhteessa. Helsingissä huilisteja oli reilut 80, Hämeenlinnassa 14 ja Tampereella yli 100. Jokaisessa esityksessä oli mukana kapellimestarin lisäksi pianis- ti ja kertoja. Helsingissä teos oli osa Suomen Huiluseuran 30-vuotisjuhlia. Olin yksi neljästä kapellimestarista ja yhtenä vastuuhenkilönä projektissa, kun taas Hämeenlin- nassa projekti oli kokonaan vastuullani ja johdin teoksen kokonaisuudessaan. Tampe- reella tein yhteistyötä Tampereen Huiluklubin kanssa. Toimin kapellimestarina ja ohjaa- jana, mutta käytännön järjestelyitä hoitivat klubin hallituksen jäsenet.

Tätä opinnäytetyötä prosessoidessani olen miettinyt perimmäistä syytä aiheelleni. Sen sijaan, että kysyttäisiin miksi, ehdotan kysymystä ”Miksi ei?”. Musiikkioppilaitoksissa yhteissoitto tapahtuu niin kovin usein vain samantasoisten oppilaiden kesken. Miksi emme useamminkin kokoaisi yhteen eritasoisia ja -ikäisiä oppilaita? Oman koulutukseni ja työkokemukseni puolesta voin sanoa sen olevan oppilaan eduksi. Tutkiessani Hä- meenlinnan Tulikärpäs-esityksiä oppilaskyselyjen kautta halusin saada joko vahvistusta tai kritiikkiä tavoitteilleni, jotka olin asettanut projektille. Koko projektin tarkoitushan oli antaa huiluoppilaille uudenlainen yhteissoittokokemus. Oppilaskyselyjen tuloksista kerron työn kuudennessa luvussa.

Opettajia haastatellessani halusin haastaa heitä vertailemaan mainitsemaani asetelmaa samantasoisista koostuvan ja sekatasoisen ryhmän välillä. Ennakkokäsitykseni asiasta

oli melko selkeä, mutta halusin tietää kokoneiden, monenlaisia ryhmiä ohjanneiden opettajien mielipiteitä ja havaintoja. Pyrkimykseni oli asetella kysymykset siten, ettei ryhmien etuja ja haasteita pohdittaisi vain opettajan näkökulmasta, kuten helposti tällaisessa aiheessa käy. Oppilaskyselyissä tavoittelemani oppilaslähtöisyys oli siis lähtökoh- tana myös opettajien haastatteluissa.

Miksi olen halunnut tehdä tällaisen tutkimuksen? Olen työskennellyt lähes aina sivu- toimisena tuntiopettajana, useassa paikassa samaan aikaan. Yhden musiikkikoulun tai toimipisteen oppilaita saattaa olla vain muutama ja hekin taitotasoiltaan erilaisia. Yh- teissoitto on kuitenkin niin merkittävä tekijä oppilaiden motivoinnissa ja osa opetus- suunnitelmien vaatimuksia, että jotakin on aina yritettävä järjestää. Ryhmätunnit ovat siihen hyvä vaihtoehto, vaikkakin ei niin helppo sellainen. Monelta perinteisen soiton- opettajakoulutuksemme käyneeltä pedagogilta puuttuvat ryhmänohjaukselliset taidot. Suuremmaksi ongelmaksi on silti muodostunut ohjelmisto, materiaalia ei sekaryhmille välttämättä ole tai sitä löytyy vain vähän. ”No siitä vaan näppärästi itse sovittamaan!” Näen tässä kohtaa myös opettajana haasteen – en osaa sovittaa. Opettajia haastatellessa- ni en puuttunut tähän kysymykseen, mutta sovitusten tekeminen vilahtaa kyllä joissakin vastauksissa. Asiasta maininneet eivät kuitenkaan ottaneet kantaa sovitustyön haasta- vuuteen tai helppouteen. He totesivat vain Suzuki-opettajien yhteisöissä olevan tavallis- ta jakaa toisille itse tehtyjä sovituksia ja vastaavaa materiaalia. Tällaisen kollegiaalisen tiedon ja materiaalin jakamisen tavan soisin leviävän myös metodittomiin yhteisöihin.

Tavoitteeni tällä opinnäytetyöllä on vastata kysymykseen siitä, miksi ja miten eritasois- ten oppilaiden yhteissoitto toimii, vai toimiiko se. Tutun ja totutun tavan, tässä tapauk- sessa samantasoisten yhteissoiton, haastaminen on mietityttänyt itseäni jo pitkään.

2 TUTKIMUSASETELMA

Tämä luku käsittelee laadullista tutkimusta yleisesti, minkä jälkeen olen koonnut katsauksen kirjallisuuteen ja tutkimuksiin. Kirjallisuus on painottunut Suzuki-metodiin, tutkimukset sen lisäksi yhteisötoon.

2.1 Laadullisesta tutkimustavasta

Pohtiessani opinnäytetyöni aihetta ja siihen keräämääni materiaalia, suuntaus laadulliseen tutkimukseen oli melko selvä alusta asti. Kyseessä on Hämeenlinnassa toteuttamani pienehkön osallistujamäärän projekti, siihen liittyvät oppilaskyselyt ja yhteisötoita käsittelevät opettajien haastattelut. Laadullisella tutkimuksella on muun muassa seuraavia ominaisuuksia: ”Laadullisen tutkimuksen lähtökohtana on yksilöiden kyky tulkita inhimillisen elämän tapahtumia ja muodostaa käsityksiä maailmasta, jossa he toimivat.” (Helske 2002, 25.) ”Laadullisella aineistolla tarkoitetaan pelkistetyimmillään aineistoa, joka on ilmiänsuhtaan tekstiä. Teksti voi olla syntynyt tutkijasta riippuen tai riippumatta.” (Eskola & Suoranta 2005, 15.) ”Laadullisessa tutkimuksessa keskitytään usein myös varsin pieneen määrään tapauksia ja pyritään analysoimaan niitä mahdollisimman perusteellisesti. Aineiston tieteellisyyden kriteeri ei näin ollen olekaan sen määrä vaan laatu.” (Eskola & Suoranta 2005, 18.)

Työni ytimessä on Tulikärpästen Tarina -projekti Hämeenlinnassa. Sen prosessikuvauksen kautta ja projektia refleктоimalla selvitan omaa ja osallistuneiden oppilaiden näkökulmaa sekä itse teoksesta että erityisesti yhteisötoista. Materiaalia olen koostanut omien muistiinpanojeni lisäksi oppilaskyselyillä (liitteet 1 ja 2). Niiden anonymiin käsittelyyn työssäni nimettöminä keräsin luvat suullisesti toukokuussa 2016 ja elokuussa 2016 sähköpostitse oppilaiden huoltajilta (liite 3). Keskittyessäni Tulikärpästen Tarina -projektiin työtä voidaan pitää myös laadullisena tapaustutkimuksena. Tutki ja kirjoita -oppaassa tapaustutkimus määritellään seuraavasti:

Tapaustutkimus (case study): yksityiskohtaista, intensiivistä tietoa yksittäisestä tapauksesta tai pienestä joukosta toisiinsa suhteessa olevia tapauksia. Tyypilliset piirteet: valitaan yksittäinen tapaus, tilanne tai joukko tapauksia; kohteena yksilö, ryhmä tai yhteisö; kiinnostuksen kohteena useinkin prosessit, yksittäistapausta tutkitaan yhteydessä ympäristöönsä (luonnollisissa tilanteissa), josta yksittäistapaus on osa; aineistoa kerätään

useita metodeja käyttämällä, mm. havainnoin, haastatteluin ja dokumentteja tutkien. Tavoitteena tyypillisimmin ilmiöiden kuvailu. (Hirsjärvi & Remes & Sajavaara 2014, 134–135.)

Työn viidennessä luvussa esittelen musiikkisatua tarkemmin ja puran Hämeenlinnan projektia. Samassa luvussa kuvaan lyhyesti saman musiikkisadun esityksiä Helsingissä ja Tampereella. Oppilaskyselyjen purku on luvussa kuusi, samassa yhteydessä myös opettajien haastattelut.

Käytännön observaatioista ja omasta työkokemuksestani on kummunnut tarve tutkia eritasoisista oppilaista koostuvien ryhmien opettamista ja toimintaa, sekä oppilaiden suhtautumista ja sopeutumista siihen. Käytän työssäni kyseisestä ryhmästä myös nimeä sekatasoinen ryhmä ja sekaryhmä. Halusin tuoda yhteissoittoa pohtiessani esiin myös Suzuki-opettajien näkökulman, koska heillä kaikilla on paljon kokemusta eritasoisia oppilaita sisältävien ryhmien ohjaamisesta. Taustanaan heillä on maasta riippumatta lähes identtiset erikoistumisopinnot. Opettajia haastattelin sähköpostitse (liitteet 4 ja 5). Osallistujia sain Suomen lisäksi Ruotsista, Hollannista, Englannista, Kanadasta ja Yhdysvalloista. Haastattelut keskittyivät yhteissoiton ohjaamiskokemuksiin sekä samantyyppisiä eritasoisten oppilaiden kanssa. Opettajien omien kokemusten lisäksi olin erityisesti kiinnostunut heidän tekemistään oppilashavainnoista, joista esimerkkinä vasta-alkajien ja edistyneiden edut ja haasteet sekatasoisessa ryhmässä soittamisesta.

2.2 Aiemmat tutkimukset ja muu kirjallisuus

Aloin kerätä lähdemateriaalia jo muutamia vuosia sitten, kun tiesin työkokemukseni vähitellen riittävän jatko-opintoihin. Eniten olen lukenut opinnäytetöitä ammattikorkeakoulun perus- ja ylemmän tutkinnon tasolta. Hakusanoja olivat aluksi huilu, yhteissoitto, ryhmäsoitto, ryhmätunnit, ryhmän ohjaaminen, Suzuki-metodi ja Suzuki-huilu. Hyödynsin myös henkilökohtaisen kirjastoni Suzuki-aiheisia teoksia, joita Suzuki-opettajaopinnoissa tulee lukea useita. Vain yksi näistä kirjoista on suomennettu, loput ovat englanninkielisiä. Mainittakoon myös Liisa Winbergin teos Suzuki-soitonopetusmenetelmä (1980), ainoana suomalaisena kirjana aiheesta. Yksi tärkeimpiä lähteitäni on ollut vuosina 2004–2015 tekemäni luentomuistiinpanot sekä Marja-Leena Mäkilän että Eija Puukon Suzuki-huiluluennoilta. Niihin liittyvät myös observointi-

muistiinpanot useiden eri opettajien tunneilta, mukana suomalaisia ja ulkomaalaisia Suzuki-huiluopettajia.

Pro-gradu-töitä ja väitöskirjoja löysin työtäni varten Suomesta melko harvoja, ulkomailta yhtä lailla vain muutamia. Ulkomaisten nimikkeiden kohdalla ongelmaksi muodostui niiden saaminen luettavaksi. Viitetietoja löytyi jonkin verran, mutta aiheeseeni sopivista latasin itselleni lopulta vain yhden väitöskirjan Yhdysvalloista (Watson 2011).

Työni keskittyy yleisten yhteissoitto- ja ryhmätuntinäkemyksen selvittämiseen eniten Suzuki-metodin kautta. Sen vuoksi päätin keskittää kirjallisuudenkin siihen, vaikka aiheen puolesta voisin käsitellä esimerkiksi Orff- ja Kodály-pedagogiikkaa. Jos haluaisin tutkia yhteissoittoa ryhmädynaamisena ilmiönä tarkemmin, näkisin työn tarvitsevan laajemmat raamit ja pidemmän työskentelyajanjakson. Kirjallisia lähteitä hankkiessa huomioin, että ryhmäopetuksesta ja ryhmien ohjaamisesta on runsaasti luettavaa suunnattuna koululuokkien opettajille. Niistä voi musiikkipedagogikin ammentaa, mutta ei nopealla katsauksella juuri omaan aiheeseeni liittyen.

2.2.1 Kirjallisuutta yhteissoitosta

Rajaamistani hakusanoista tähän lukuun sopivat erityisesti yhteissoitto, ryhmätunnit ja ryhmän ohjaaminen. Valikoin löytämistäni kirjoista ja lopputöistä erityisesti sellaisia, jotka liittyivät huiluun, puhallinsoittimiin, musiikkiopiston toimintaan, Suzuki-metodiin tai näppäreihin. Päätin jättää käsittelyn ulkopuolelle koulumaailmaan ja luokanopetukseen liittyvät lähteet sekä muut soitonopetusmenetelmät. Näppäri-pedagogiikkaa käsittelemään erikseen työni neljännessä luvussa.

Rajaaminen osoittautui haastavaksi, mutta vain siitä syystä, että innostuin itse lukemaan aina vain lisää esiin tulleista sivupoluista. Ryhmän ohjaaminen oli yksi tällainen polku, juuri koulumaailmassa. Opettajien toimintakeinot eri tilanteissa, ryhmäyttäminen pelien ja leikkien muodossa, yhteistyö ja kollegiaalinen vertaistuki, työnantajatahon vastuu ja mahdollisuudet opettajan tukemiseen. Näitä aiheita käsitellään muutamissa valitsemisani lähteissä, mutta musiikkiopistojen näkökulmasta.

Ensimmäisenä opinnäytetyönä luin Heli Talvitien kirjoittaman tutkimuksen eräästä huiluryhmästä ja sen toiminnasta. *Taikahuilut – matkalla konserttiin* on dokumentoiva kuvaus Talvitien perustaman ja ohjaaman huiluoppilasryhmän harjoittelusta, kappalevalinnoista ja nuottien hankkimisesta, konsertteihin valmistautumisesta ja vastaavan ryhmän ohjaamisesta. (Talvitie 2008, 1.) Talvitie toteaa ohjaajan musiikillisen koulustaustan olevan yksi merkittävimmistä ryhmän toimintaan vaikuttavista tekijöistä. On huomioitava myös saadut resurssit, joista päättää tietenkin työnantaja.

Talvitie pohtii opettajilta vaadittavia ryhmänohjaustaitoja nykypäiväänkin verraten sangen osuvasti. Tilanne ei ole kahdeksassa vuodessa muuttunut olennaisesti, vaikka siihen kasvavissa määrin huomiota kiinnitetäänkin. ”Opettajilta vaaditaan ryhmän ohjaamista ilman että he ovat saaneet siihen erikseen mitään koulutusta.” (Talvitie 2009, 1.) On totta, että en itse esimerkiksi musiikkipedagogin AMK-tutkintoa opiskellessani saanut ohjausta ryhmäopetukseen. Myöhemmin olen kouluttautunut asiaan runsaasti, olennaisena osana oman instrumenttini Suzuki-opintoja. Olen havainnut muuttuvasta musiikkiopistomaailmasta huolimatta, että osa soitonopettajista haluaa tehdä edelleen vain yksilöopetustyötä. Kaikki eivät innostu ryhmien ohjaamisesta. Johtuuko tämä sitten puutteellisesta koulutuksesta vai ei, siihen en ota kovin vahvasti kantaa. Mielestäni kaikkien ei tarvitse haluta tehdä kaikkea, mutta ei koulutuksesta silti haittaakaan olisi.

Talvitie on perustanut myös VIVO-ryhmän, joka toimii Taikahuiluja edeltävänä yhteissoittona aloitteleville huiluoppilaille. Ryhmät harjoittelevat ja esiintyvät toisinaan myös yhdessä, jolloin eritasoiset soittajat kohtaavat toisensa ja ison ryhmän sisäinen balanssi muuttuu. Talvitie kuvaa ryhmien yhteistä toimintaa seuraavasti:

Kun VIVO ja Taikahuilut soittavat yhdessä, ovat perusasiat jo niin hyvin pienimmilläänkin hallinnassa, että yhteisestä musisoinnista jää sekä pienille että isoille ja edistyneille musisoijille hyvä mieli. Isoimmat soittajat toimivat tietämättäänkin mallina nuoremmille. Tämä helpottaa opettajan työtä uusien oppilaiden ohjaamisessa ryhmän tapoihin, kun kaikkea ei tarvitse suullisesti kertoa. (Talvitie 2009, 15.)

Kuvauksessaan Talvitie antaa osuvan esimerkin johdannossa esittämäni kysymykseen siitä, mitä vanhemmat ja edistyneemmät oppilaat voivat saada irti sekatasoisessa ryhmässä soittamisesta.

Taika-huiluista kertova opinnäytetyö on lähdevalikoimassani yksi niistä, joita luen jatkossakin kehittääkseni omaa opettajuuttani. Kuvaus ryhmän toiminnasta niin toimintaa suunniteltaessa kuin yksittäisiä harjoituksia valmisteltaessa on helposti omaksuttavaa tietoa muillekin kuin huilupedagogeille. Ohjaustaitojen lisäksi työ on hyödyllinen esimerkiksi oppilaiden motivointia pohtiessa. Talvitie haastatteli silloiset ryhmäläisensä ja kartoitti siten oppilaslähtöistä näkökulmaa ryhmän toimintaan.

Marja Lydecken tutki YAMK-opinnäytetyössään puupuhaltajien ryhmäsoittoa alkeistasonalla. Osana työtään hän sovitti ohjaamansa puhallinryhmän tarpeita vastaavan kokoelman helppoja kappaleita, julkaisten sen myöhemmin erikseen. *Puupuhaltajien ryhmäsoitto – Alusta asti yhdessä* on kirjoitettu opastuksena muillekin kuin huilisteille. (Lydecken 2009, 2.) Työ sisältää ohjeistusta huilun, oboen, klarinetin ja fagotin yhteissoittoon, osana ohjeita myös tietoa kunkin instrumentin virittämisestä, soittoasennosta ja vastaavista tärkeistä ominaisuuksista.

Lydeckenin tavoitteena työssä oli rohkaista opettajia toteuttamaan ryhmäsoittoa jo vasta-alkajilleen. Hän toteaa monen huilupedagogin pitävän ryhmiä omille oppilailleen, mutta soitinvalikoimaa laajentamalla ”saadaan ääniala ja sointimaailma laajenemaan ja mahdollistetaan yhteissoiton ilo myös niiden soittimien oppilaille, joita on opistossa usein vähän.” (Lydecken 2009, 3.) Työ keskittyy siis samantasoisten oppilaiden ohjaamiseen, mutta sisällytin sen lähteisiini juuri ryhmänohjauksellisten näkemysten vuoksi.

Kuten johdannossani mainitsen, moni opettaja arkailee omien sovitusten tekemistä. Lydecken tarjoaa rohkaisua ja vinkkejä myös tähän, kannustaen opettajien/soitinten väliin yhteistyöhön.

Myös sovitusten tekeminen oppilaille sujuu yhteistyönä opettajien kesken, miksei myös oppilaiden kanssa yhdessä. – – Monesti oppilaat itse tuovat laulukirjasta tai muualta löytämänsä kappaleen tunnille ja pyytävät saada soittaa valitsemansa laulun. Voisiko pedagogi saada ihanampaa vasta-kaikua yrityksilleen löytää sopivaa harjoiteltavaa oppilaalleen? (Lydecken 2009, 18.)

Varsinaiseen sovitustyöhönkin on ohjeita, kappaleiden valintaan liittyvistä huomioista lähtien. Juuri tällaista materiaalia ja rohkaisua mielestäni musiikkioppilaitosten opettajille tarvitaan, onhan monella sovittaminen jäänyt kenties ammattiopinnoissa joihin-

kin musiikin analyysi- ja kirjoitustunteihin. Omassa opistossamme järjestettiin halukaille keväällä 2016 sovituskurssi, jota ohjasi yksi musiikin perusteiden opettajistamme. Ehdin osallistua kurssiin vain sen alkupuolella, mutta jo muutamat saamamme ohjeet opastivat pitkälle. YAMK-opinnoissani valitsin syventäviksi opinnoikseni myös sovitamisen, juuri mainituista syistä. Halu laajentaa oppilaiden ohjelmistoa ja tehdä sopivia sovituksia omille ryhmille ovat olleet muillakin motivaattorina.

Käytännön vinkkejä ryhmän kanssa toimimiseen kaipaavan soitonopettajan kannattaa lukea Paula Fromin YAMK-opinnäytetyö *Pedagogisia työkaluja soiton ryhmäopetukseen*. Työn tarkoituksena on ollut nimenomaan kehittää ”työkalupakki” instrumenttiopettajille, sisältäen niin käytännön vinkkejä kuin listan hyödyllisestä kirjallisuudesta. Kuten Talvitie ja Lydecken, From toteaa seuraavasti: ”Koska musiikkioppilaitokset ovat enenevässä määrin pyrkineet järjestämään yhteismusisointitoimintaa lapsille, tarvittaisiin lisää alan koulutusta kaikille ryhmäopetuksesta kiinnostuneille, sekä alalla jo toimiville opettajille.” (From 2011, tiivistelmä.)

Fromin työ sivuaa Orff-pedagogiikkaa, jota hän on itse opiskellut osana varhaisiän musiikkikasvattajan opintojaan. ”– orffilainen opetusmetodi on oppilaskeskeistä ryhmätoimintaa. Se alkaa omakohtaisesta elämyksestä, musiikin kokemisesta toiminnan, puheen, liikkeen ja rytmin kautta.” (From 2011, 4.) Työkalupakki sisältää muutakin kuin vain soittamiseen liittyviä ohjeita, oppilasjoukko pyritään osallistamaan kokonaisvaltaisesti.

Omaa työtään From reflektoi kahden esimerkkitapauksen verran, kolmantena esimerkkinä mentoroimansa opettajan ohjaama orkesteri. Hän kertoo tottuneensa käyttämään työssään erilaisia toimintatapoja ja analysoivansa niitä jälkepäin. Työnsä kehittämismenetelmänä From kuvailee käyttämäänsä PDCA-sykliä (W. Deming), joka sopii ongelmanratkaisuun ja kehittämistyöhön varmasti muillekin. Plan – Do – Check – Act – mallissa ”kehittäminen nähdään spiraalina ja päättymättömänä prosessina, jossa jokaisen ympyrän kierroksen jälkeen ollaan kierroksen lähempänä tavoitetta.” (From 2011, 8-9.) Kehä alkaa suunnittelusta, jatkuu tekemiseen, minkä jälkeen tarkistetaan ja lopuksi tehdään tarvittavia korjauksia, kunnes palataan suunnitteluun.

Käytännön vinkkien lisäksi From kirjoittaa mielenkiintoisesti myös ryhmädynamiikasta ja eri rooleista ryhmässä. Nämä tiedot painottuvat erityisesti pitkäkestoisessa työskente-

lyssä. Tällöin oppilaat tapaavat toisiaan tarpeeksi monta kertaa tutustuakseen ja rentoutuakseen.

Ritva Valorannan AMK-opinnäytetyö *Viulunsoiton ryhmäopetus lapsi- ja aikuisryhmässä* perehtyy eri opetusmenetelmiin ja yhteistoiminnallisen oppimisen soveltuvuuteen viuluryhmissä. Valoranta tutki lapsiryhmää yhden lukuvuoden ja aikuisopiskelijoista koostuvaa ryhmää puolen lukuvuoden verran. Lapsiryhmää oli ohjaamassa myös kaksi opiskelijaa. Tämä tutkimus valikoitui listalleni juuri ryhmäopetuksellisen näkökulmansa vuoksi, mutta myös sen sisältämän metodikartoituksen vuoksi. Valoranta sisällyttää työhönsä Colourstring-, Suzuki- ja Näppäri-metodit.

Valoranta toteaa työn osoittaneen ryhmä- ja yksilötuntien tukevan toisiaan. Kuitenkin molempien ryhmien yhteydessä nähtiin tarve yksilötunneille, pelkät ryhmätunnit eivät riitä soitonopetukseen Valorannan mukaan. Johtopäätöksissä ryhmäopetuksen hyödyistä Valoranta kertoo seuraavaa: ”Sosiaaliset taidot kehittyivät ryhmätuntien myötä ja aikuisryhmän voimakas keskinäinen vuorovaikutus opetustilanteessa auttoi opiskelijoita oivaltamaan opeteltavan asian. Aikuisille ryhmätunnit olivat itseluottamusta tukeva tekijä.” (Valoranta 2013, tiivistelmä.)

Kolmen edellisen esittelemäni tutkimuksen tapaan Valoranta mainitsee soitonopettajien koulutuksessa puutteen. ”En ole saanut mitään koulutusta ryhmäopetukseen enkä koe orkesterinjohto-opintojen tukeneen viulunsoiton ryhmäopetustaitoja.” (Valoranta 2013, 2.) Tässä kohdassa onkin huomionarvoista juuri se, että opiskelijoilla on ollut ja lienee edelleen mahdollista sisällyttää opintoihinsa orkesterin- tai kuoronjohtotaitoja. Nämä opinnot keskittyvät useimmiten kuitenkin laajojen teoskokonaisuuksien harjoittamiseen ja hallintaan. Näkisin tarvetta eniten juuri ruohonjuuritason ryhmäopetustaitojen kohdalla, kamarimusiikillisten tai muiden pienempien ryhmien kanssa toimimisessa.

Eri metodeihin Valoranta lienee perehtynyt lähinnä kirjallisen materiaalin kautta. Tämä käy ilmi esimerkiksi pohdinta-osuudessa.

Aloittaessani opinnäytetyön tekemisen luulin saavani tietoa opetusmenetelmistä teoriatietona käyttämistäni ryhmäopetusmetodeista. Jouduin huomaamaan, että tarkkaa selostusta ryhmän opettamisesta ja hallinnasta ei ole. Missään kolmessa menetelmässä ei kerrottu, miten ryhmälle opetetaan uusi tekninen asia. Käytänteitä, joita sain Suzuki- ja Näppäritmenetelmistä, olivat musiikin kuunteleminen ja korvakuulolta soittaminen.

Colourstrings-menetelmässä taas korostetaan laulamisen merkitystä. – – Koin saavani yhteistoiminnalliseen oppimiseen tutustumisesta enemmän uusia näkökantoja ja käytännön apua ryhmätyöskentelyyn, kuin taustateoriaa käyttämistäni opetusmenetelmistä. (Valoranta 2013, 52.)

Suzuki-opettajakoulutuksen käyneenä haluan huomauttaa, että harvan metodin ymmärtää vain lukemalla. Omat tietoni perustuvat vain Suzuki-metodiin, mutta en usko saaneeni kovin kattavaa näkemystä Näppäri-pedagogiikasta luettuani sitä käsittelevän kirjan. Tietenkään ei voida vaatia, että opinnäytetyötä ammattikorkeakoulussa tekevä pedagogi aloittaisi jonkin metodiikan opinnot vain tutkimustaan varten. Suzuki-koulutuksen perustiedot ja -vaatimukset ovat kuitenkin Suomen Suzuki-yhdistys ry:n (jatkossa SSY) kotisivuilla vapaasti luettavissa. Metodista saatavilla oleva kirjallisuus ja tutkimukset saattavat hämätä määrällisesti. Niissä ei tähän mennessä ole kuitenkaan käsitelty kaikkia opetusteknisiä seikkoja, joita Valoranta pohdinnassaan peräänkuuluttaa. Hänen tutkimuksensa on joka tapauksessa mielenkiintoinen katsaus kahden erilaiset ryhmän toimintaan, joiden ikätasot ovat kaukana toisistaan. Myös mainittu yhteistoiminnallinen oppimistapa esitellään syvällisesti.

Viimeisenä kirjallisena lähteenä yhteissoiton ja ryhmäopetuksen osalta haluan mainita Hanna-Maija Salon YAMK-opinnäytetyön vuodelta 2012. Salo kirjoittaa tärkeästä aiheesta: *Kuinka jaksan ryhmäopettajana? – Opettajan ja oppilaitoksen keinoja ryhmäopetuksen kuormittavuuden vähentämiseen musiikkioppilaitoksissa*. Aiemmat esittelemäni tutkimukset ovat perehtyneet ryhmäopetuksen työkaluihin ja menetelmiin, Salon työ ei liity yhtä suoraan aiheeseeni. Koen sen kuitenkin yhtenä tärkeimmistä sivupoluisista lähdemateriaaleissani.

Kollegoideni kanssa käytyjen keskustelujen ja oman kokemukseni perusteella soiton ryhmäopetus koetaan usein niin fyysisesti kuin psyykkisestikin kuormittavaksi. Yksilöopetukseen verrattuna soiton ryhmäopetus teettää opettajalla huomattavasti enemmän niin kutsuttua ”muuta työtä”, kuten suunnittelua, luokan järjestämistä ja organisoidumpaa tiedottamista. Muuta työtä ei useinkaan huomioida soiton ryhmäopettajien palkassa. (Salo 2012, tiivistelmä.)

Salon tutkimuksen materiaaleina ovat olleet hänen omat havaintonsa monimuotoisen työnkuvansa myötä, kirjalliset lähteet sekä keskustelut ja kollegojen haastattelut. Tutkimuksen aihe on ajankohtainen edelleen, työssä jaksamisesta puhutaan lähes joka alalla, ja sen ehkäisyyn suunnatuista resursseista keskustellaan jatkuvasti. Salon työ tuottaa kuitenkin meille musiikkipedagogeille lohdullisen tuloksen: ”– – soiton ryhmäopettaja

voi vaikuttaa omaan työssäjaksamiseensa. Fyysistä kuormittavuutta voi keventää käyttämällä apujoukkoja, – – Henkistä kuormittavuutta opettaja voi taas keventää mm. hankkimalla riittävän ammattitaidon ja tekemällä kollegiaalista yhteistyötä.” (Salo 2012, tiivistelmä.) Esittelemieni tutkimusten punainen lanka on täten myös Salon työstä – riittävän ammattitaidon hankkiminen ja yhteistyö.

Olennaista Salon työssä on mielestäni se, ettei hän keskity vain opettajan mahdollisuuksiin ja velvollisuuksiin. Oppilaitosten osuus ryhmäopettajien työssäjaksamisen edistämiseen huomioidaan myös. (Salo 2012, luvut 3 ja 6.)

Salon tutkimus eroaa muista esitellyistä tutkimuksista siinä, että se hyödyntää runsaasti luokanopettajille suunnattua kirjallisuutta. Salo mainitsee kuitenkin jo tutuksi tulleen seikan peilattaessaan lähdehavaintojaan soitonopetukseen: ”Instrumenttiopettajat toimivat ryhmäopettajina ilman varsinaista koulutusta ryhmäopetuksesta. Selviytyäkseen työssään soiton ryhmäopettajan on siis oltava halukas kehittämään itseään joko opiskelemalla itsenäisesti tai osallistumalla aiheita käsitteleviin koulutuksiin.” (Salo 2012, 9.) Lisäksi luvussa kaksi Salo kirjoittaa havaintojaan ryhmäopetuksesta opettajan kannalta ja purkaa jo osittain tekemiään haastatteluita. Eräs haastatelluista mainitsee, että ”...ryhmä saattaa yltää tasokkaampaan lopputulokseen kuin mitä osa soittajista pystyisi koskaan saavuttamaan. Heikommat soittajat saavat tukea vahvemmilta soittajilta ja vahvat soittajat saavat toimia esimerkkinä heikommille.” (Salo 2012, 16.) Myös Salon tekemät huomiot liittyen tuntien suunnitteluun ja ryhmän sisäiseen vertaistukeen olivat kiinnostavia oman aiheeni kannalta.

2.2.2 Kirjallisuutta Suzuki-metodista

Huolimatta vuosikymmenten perinteistä Suzuki-metodi uudistuu koko ajan hieman, kuten muutkin opetusmenetelmät. Eri maanosien Suzuki-yhdistyksillä on omat kotisivunsa, mutta erityisesti huomioni kiinnitti Wisconsinin yliopiston The Aber Suzuki Center ja sen ylläpitämä lista Suzuki-metodiin liittyvästä englanninkielisestä kirjallisuudesta ja tutkimuksista. Kyseinen lista on löydettävissä word-tiedostona esimerkiksi Googlen kautta hakusanoilla ”IRSTE Suzuki Research and Pedagogy Bibliography”. Viimeisin päivittäjä on tohtori Nancy Mitchell (2016).

Suzuki-metodin filosofiaa ja opetusmenetelmän perusteita käsittelevät erityisesti seuraavat teokset, joista vain yksi on käännetty suomeksi. Kolmas teoksista on suunnattu Suzuki-metodilla opiskelevan lapsen vanhemmille, mutta on hyödyllistä luettavaa myös pedagogeille.

- Suzuki, S. 1981. Ability Development from Age Zero. Transl. by Nagata, M. Suzuki Method International. Summy-Birchard Inc. Miami, Florida: Warner Bros. Publications Inc. Alkuperäinen teos 1969.
- Suzuki, S. & W. 2002. Rakkaudella kasvatettu – Tie luonnolliseen oppimiseen musiikkikasvatuksessa. Suom. Helkala-Koivisto, S. Tampere: Vihreälinja Oy. Alkuperäinen teos Nurtured by Love. 1983.
- Starr, W. & C. 1983. To learn with love – A companion for Suzuki parents. Summy-Birchard Inc. Secaucus, New Jersey: Warner Bros. Publications Inc.

Suzuki-metodista on tehty useita opinnäytetöitä AMK- ja YAMK-tasolla. Tein hakuja myös Suzuki-huiluopetuksesta ja valitsin niistä kaksi esittelyyn. Eija Puukko on järjestyksessä toinen suomalainen huilupedagogi, joka on tehnyt Suzuki-opettajan ylimmän tasotutkinnon (Marja-Leena Mäkilä oli ensimmäinen). Marttiina Ahlström (nyk. Niemi) oli järjestyksessä kolmas, minkä jälkeen tekijöitä on ollut vain kolme lisää (Henna Helistekangas, Meri Ikäheimonen ja minä). Puukolla ja Mäkilällä on lisäksi Suzuki-huilukouluttajan status.

Esittelen Suzuki-metodia työni kolmannessa luvussa, myös lyhyesti vanhempien roolia lapsen musisointiin liittyen. Marttiina Ahlström teki AMK-opinnäytetyön aiheesta, jonka tulisi mielestäni olla osa perinteistäkin opetusta. *Vanhemmat pienen suzukisoittajan tukena – Vanhemman tuen merkitys oppimisessa* käsittelee Suzuki-metodia ja siihen liittyvää vanhempainkoulutusta. Ahlström esittelee työssään vanhemmille järjestettävän koulutuksen sisältöä, omassa työssään tekemiään havaintoja sekä purkaa vanhempien ja kouluttajiensa haastatteluita aiheesta. Erillisen maininnan työssä ansaitsee Toshio Takahashin haastattelu, jonka Ahlström teki henkilökohtaisesti.

Vanhempia ja heidän rooliaan käsittelevä työ ei sisällä ryhmäopetukseen tai työni aiheeseen liittyvää erityistä tietoa. Kuitenkin, jos on mahdollista saada tietoja lähes metodin alkulähteiltä, on työ otettava huomioon. Takahashi sovelsi Suzuki-menetelmän huilulle,

itsensä tohtori Suzukin pyynnöstä. (Ahlström 2007, 3.) Työ käsittelee myös lapsen soittoharjoittelu- ja koko elinympäristöä, mikä on puolestaan merkittävä osa menetelmän filosofiaa. Työ tarjoaa keinoja vanhemmille lapsensa auttamiseen ja tukemiseen soittoharrastuksen parissa.

Eija Puukko on tehnyt opinnäytetyön Lahden ammattikorkeakouluun aiheesta *Vanhempien valmennus Suzuki-menetelmän mukaisessa soitonopetuksessa* (2006). Työ on kuitenkin niin lähellä aiheeltaan Ahlströmin tutkimusta, että valitsin lähdekirjallisuuteeni Puukon myöhemmän tutkimuksen. *Suzuki-nokkahuiluopetuksen esittely ja vertaileva tutkimus Pohjois-Kymen musiikkiopiston Suzuki-oppilaiden opinnoista vuosina 1993–2008* oli Puukon YAMK-opintojen lopputyö.

Puukon tutkimuksessa oman aiheeni osalta mielenkiintoisinta oli historiallistyyppinen katsaus Suzuki-metodiin Suomessa, mistä on yllättävän vähän tietoa saatavilla julkisesti. (Puukko 2010, luku 2.) SSY:n historiikista Puukko toteaa, että selvitystyötä voi seuraava YAMK-tutkinnon tekijä jatkaa. Materiaaleja on olemassa, artikkeleita esimerkiksi runsain mitoin leikattuna lehdistä talteen. (Puukko 2010, 61.) Suzuki-metodin historiaa käsitellään yleisesti jonkin verran Suzuki-opettajien opinnoissa, mutta esimerkiksi Suomen osalta ei juuri lainkaan. Tästäkin syystä koin Puukon työssä historia-osuuden kiinnostavaksi.

Suzuki-nokkahuiluopetuksen esittely oli kiintoisa, koska nokkahuilu on Suzuki-soitinvalikoimassa suhteellisen uusi tulokas. Menetelmää esitellään melko yksityiskohteisesti, soittoteknisiä ja erilaisia apukeinoja myöten. (Puukko 2010, luku 3.) Ryhmäopetukseen ja/tai eritasoisten yhteissoittoon työ ei varsinaisesti anna uutta materiaalia.

Huilupedagogien tutkimuksista seuraavana esittelen Robert Watsonin väitöskirjan *The Flute pedagogy of Toshio Takahashi*. On todettava, että verrattuna suomalaisiin väitöskirjoihin työ on yllättävän lyhyt (88 sivua liitteineen), mutta sisällöllisesti se on hyvin kattava. Löysin samasta aiheesta toisenkin Yhdysvalloissa tehdyn väitöskirjan, mutta se oli mahdotonta saada luettavaksi ilman matkustusta kyseiseen maahan. Kuten tämän luvun esittelyssä mainitsen, on olemassa listaus englanninkielisistä tutkimuksista ja kirjallisuudesta Suzuki-metodiin liittyen. Valitsin kuitenkin nimenomaan tämän huilupedagogiikkaan liittyvän, koska aiheeni käsittelee huiluoppilaiden kanssa tehtyä projektia, ja haastateltavani ovat yhtä lukuun ottamatta kaikki huilisteja. Henkilökohtaiselta kan-

nalta mainittakoon vielä, että olin kaivannut vastaavanlaista selvitystä Suzuki-huilumetodin synnystä. Perusseikat siitä toki käydään läpi koulutuksessakin.

Robert Watsonin työhönsä liittämät hakusanat ovat Toshio Takahashi, flute pedagogy ja tonalization. Viimeinen näistä suomennetaan yleisesti tonalisaatio. Se tarkoittaa Shinichi Suzukin kehittämää tietynlaista ääniharjoitusta, joka pohjautuu laulajien vokalisaatioihin, eli äänen kehittämiseen. Hyvän äänen ja sen kehittämisen tulisi Suzukin mukaan olla jokaisen soittotuokion ydin, oli kyseessä sitten harjoittelu, soittotunti tai esiintyminen. (Watson 2011, 3–4, 13.)

Watson toteaa, että vaikka Suzuki-opettajakoulutusta onkin tarjolla yliopistoissa, lyhyempien kesäinstituuttien ja harjoittelupaikkojen muodossa (Yhdysvalloissa), tälle selvitykselle oli tarvetta. Aiemmin ei ole ollut olemassa käsikirjaa tai yksityiskohtaista selvitystä tekstimuodossa Takahashin opetuksellisista näkemyksistä ja metodin opetusteknisistä yksityiskohdista. On ollut vain opiskelijoiden ja opettajien omia muistiinpanoja sekä joitakin yhteisessä jaossa olleita monisteita, esimerkiksi tietyistä ääniharjoituksista tai luennoista. (Watson 2011, 2.) Lähteinä tutkimukselle Watson käytti omia henkilökohtaisia muistiinpanojaan, joita teki ollessaan Takahashin oppilaana Matsumotossa (Japani) ja observoituuaan siellä hänen opetustaan. Lisäksi Watson haastatteli sekä Takahashia että valikoitua joukkoa hänen oppilaistaan, ja hyödynsi lehtiartikkeleita esimerkiksi *American Suzuki Journalista* (Suzuki Association of the Americas'n, jatkossa SSA, julkaisu).

Väitöskirja lienee antoisinta luettavaa huilisteille, mutta myös yleisesti Suzuki-metodista kiinnostuneille. Lämmittely- ja ääniharjoituksia selvitetään ideatasolta lähtien, tekstin muodossa ja nuottiesimerkein. Suzuki-metodia pitkään opiskelleena ja sillä opettaneena en pysty arvioimaan, miten hyvin vaikkapa mainitut harjoitukset aukeavat metodia tuntemattomalle. Suzuki-opintoja aloittavalle huilupedagogille tämä on erittäin hyvä lisä luettavien listalle, samoin kuin Puukon työ metodin historialliselta kannalta.

Suomalaisista tutkimuksista kolmantena esittelen Ainokaisa Pitkäsen AMK-opinnäytetyön *Pikkuhuulistien soittoleikit Suzuki-metodissa*. Olin vilkaissut työtä jo aiemminkin, mutta nyt se valikoitui listalleni tiettyjen hakusanojen kautta (Suzuki-metodi, huilunsoitto). Pitkänen on opiskellut Suzuki-metodia ja suorittanut huiluopettajan toisen tasotutkinnon. Hän kertoo työskentelystään seuraavasti: ”Valmistuttuani soitonopet-

tajaksi – – aloitin oman toiminimen alla opettamisen, omalla suomalaisella sovelletulla Suzuki-metodillani, johon kuului metodin mukaisesti runsaasti ryhmätunteja, joissa käytettiin soittoleikkejä.” (Pitkänen 2008, 1.)

Pitkänen kuvaa työn alussa lasten soitonopetusta sekä Suzuki-metodin että yleisesti musiikilla leikkimisen kautta. (Pitkänen 2008, luku 2). Esittelyssä ovat esimerkiksi lasten kolme tapaa leikkiä musiikilla (Tuovila 2003, 103–107) ja Jean Piaget’n kuvailemat leikin kolme kehitysvaihetta (Pitkänen 2008, 4). Pienten lasten yleisestä kehityksestä kiinnostuneille nämä ovat kiinnostavaa luettavaa. Suzuki-metodin esittely ei tuonut itselleni tai työni aiheeseen uusia näkökulmia tai tietoja.

Ryhmätunnit ja niiden merkitys ovat olennainen osa Pitkäsen tutkimusta. Hän toteaa seuraavasti: ”Jotta päästään leikkimään, opettajan pitää järjestää säännöllisesti ryhmätunteja. – – Ryhmätuntien tarkoitus on kerrata ohjelmistoa leikkien ja kasvattaa sosiaalisuutta, jota toki on soittohetkessäkin, koska soittokeveri ja hänen vanhempansa ovat myös tunnilla.” (Pitkänen 2008, 6.) Soittohetkellä viitataan pienten lasten soittohetkiin, joita yleensä Suzuki-metodissa pidetään kahdesti viikossa. Tunnin kokonaiskesto on puoli tuntia kerrallaan ja siellä käydään toisen oppilaan kanssa yhtä aikaa. Tunti jaetaan puoliksi, ensin toinen soittaa 15 minuuttia ja toinen kuuntelee, minkä jälkeen vaihdetaan vuoroja. Ryhmätunneilla on soittokeverin lisäksi muitakin ja sen kesto on pidempi.

Suzuki-soitonopettajalle Pitkäsen työ on kiinnostava kokoelma muistiin kirjoitettuja ja kuvailtuja leikkejä. (Pitkänen 2008, luku 3.) Ne soveltuvat toki muillekin kuin suzukilaisille, mutta tällöin soitettavat kappaleet on mietittävä ja suunniteltava vielä tarkemmin. Suzuki-oppilailta yhteinen ohjelmisto on valmiina olemassa. Pitkänen esittelee myös hahmotelman tuntisuunnitelmaksi ryhmiä varten. Taulukossa on ajankäyttö jaoteltuna prosentuaalisesti per toiminto. (Pitkänen 2008, 20.) Omaa aiheitani sivuten mielenkiintoisimmat huomiot ovat seuraavat:

Ryhmätunnit kuuluvat olennaisena osana opetukseen ja niiden merkitys lapselle on suuri. Leikki on mukavinta toisten kanssa ja siinä lapsi saa toteuttaa ominta itseään. – – Ryhmässä saattaa olla eri-ikäisiä ja taseisia lapsia. Kaikilla pitää olla soittamista tarpeeksi! Ryhmätunneilla ei soiteta koskaan uutta juuri opetteluun alla olevaa kappaletta, vain jo osattuja kappaleita, koska lasten tulee saada onnistumisen kokemuksia. (Pitkänen 2008, 19–20.)

Juuri ohjelmiston suunnitteluun ja sen tärkeyteen viittasi suurin osa haastattelemistani opettajista (luku 6.2). Eritasoisten ryhmässä on huomioitava kunkin oppilaan osaamista-so ja valittava hänelle stemma tai muu materiaali sen mukaisesti.

Suzuki-metodista ja -opettajuudesta on kirjoittanut myös viulupedagogi Anniina Mäkinen AMK-opinnäytetyössään. *Matkalla opettajasta Suzuki-opettajaksi* käsittelee metodia yleisesti ja siihen liittyvää opettajakoulutusta, erityisesti viulun osalta.

Suzuki-menetelmässä on paljon pedagogisia, yksityiskohtaisia ohjeita. Tämän vuoksi opettajakoulutus on välttämätön Suzuki-opettajiksi halua-ville. Se on erinomainen lisäys ammattiopintojen syventämiselle. Opettajakoulutuksessa opiskelijat saavat opetusharjoittelua yksityis- ja ryhmätunteja varten sekä perehtyvät Suzuki-menetelmään. (Mäkinen 2010, 1.)

Edelliset esittelemäni tutkimukset Suzuki-metodin parissa ovat olleet huilistien kirjoittamia. Myös Mäkisen työ on avartavaa luettavaa minkä tahansa instrumentin opettajalle, poislukien soitinkohtaiset ohjeistukset.

Mäkinen kirjoittaa viulistin näkökulmasta omaa koulutusuraansa reflektoiden ja kolmea kollegaansa haastatellen. Hän tuo esiin havaintojensa perusteella erään tärkeän seikan: ei ole väliä, onko Suzuki-pedagogiksi haluava itse lapsena ollut Suzuki-opettajalla. Mäkinen itse on Suzuki-taustainen, kuten luvun alussa esitelty Ahlström. Esimerkiksi itse en ole, kuulin menetelmästä vasta ammattiopintojeni alkaessa. Päätymiseni metodin pariin oli sattumaa: ammattikorkeakoulussa didaktiikkaopettajanamme oli Suzuki-kouluttaja. Hän ehdotti opintojen aloittamista, kun SSY perusti uuden ykköstasyhmän huilukoulutukseen. Olimme tutustuneet metodiin jo ensimmäisen vuoden didaktiikkaopinnoissa, kävimme myös Käpylän musiikkiopistossa observoimassa Suzuki-huiluoppilaiden tunteja. Samana vuonna tutustuimme muun muassa Colour Flute -metodiin. Kävimme Itä-Helsingin musiikkiopistossa seuraamassa Jaana Laasosen huiluopetusta.

Ryhmätuntien merkitys tulee ilmi myös Mäkisen tekstissä. Hän käsittelee sitä molempien, oppilaiden ja opettajien näkökulmasta.

Yhtenä tärkeänä Suzuki-menetelmän piirteenä on ryhmätunti. Tarkoitan tällä sitä, että esimerkiksi niin kutsutulla perinteisellä menetelmällä opiskelevat lapset saattavat kohdata ryhmätunnin vasta vuosien päästä. Suzuki-opetuksessa lapset aloittavat yhteissoiton heti yksityistuntien ohessa.

Jotkut ovat kyseenalaistaneet tämän pedagogista aspektia, sillä ”silloinhan ketään ei voi ohjata kädestä pitäen ja asiat vain huononevat lapsen soittaessa holtittomasti.” Tämä ei pidä paikkaansa. Oma opettaja ohjaa muun muassa asennoissa tarkemmin yksityistunneilla ja ryhmätunneilla ohjaaja soitattaa lapsia ryhmänä heidän tasonsa mukaan. – – Ryhmätunnin tavoite on yhdessä tekeminen. Lapsi saa tunteen siitä, että kuuluu jonnekin ja on osa suurempaa kokonaisuutta. (Mäkinen 2010, 7.)

Viimeisenä tutkimuksena haluan tuoda esiin Niina Haapasen ja Sari Jeskasen AMK-opinnäytetyön Tampereen Suzukikoulusta. Työ suuntautuu koulun toiminnan käsitteelyyn yrityksenä ja pohtii toiminnan mahdollisia muotoja tulevaisuutta ajatellen. Katsaus *Tampereen Suzukikoulun toimintaan ja tulevaisuuteen* (2009) ei siis ole pedagoginen katsaus tai anna ohjeistusta ryhmän ohjaamiseen kuten muut esittelemäni työt. Se kertoo kuitenkin Suzuki-pedagogien arjesta ja siitä, miten näinkin spesifillä tavalla toimiva musiikkikoulu tulee toimeen Suomessa. Tampereellahan musiikkioppilaitosten tarjonta on melko runsasta, kilpailua asiakkaista siis riittää.

Haapanen ja Jeskanen tekivät kolme eri tutkimusosiota Suzukikoulun toimintaa kartoittaakseen. Kohderyhmiä olivat koulun silloisen omistajan lisäksi sen asiakkaat ja opettajat. Tutkimuksen tulosten perusteella Suzuki-metodin ja sen käytänteiden havaittiin vaikuttavan myönteisesti koulun kilpailukykyyn. Uskaltaisin väittää, ettei tulos ole kovin yllättävä. Metodien tuoma mahdollisuus soiton aloittamiseen hyvin nuorena ja sen painottama lasten kasvatus kokonaisina ihmisinä (pelkästään soittotaitoon keskittymisen sijaan) aiheuttavat yleensä vain positiivista kiinnostusta lasten vanhemmissa. Kriittisiä huomioita ja kysymyksiä kohtaa lähinnä metodia tuntemattomien pedagogien suunnalta, omien havaintojeni perusteella.

3 SUZUKI-METODISTA

Luvun tarkoitus on esitellä metodia kuvaamalla lyhyesti sen filosofiaa ja opetuksellisia pääkohtia lyhyesti. Lisäksi kerron opettajakoulutuksesta ja metodia kohtaan tunnetuista ennakkoluuloista. Perustellakseni metodin valintaa työni keskeiseksi näkökulmaksi, tarkennan myös ryhmätuntien ja yhteissoiton merkitystä metodin parissa. Luvun lopussa on katsaus Suzuki-metodin tilaan nykypäivän Suomessa.

3.1 Filosofiaa

Tohtori Shinichi Suzuki (1898–1998) oli japanilainen viulisti, musiikkipedagogi ja filosofi, viulunrakentajan poika, joka yksinkertaisella huomiollaan vaikutti mullistavasti soitonopetukseen kansainvälisellä tasolla. Hänen kehittämänsä opetusmetodi perustuu ihmisläheiseen ja kokonaisvaltaiseen filosofiaan.

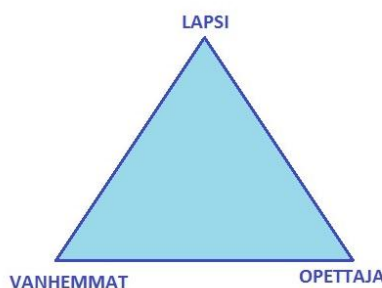
Minkä huomion Suzuki sitten teki? Kaikessa yksinkertaisuudessaan tämän: ”Kaikki japanilaiset lapset puhuvat japania.” Miten se on mahdollista? Kyseessä on yksi maailman vaikeimpia kieliä, minkä voisi sanoa myös suomen kielestä. Menetelmä on kuitenkin varsin helppo: lapset kuulevat äidinkieltään syntymästään saakka ja ennen kuin sanovat yhtään sanaa ääneen, sanavarasto on jo olemassa aivoissa. Vanhempien riemu lapsen ensiäänähdyksistä ja ensimmäisistä sanoista on suuri, jolloin läheisten ilo ja kannustus taas palkitsee lasta, saaden hänet yrittämään yhä uudestaan. (Uudenmaan Suzuki-instituutti 2013. Suzuki-menetelmä -välilehti.)

Uudet opittavat äänneet ja sanat perustuvat aiemmin opitulle, harjoittelu on osa jokapäiväisiä rutiineja. Puhumisen harjoittelu on osana kaikkea tekemistä, leikeistä ruokailuun. Suzuki onnistui kehittämään soitonopetusmenetelmän, joka hyödyntää samoja elementtejä kuin puhumaan oppiminen. Suzuki-metodin yksi kutsumanimistä onkin juuri äidinkielenmenetelmä. (Suzuki 2002, 7.)

Äidinkielellisen huomion lisäksi yksi filosofian peruskiviä on ajatus siitä, että jokaisella meistä on kyky oppia. Jokaisen lapsen on siis mahdollista oppia soittamaan. Lapsi imee ympäristöstään kaiken ja oppii sitä kautta. Metodin opetustyyliin kuuluukin opettelu

kuuntelemalla ja matkimalla, leikin varjolla. Tämä kaikki on lapsille luonteenomaista toimintaa. Yhdistämällä nämä ajatukset ja huomiot: jos osaa puhua, on kyvykäs myös soittamaan. Into ja suotuisa ympäristö riittävät, jälkimmäisestä ovat vastuussa aikuiset.

Avainasemassa Suzuki-metodissa on varhainen aloitusikä. Tämän vuoksi erityisen tärkeä on metodiin liittyvä yhteistyö-kolmio, jonka muodostavat lapsi, vanhemmat ja soitonopettaja.

Kuva 1: Suzuki-kolmio kuvastaa vanhempien ja opettajan yhteistyötä lapsen hyväksi. Kuva Suzuki-luentomuistiinpanoistani.

Ideaalitilanteessa Suzuki-oppilaaksi hakevaa lasta ei testata, vaan hänen vanhempansa haastatellaan. Näin päästään selville heidän halustaan sitoutua lapsensa harrastukseen ja ymmärryksestään metodia kohtaan. Sitoutumisen on oltava ehdotonta. Yleensä ennen lasten omien soittotuntien alkamista järjestetään vanhempainkoulutusjakso, jonka aikana tunneilla käyvä vanhempi oppii soittimen käsittelyä ja soiton alkeita, sen lisäksi että tutustuu syvällisemmin filosofiaan ja metodiin. Koska lapset aloittavat alle kouluikäisinä, on soittotunneilla mukana aina jompikumpi vanhemmista. Hänen tehtävänsä on kirjoittaa muistiinpanot tunnin tapahtumista ja opettajan antamista läksyistä. Aluksi vanhempi myös huolehtii soittimen kokoamisesta/purkamisesta ja puhdistaa sen. Vähitellen lapsi oppii huoltamaan soittimensa itse. Kotona vanhemman tehtävä on järjestää aika harjoittelulle, sekä huolehtia siihen ja muutenkin musiikkiharrastukseen sopivasta ympäristöstä. Vanhempien ja opettajan yhteistyön lisäksi otollisen ympäristön vaikutus on yksi metodin ja oppimisen kulmakiviä.

Soittamisen lisäksi tärkeä osa kotiharjoittelua on musiikin kuunteleminen. Suzuki-metodin olennaisimpia seikkoja on varhaisen aloitusiän lisäksi se, ettei nuotinlukutaitoa aleta opetella heti. Tarkoitus on hyödyntää lapselle ominaista matkimishalua ja äidinkielen opetteluun menetelmää. Kappaleita opetellaan kuuntelemalla ja matkimalla. Kaikista metodiin sisältyvistä soittovihkoista (Suzuki Flute School, books 1–11, vastaavat muille soittimille) on olemassa levytykset. Nykyään moni CD on ladattavissa myös mp3-

muodossa. Usein lapsen ilmoittautuessa ja tullessa valituksi keväällä, vanhemmille annetaan tehtäväksi hankkia ainakin ensimmäinen CD ja kuunnella sitä lapsen kanssa kesällä. Tällöin kappaleet ovat etukäteen lapselle tuttuja ja he tietävät mitä odottaa seuraavaksi.

Päinvastoin kuin perinteisemmässä instrumenttiopetuksessa, ohjelmistossa edetään kokonaisuudesta yksityiskohtiin. Kappale soi mielessä valmiiksi, minkä jälkeen opetellaan tuottamaan se omin voimin pala kerrallaan. Vanhempien urakkaa kuuntelun suhteen helpottaa myös, kun muistaa passiivisen kuuntelun mahdollisuuden – levyn voi laittaa soimaan automatkoilla, ruokailun tai muun kotipuhailun taustalle, unimusiikiksi jne. Osa kuuntelua ovat myös elävät esimerkit, alkaen oman opettajan soitosta tunneilla edeten aina oppilaskonsertteihin ja ryhmätunteihin. Korvan ja musikaalisuuden kehittymiselle on tärkeää kuunnella musiikkia monipuolisesti, Suzuki-levyjen ja muun klassisen lisäksi kevyttä musiikkia, lastenlauluja ym.

Toinen tehtävä vanhemmille lapsen soittoharrastuksen alkutaipaleella on lukea yksi tohtori Suzukin kirjoittamista metodia selittävässä kirjoista. Yleisimmin suositeltu on *Rakkaudella kasvatettu* (2002, suom. Helkala-Koivisto). Suzuki kirjoittaa usein viuluopettajan näkökulmasta, mutta ajatukset ovat hyödynnettävissä melko suoraan muillekin instrumenteille. Esimerkkinä tällaisesta on ryhmätuntien painotus yksilötuntien ohella, minkä olen omassa opetustyössäni ja toisia observoidessa havainnut merkittäväksi osaksi oppilaiden motivaation muodostumista. Kaikki lapset käyvät oman instrumenttinsa ryhmätunneilla. Aluksi ollaan omantasoisten soittajien kanssa samassa ryhmässä, mutta melko pian myös sekatasoisissa ryhmissä. Perinteisessä Suzuki-konsertissa ryhmän esitys aloitetaan haastavimmista kappaleista, jolloin lavalla on kenties vain muutama soittaja. Kappaleiden helpottuessa joukkoon liittyy lisää soittajia, kunnes ollaan viimeisessä ja helpoimmassa numerossa, kaikki esiintyjät yhdessä.

Eri instrumenttien ohjelmistoon kuuluu myös joitain samoja kappaleita, kuten Suzuki-kappaleista perinteisimpänä pidetty Tuiki tuiki tähtönen. Isoissa konserteissa, esimerkiksi leirien lopuksi, on yleensä kaikkien instrumenttien yhteisnumero. Viimeisimpiä vaikuttavia esimerkkejä tällaisesta esityksestä on Suzuki-oppilaiden ja -opettajien koontuminen Lontoon Royal Albert Halliin helmikuussa 2016 (British Suzuki Gala Week). Lavan lisäksi osa permanttoa ja katsomoa täyttyi soittajista. Kansainvälinen yhteistyö ja musisoinnin ilo näkyivät kollegoiden välittämistä valokuvista ja videoista.

Vielä yksi filosofinen kulmakivi Suzuki-metodista. Lasta kasvatetaan kokonaisuutena musiikin avulla, ei pelkästään soittajana. Musiikki on apuväline, ei itse tarkoitus. "Music exists for the purpose of growing an admirable heart." – Tohtori Shinichi Suzuki. (European Suzuki Association. Kotisivu.)

3.2 Opettajakoulutuksesta

Suzuki-opettajaksi saa kutsua itseään, kun on käynyt viidestä opettajatasosta kolme ensimmäistä ja suorittanut niihin kuuluvat loppututkinnot. Kuitenkin jo ensimmäisen tason jälkeen on saanut varsin kattavan kuvan metodista, sen filosofiasta ja soitinspesifeistä ominaisuuksista sekä materiaalista. Suzuki-metodilla saavat opettaa vain koulutuksen käyneet opettajat. Olen itse tehnyt Suzuki-huiluopettajan opintoni Suomessa syksyn 2004 ja kesän 2015 välillä. Tuona aikana European Suzuki Association (jatkossa ESA) uudisti opettajakoulutuksen opetussuunnitelman, joten pääsin kokemaan sekä vanhaa että uusittua systeemiä. Voin arvioida muutosta vain huilun osalta, mutta uskon perustavien seikkojen pysyneen samana. Työn määrä tutkintotasoinen lisääntyi, eniten luettavien kirjojen ja läsnäolotuntimäärien osalta. Vaatimusten täytyminen kunkin kokelaan kohdalla on viime kädessä kouluttajan päätettävissä, kuten vanhassa opetussuunnitelmassakin. (European Suzuki Association. Teacher Training & Examinations Manual.)

Opettajatasoja on ESA:n opetussuunnitelmassa viisi. Soitinvalikoima on nykyään metodin alkupäiviin verraten erittäin laaja. Viulun lisäksi Suzuki-opettajaksi voi opiskella ja -opetusta annetaan näissä instrumenteissa: alttoviulu, sello, kontrabasso, piano, huilu, nokkahuilu, klarinetti, trumpetti, kitara, mandoliini, harppu, urut, sekä laulu. Yksi viimeisimpiä tulokkaita on Suzuki Early Childhood Education (SECE), joka on suomalaisen musiikkileikkikouluun osittain verrattavissa olevaa opetusta.

Suzuki-koulutuksen myötä olen päässyt osaksi kansainvälistä huiluopettajien yhteisöä. Suomessa vieraili kouluttautumassa yksi opettaja vuoden verran Puolasta, toinen Iso-Britanniasta hieman pidempään. Huilukouluttajia (trainer) on Suomessa tällä hetkellä kaksi, Marja-Leena Mäkilä ja Eija Puukko. Mäkilä on Suzuki-huilun edelläkävijöitä Euroopassa ja ollut itsensä Toshio Takahashin opissa (Takahashi muunsi Suzuki-metodin huilulle). Puukko on valmistunut kouluttajaksi muutamia vuosia sitten. Euroopassa huilukouluttajia on lisäksi ainakin Hollannissa, Belgiassa ja Iso-Britanniassa.

Kouluttajat matkustavat myös muihin maihin pitämään koulutuksia. Lisäksi heille kuuluu tutkintolautakuntatyö, mikä tuo mielestäni arvokkaan lisän opettajakoulutukseen. Pääsemme tutkintojen yhteydessä keskustelemaan metodista ja opettamisesta kansainvälisesti, mihin ei kaikilla muuten olisi ehkä varaa tai mahdollisuuksia.

Suzuki-opettajakokelaat (trainee) käyvät yhden tason koulutusta vaihtelevan mittaisen ajanjakson, yleensä 1–2 vuotta. Suomalainen huilukoulutus muodostuu 5–6 viikonloppusta vuosittain. Päivät sovitaan koulutukseen ilmoittautuneiden ja kouluttajan kesken. Kun kouluttaja katsoo kokelaiden olevan tutkintoon valmiita, sovitaan tutkintopäivä ja sitä edeltävä yhteinen valmistautumispäivä.

Koulutus on maksullista. Hinta määräytyy viikonloppujen ja tuntimäärän mukaan. Lisäksi on erillinen tutkintomaksu ja lautakunnan jäsenten kulut. Tutkinto tehdään ESA:n alaisena ja se muodostuu huilisteilla kolmesta osiosta: soittonäyte, opetusnäyte ja haastattelu. Soittonäytteessä esitetään lautakunnalle pianistin kanssa ennakkoon määräytyt tutkintokappaleet Suzuki-huilukouluista, opetusnäytteessä opetetaan tuokion verran harjoitusoppilasta. Haastattelu käsittelee Suzuki-filosofian lisäksi työskentelyä vanhempien kanssa, soittoteknisiä seikkoja tai mitä tahansa Suzuki-huiluun (liite 6). Kokelas saa kirjallisen palautteen, jossa on oma osionsa soittonäytteeseen, opetustuokioon ja filosofian omaksumiseen liittyen.

Kuka tahansa ei voi osallistua Suzuki-opettajakoulutukseen, vaan tietyt edellytykset on täytettävä. SSY:n sivuilla kerrotaan seuraavasti (laulua lukuun ottamatta muut instrumentit): ”SSY:n ja ESA:n jäsenyys, musiikin ammattiopintoja / C-tutkinto oltava suoritettuna koulutusta aloittaessa, viidennen tason vaatimuksena B-tutkinto oltava suoritettuna.” (SSY. Koulutus -välilehti.)

Mistä opettajakoulutus muodostuu ja mikä on sen päämäärä?

Tavoitteena on, että opettajakokelas hallitsee Suzuki-pedagogiikan ja -metodiikan lisäksi oman instrumenttinsa ohjelmiston ulkoa, ymmärtää syvällisesti Suzuki-filosofian ja toteuttaa sitä niin omassa työssään kuin arkielämässäänkin. ”Tärkein ymmärryksen osoitus on toisen ihmisen huomioiminen ja kunnioittaminen.” (SSY. Koulutus -välilehti.) Sisältö on tavoitteisiin syventymistä: Suzuki-filosofian opiskelu itsenäisesti, luennoille osallistuen ja keskustellen, Suzuki-opetuksen observointi, Suzuki-ohjelmiston harjoittelu ja hallinta ulkoa, opetusharjoittelu oppilaan kanssa kouluttajan läsnäollessa, kirjalliset tehtävät liittyen filosofiaan, opettamiseen niin henkisesti kuin

soitinteknillisestikin ja viimeisillä tasoilla omaan opettajuuteen. ESA:n opetussuunnitelmassa vaatimukset ja sisältö kerrotaan vielä perusteellisemmin.

Taulukko 1: European Suzuki Association, opettajakoulutuksen opetussuunnitelma, perusmoduulit

Moduuli	Omia lisähuomautuksiani
Suzuki philosophy	
Instrumental performance	Oman instrumentin Suzuki-vihkojen kappaleet esitetään koulutuksen yhteydessä kouluttajalle ja muille opiskelijoille ulkomuistista
Pedagogy	
Parent education	
Supervised teaching with children	Opetusharjoittelut koulutuksen yhteydessä
Observation	Määrä vaihtelee opiskeltavan tason mukaan
Journal and assignments	Kirjalliset tehtävät, jotka kootaan omaan kansioon (journal)
Resources and references	Luettavat kirjat ja muu vastaava lisämateriaali
Workshops and institutes	Leirit ja muut vastaavat tapahtumat, joihin itse osallistutaan opettajana, observoijana tai soittajana
Exam	Edeltävät moduulit oltava suoritettuina ja kouluttajan hyväksymiä, kirjalliset tehtävä oltava palautettuina tiettyyn aikarajaan mennessä. Ensimmäisellä tasolla tutkinto on suoritettava omana itsenäisenä tutkintonaan, sitä ei voi yhdistää toiseen tasoon.
10	

Lähde: <http://www.europeansuzuki.org/assets/Uploads/Members/T-T-Manual-2015-Syllabus.pdf>

3.3 Ennakkoluuloja

Suzuki-metodia opiskeleva kohtaa perinteisen soitonopetuksen puitteissa tiettyjä ennakkokäsityksiä liittyen metodiin ja sen tuloksiin. Yleensä nämä käsitykset johtuvat lähinnä tietämättömyydestä, siitä etteivät metodin filosofia ja perusteet ole tuttuja. Itsekin monenlaisiin mielipiteisiin törmänneenä haluan käsitellä niistä joitain tämän työn puitteissa. Kursivoidut väitteet ovat peräisin Suzuki-luennolla saamastani ruotsinkielisestä artikkelista, jonka alkuperä on valitettavasti tuntematon. Vastineissani hyödynnän Suzuki-luentojen muistiinpanoja sekä Rakkaudella kasvatettu -kirjaa (Suzuki 2002).

Kyseessä on robottimetodi, kaikista soittajista tulee samanlaisia. Opetuksessa edetään yksilöllistä vauhtia ja kiinnitetään samalla huomiota yksilölliseen tulkintaan. Yhteiset esitysmerkinnät kappaleissa (nyanssit, artikulaatio) helpottavat ryhmätilanteita, myös kansainvälisellä tasolla.

Lapset eivät saa omia soittotunteja. Tämä väite liittyy osittain mielikuvaan pelkistä ryhmätunneista. Kaikki lapset käyvät omilla soittotunneillaan ja saavat aina oman soittohetkensä, vaikka läsnä olisikin soittopari vanhempineen odottamassa vuoroaan. Ryhmätunnit ovat näiden soittotuntien lisäksi, aivan kuten orkesterit, musiikin perusteet, kuorot ja kamarimusiikki.

Kaikki lapset kuulostavat samalta. Jos kuuntelee jokaista lasta erikseen, huomaa kyllä, etteivät he kuulosta samalta soittaessaan. Onhan jokaisen ruumiinrakennekin erilainen. Ei ole kahta samanlaista lumihutaletta.

Metodin on tarkoitus tuottaa ihmelapsia. On totta, että metodologia kutsutaan lahjakkuuskasvatukseksi (talent education). Tohtori Suzuki kuitenkin toisti jatkuvasti, ettei sitä ole kehitetty kasvattamaan ammattimuusikoita. Metodi tuottaa hyvin kasvatettuja, ymmärtäväisiä ja musikaalisesti tiedostavia ihmisiä. Suzukin ajattelumallissa lahjakkuus on ihminen itse, toisaalta sitä on myös luonnollinen kykymme oppia ja kehittyä. ”Lahjakkuuskasvatus on lapsen luonnollisten valmiuksien ja taitojen kasvattamista.” (Suzuki 2002, 7.)

Lasten on pakko soittaa. Tohtori Suzukin mukaan on tärkeää, että lapsi rakastaa soittamista ja nauttii harjoittelusta voidakseen edistyä. Tätä halua ja rakkautta voidaan kehittää. Opettajan on myös muistettava one point lesson -menetelmä: keskitytään yhteen asiaan kerrallaan (jokin rytmi, soittoasento, vibrato, hengitys jne.). Työskentelytavoista yksi tärkeimpiä on eteneminen pala kerrallaan – palan on oltava tarpeeksi pieni. Vasta-alkajalle yksi pala voi olla esimerkiksi tietty rytmi uudesta kappaleesta tai yksi tahti. Vanhat palat on oltava hallussa ennen kuin edetään seuraavaan. Tällöin opeteltavasta asiasta ei tule lapselle liian raskasta ja soiton ilo säilyy, harjoittelun pysyessä mielekkäänä.

Metodi on vain pienille lapsille ja aloittelijoille. Monet soittajista jatkavat yhdeksänteen tai jopa kymmenenteen viikkoon saakka, mutta oheismateriaalien kera. Huilunsoitossa näihin viikoihin on sisällytetty jo ammattitason kappaleita (esimerkiksi Mozartin huilukonsertot D-duuri KV314 ja G-duuri KV313). Suzuki-metodi on pitkäkestoinen menetelmä, ei vain vasta-alkajille. On niinkin, että moni metodilla aloittanut ja sitä pitkään jatkanut haluaa soittaa aikuisenakin, vaikka ei musiikin ammattiopintoihin olisi hakeutunutkaan.

Suzuki-vihkoista on huomioitava vielä eräs tärkeä seikka: niiden kappalejärjestys on tarkkaan suunniteltu. Jokainen uusi kappale perustuu edellisissä opittuihin taitoihin,

joten ne on soitettava järjestyksessä. Joka soittimella on omissa kappaleissaan myös erityiset opetukselliset seikat (teaching points), jotka käydään opettajien koulutuksessa tarkasti läpi. Osaa kappaleista kutsutaan tasannekappaleiksi. Niissä ei opetella uutta taitoa tai säveltä tai rytmiä, vaan nautitaan jo opituista taidoista. Täten metodia tuntemattoman ei ole mahdollista ymmärtää kappaleiden järjestystä ja niiden logiikkaa täysin, tai käyttää vihkoja niille suunnitellulla tarkoituksellisuudella.

Edellä mainittujen ajatusten lisäksi olen kohdannut ehkä useimmin kysymykset nuotinluvusta ja siitä, miten jaksan itse edelleen opiskella. Käsittelen näistä nuotinlukua ensin.

Koska Suzuki-lapset aloittavat hyvin nuorena ja korvakuulolta soittamisen, saattaa aikuinen helposti olettaa nuotinluvun oppimisen olevan lapsille vaikeaa myöhemmin. Oman opetuskokemukseni ja pitkien observointikausien myötä voin vastata asian olevan toisin. Huilukoulutuksessa olemme tulleet siihen tulokseen, että nuotit on helppo ottaa soittotuntien ohjelmistoon, kun soittimen hallinta on jo varmallalla tasolla ja äänen tuottaminen tasaista. Tällöin uuden taidon opettelu ei häiritse jo hallussa olevia. Usein nuotinluvun opettelu ajoittuu noin seitsemänteen ikävuoteen, jolloin lapsi menee kouluun ja oppii lukemaan. Usein mittapuuna on myös siirtyminen ensimmäisestä Suzuki-vihkosta toiseen. Tässäkin asiassa edetään silti yksilöllisesti – joku oppii nopeasti, toinen hitaammin.

Huomioitava on, ettei nuotinluvun opetteluun käytetä Suzuki-vihkoja, vaan muuta materiaalia. Tämä siitä syystä, että yleensä lapsi soittaa jo sen verran haastavia Suzuki-kappaleita, ettei niiden nuottikuvaa yksinkertaisesti ole järkevää käyttää. Suomessa Suzuki-huilisteilla on käytössä nuotinlukuun usein Vivo huilu -niminen vihko (Mäkilä & Talvitie 2004), sen sisältämän selkeän nuottikuva-grafiikan ja etenemisjärjestyksen vuoksi. Vähitellen nuotinlukutaito ottaa kiinni soitannolliset taidot, jolloin Suzuki-vihko siirtyy vanhemmalta lapselle. Soittoharrastuksen alkaessa vanhemmalla on muistiinpanovälineiden lisäksi tunneilla edessään nuotit. Tärkeä vertaus äidinkielen opettelusta: lapsi oppii puhumaan ensin, sitten lukemaan. (Uudenmaan Suzuki-instituutti 2013. Suzuki-menetelmä -välilehti.)

”Miten sä oikein jaksat aina vaan?” Ihmisen kyky oppia uutta ja kehittää itseään on melkeinpä ehtymätön. On tapauskohtaista, kuinka pitkään sitä jaksaa. Itse opiskelin viimeistä vuotta ammattikorkeakoulussa, kun päädyin opiskelemaan Suzuki-huiluopettajan ensimmäistä tasoa. Se oli hyvin luonnollinen jatke perusopinnoilleni, olihan Suzuki-kouluttajamme Marja-Leena Mäkilä ollut myös didaktiikkaopettajani

ammattiopintojen puitteissa. Vaikka en itse ole ollut suzukilainen lapsena, koin metodin kiinnostavaksi, vertaisryhmän innostavaksi ja sain motivaatiota omaan soittoharjoitteluunikin. Päädyin jatkamaan tason toisensa jälkeen, enkä ole katunut.

Kesäkuun 2015 lopulla suoritin yhdessä kahden muun huilukollegan kanssa viimeisen eli viidennen tason opettajatutkinnon. Siihen kuului opetusnäyte ja haastattelu kuten aiempiinkin tasoihin, mutta soittonäyte oli annettava oman konsertin muodossa. Musiikkiopistopiireissä kuulee paljon puhetta siitä, miten opettajat jännittävät omia esiintymisiään. Tilanne on melko erikoinen, olemmehan kaikki ammattiimme pitkällisesti opiskelleita ja varmasti osaamme asiamme. Olen sitä mieltä, että 11 vuoden aikana tehdyt opetusharjoittelutuokioiden ja kappaleiden harjoittelu ulkoa Suzuki-kollegojen ja -kouluttajan edessä on ollut suuresti hyödyksi. Sama varmuus on siirtynyt päivittäiseen opetustyöhöni. Vanhempien kanssa on helpompi tulla toimeen, jaksan harjoitella ja pitää yllä omaa soittotaitoani, voidakseni olla parhaana mahdollisena esimerkkinä oppilailleeni.

On myös Suzuki-opintojen ansiota, että tutustuin Tulikärpästen Tarinaan (Perrin 2008), musiikkisatuun, josta koko opinnäytetyöni sai alkunsa. Sadun sovittaja ja kirjoittaja on Suzuki-huiluopettaja, joka on julkaissut teoksensa omakustanteena nettisivuillaan (www.flutestars.com). Alun perin siihen tutustui kouluttajamme Mäkilä, joka toi osion nähtäväksemme eräänä koulutusviikonloppuna. Esittelen musiikkisadun tarkemmin viidennessä luvussa.

3.4 Ryhmätuntien ja yhteissoiton merkitys Suzuki-metodissa

Kuten ennakkoluuloista kertovassa luvussa totesin, monet ovat kuvitelleet ryhmäsoiton olevan ainoa opetusmuoto metodin parissa. Tämä johtunee helposti siitä, että suzukilaisien konserteista julkaistaan usein juuri ryhmäkuvia. Niissä saattaa olla kymmenistä saattoihin lapsia pienten viulujen ja muiden soitinten kanssa. Tämä mielikuva johdattaa myös robotti-ennakkoluuloon. Kaikilla käytettävä sama metodimateriaali (core material) eli Suzuki-vihkot puolestaan siihen, että ”no kaikkihan ne sitten kuulostaa ihan samalta...”

Ideaalitilanteessa opetus järjestetään seuraavasti: jokaisella lapsella on soittopari, jonka kanssa on yhteinen soittotuntiaika. Tämä aika jaetaan lasten kesken puoliksi – toinen

kuuntelee, kun toinen soittaa. Soittovuoroja vaihdellaan, kumpi aloittaa ja kumpi lopettaa. Koska lapsen soittotuokio kestää 15 minuuttia kerrallaan + toinen 15 minuuttia soitto-parin seuraamista, käyvät lapset kahdesti viikossa soittotunnilla. Näiden omien soittotuntien aikana edetään yksilöllisesti. Edistymiseen vaikuttaa vanhemman tarkkaavaisuus tunnilla ja aktiivisuus kotona, lapsen itsensä harjoittelun lisäksi. Toki huomioon otetaan myös motoriiikan kehitysvaiheet ja fyysiset ominaisuudet (huilisteilla esimerkiksi huulten muoto).

Mainitut ryhmätunnit ovat kuitenkin tärkeä osa Suzuki-metodia. Suzuki-pedagogeina meidän tarkoituksemme on kasvattaa sydämeltään hyviä ihmisiä. Lasten on tärkeää oppia myös sosiaalisia taitoja musisoinnin ohessa. Ryhmätunteja pidetään kahdenlaisia, joko keskenään samantasoisille tai esimerkiksi esitykseen valmistauduttaessa kaikille huiluoppilaille yhtä aikaa. Tällöin ryhmässä on eritasoisia soittajia. Näillä tunneilla soitetaan yleensä vain Suzuki-vihkojen kappaleita ja oppilas osallistuu niiden kappaleiden soittamiseen, jotka osaa jo kokonaan. Vanhemmilla oppilailla voi olla ryhmätunneilla muutakin ohjelmistoa, esimerkiksi kamarimusiikkia oman soittimen kokoonpanoille. Materiaalista on vielä mainittava, että moniin alkupuolen Suzuki-kappaleisiin on olemassa toisia ja kolmansiaakin stemmoja. Huilun Suzuki-vihkoissa on myös yksi kaksois-huilukonsertto valmiina (Suzuki Flute School, books 5–6).

Korvakuulolta opetteluun metodissa liittyy automaattisesti myös ulkoa soittaminen eli muistin harjoittaminen. Tätä tapaa ei hylätä, vaikka nuotinluku onkin hallussa myöhemmin. Kaikki vihkojen kappaleet soitetaan ulkoa. Pidemmällä olevat oppilaat soittavat kappaleet ensin nuoteista ja sitten vasta ulkoa. Tästä on ryhmätunteja ajatellen erinomaisen suuri hyöty: kaikki osaavat samat kappaleet samoin merkinnöin, eikä tarvita esimerkiksi nuottitelineitä. Ryhmätuntien tarkoitus on kerrata kappaleita ja musisoida yhdessä, sosiaalisten taitojen kehittyessä siinä ohella. Mukana voi soiton lisäksi olla muutakin tekemistä, pelejä tai leikkejä. Näillä tunneilla lapsi tutustuu muihin soittajiin, saa motivaatiota omaan harjoitteluunsa ja oppii odottamaan vuoroaan sekä ottamaan toiset ihmiset huomioon ja kunnioittamaan heitä. Hän oppii arvostamaan työntekoa ja ettei kilpailulle ole tarvetta, toisten tukemisen tärkeyttä korostaen.

Ryhmätuntien säännöllisyys ja määrä ovat opettajakohtaisia. Joillain on siihen mahdollisuus jopa viikoittain, joskus eri tasoryhmät käyvät vuoroviikoin. Kuten mainittua, tunteja on sekä tasoryhmittäin että sekatasoisina. Jälkimmäisissä nuorimmat soittajat pääsevät tekemisiin vanhempien soittajien kanssa, näkevät ja kuulevat tulevaa ohjelmistoaan elävinä esityksinä. Vanhempien oppilaiden tehtävänä ja etuoikeutena on olla rooli-

mallina, he voivat harjoitella opettajan rooliakin avustamalla nuorempia. Heidän tehtävänsä on myös huomioida nuoremmat soittajat ja olla ystävällisiä, sillä suurissa ryhmissä varsinkin nuorimmat oppilaat saattavat aluksi hämmentyä. Lisää huomioita aloittelevien ja edistyneiden ominaisuuksista ja tehtävistä sekaryhmissä käsitellään kuudennessa luvussa opettajahaastatteluiden yhteydessä.

Soitto- ja ryhmätuntien, musiikin perusteiden ynnä muun musiikkioppilaitosopiskelun lisäksi suzukilaisten elämään kuuluvat kiinteästi leirit. Suomessa niitä on perinteisesti järjestetty SSY:n toimesta yksi viikonloppu talvikaudella, jonka lisäksi on vielä yksi noin viikon mittainen leiri yleensä heinäkuussa. Näiden lisäksi eri paikallisyhdistykset järjestävät omia leirejään. Huiluoopettajakokelaat ovat pitäneet yhden päivän leirejä Helsingissä, yhden tai kaksi lukuvuoden aikana. Kotimaisen tarjonnan lisäksi ovat tietenkin kansainväliset mahdollisuudet. Viimeisin kansainvälinen suurehko leiri oppilaille Euroopassa järjestettiin heinäkuussa 2015, Sveitsin Davosissa (10. European Suzuki Convention 2015). Oppilaiden leiriä edelsi kolmen päivän workshop opettajille. Vastaavia Euroopassa järjestettäviä leirejä ei ole kovin usein. Tätä kirjoittaessa seuraavan ajankohdan ei ole vielä tiedossa. Opettajille on lähes vuosittain kevätkaudella viikonlopun mittainen konferenssi, johon voivat osallistua kaikki vähintään kolmannen opettajatason tehneet. Seuraava tällainen tapahtuma on suunnitteilla Islantiin keväällä 2018 (European Suzuki Teachers Conference Iceland).

Leirien merkitys oppilaille yhteisöllisesti ja motivaation kannalta on vähintään yhtä mittava kuin ryhmätuntien, ellei suurempikin. Kotimaisilla leireillä tapaa muualta tulevia soittajia, ehkä jo tuttujakin, joiden kanssa on hauskaa päästä soittamaan, pelailemaan ja puuhastelemaan. Pitkillä leireillä (viikko) on yleensä omia soittotunteja ryhmiin ja orkesterien lisäksi. Lyhyillä leireillä pidetään usein vain ryhmätunteja.

Oman opetuskokemukseni ja observointien perusteella sosialisoitumisen kaava on aina lähes sama ryhmien kohdalla. Ensin ei uskalleta kommunikoida, ainakaan ensimmäistä tuntia odottaessa. Toisen tunnin kohdalla tilanne on jo muuttunut, lapset eivät enää istu odottaessa erillään, jotkut jo juttelevatkin keskenään. Tunnin alkaessa vieruskaverille saatetaan hymyillä, nauretaan yhdessä ja muistetaan vähän nimiäkin. Davosin leirillä observoidessani havaitsin kielimuurin olemattomaksi. Musiikki riitti lapsille yhteiseksi kommunikaation välineeksi. Myös tilanteissa, joissa oppilas ei puhunut englantia ollenkaan tai vain vähän, opettajan selkeät visuaaliset ja auditiiviset esimerkit, ehkä kosketuskin, ohjasivat nopeasti oikeaan suuntaan. Yksi huiluryhmistä oppi Tuiki tuiki tähtönen -kappaleen ainakin kolmella kielellä leirin aikana. Tämä on mielestäni hauska esi-

merkki kansainvälisyydestä, yhteishengestä, oppimisen ilosta ja lasten mukautuvuudesta.

Ryhmätuntien ja yhteissoiton kohdalla on mainittava vielä vanhempien velvollisuus tietyssä asiassa: Lapset opettelevat olemaan tasavertaisia, kilpailulle ei ole tarvetta. Tämä on aikuisten syytä muistaa, silloinkin kun lapset ovat edistyneet eri tahtiin samasta aloitushetkestä huolimatta. Lasta ei saa verrata muihin, muiden lapsia tulee kannustaa. Äidinkieli-menetelmä-nimitystä miettiessä muistetaan myös, etteivät lapset opi luke- maankaan yhtä aikaa. Tärkeintä on matka (soittaminen), ei maali.

3.5 Suzuki-metodi Suomessa

Suomeen Suzuki-metodi on rantautunut 1970-luvun lopulla. Keravan musiikkiopisto oli edelläkävijä. Sittemmin metodia on alettu käyttää pääkaupunkiseudulla laajemmin ja muualla Suomessakin. Vakiintuneista isoimmista opetuspaikoista pääkaupunkiseudulla haluan mainita seuraavat: Käpylän musiikkiopisto, Uudenmaan Suzuki-instituutti, Laulusuzuki-Instituutti, Keski-Vantaan musiikkiopisto ja Tuusulanjärven avoin musiikki- koulu. Lisäksi Suzuki-opetusta annetaan esimerkiksi näissä oppilaitoksissa: Tampereen Suzukikoulu, Pohjois-Kymen musiikkiopisto, Turun Suzukikoulu, Suzukikoulu Oktaa- via ja Mikkelin musiikkiopisto.

Suzuki-opetusta järjestetään Suomessa musiikkiopistojen ja -koulujen puitteissa. Suzu- kilaiset noudattavat opistojen opetussuunnitelmaa ja tasosuoritusjärjestelmää. Metodi ei ole sille esteenä. Kuten opettajankoulutus-luvussa mainitsin, Suzuki-opetusta saavat antaa vain koulutuksen käyneet opettajat ja heistä Suzuki-opettajiksi itseään saavat kut- sua kolmannen tason suorittaneet.

Opettajakoulutuksen järjestää SSY, joka on perustettu 1985. Se on ESA:n ja Interna- tional Suzuki Associationin (jatkossa ISA) jäsenjärjestö. SSY:n tarkoituksena on toimia yhdysiteenä Suzuki-metodia käyttävien opettajien ja musiikkioppilaitosten sekä Suzu- ki-oppilaiden ja heidän vanhempiensa välillä. (SSY. Kotisivut.) Suomessa opettajakou- lutusta annetaan viulun lisäksi alttoviulussa, sellossa, pianossa, huilussa, kitarassa ja laulussa. Muiden soitinten kohdalla opettajakokelaan on suunnattava ulkomaille, Eu- roopan sisällä koulutusta on saatavissa runsaastikin.

4 NÄPPÄRIT JA SUZUKI

”Kaikenikäiset soittavat yhdessä, vanhat esimerkkinä nuorille. Kaikki voivat soittaa, aloittelijoita ei testata.” Nämä lauseet kuvaavat kahta opetusmetodia, jotka ovat kotoisin eri puolilta maapalloa. Maiden ja maanosien erilaisesta kulttuurihistoriasta huolimatta metodeilla on valtavasti yhteisiä piirteitä. Tässä luvussa kerron Näppäri-pedagogiikasta ja eräiden väittämien kautta vertailen sitä Suzuki-menetelmään.

4.1 Miksi Näppärit?

Etsiessäni kirjallisuutta yhteissoittoon ja Suzuki-metodiin liittyen, sain kehotuksen tutustua Näppäri-pedagogiikkaan. Termi oli itselleni entuudestaan tuttu ja periaatekin hämärästi, mutta jo ensi vilkaisu Näppärien nettisivuille sai positiiviset hälytyskellot soimaan. Mauno Järvelä on kehittänyt satoja vuosia eläneen suomalaisen musisointiperinteen taitajana opetusmenetelmän, jonka periaatteista suurin osa on samoja kuin Suzuki-metodissa.

Näppäripedagogiikka on kasvatusfilosofia, joka pyrkii edistämään musiikista ja musisoinnista saatavan henkisen pääoman tasavertaisempaa jakautumista. Harrastuspohjaa laajentamalla tuodaan parempi musiikkisuhde kaikkien ulottuville estämättä lahjakkuuksien esille tuloa. (Järvelä & Huntus 2014, 4.)

4.2 Näppäri-pedagogiikan periaatteet Suzukiin verraten

Tässä luvussa vertailen Näppäri-pedagogiikan periaatteita Suzuki-metodiin. Esitän lainauksen viidestä Näppäri-periaatteesta, joiden jälkeen avaan joko yhteneväisyyksiä tai mahdollisia eroavaisuuksia Suzuki-metodin kanssa. Perustan vastaukseni Suzuki-opintojen luentomuistiinpanoihin ja tohtori Suzukin kirjoittamaan *Rakkaudella kasvatettu* -kirjaan.

Tarjotaan kaikille halukkaille mahdollisuus harrastaa musiikkia. – – Nykyinen, kiistatta tehokas ja tuottelias koneisto on joutunut sulkemaan ovensa suurelta joukolta musiikista kiinnostuneita lapsia ja nuoria. Pääsy- ja tasokokeiden avulla on mukaan voitu poimia vain resurssien mukainen kiintiö oppilaita, joiden kanssa tavoitteellista harjoittelua on voitu jatkaa suljetuissa yhteisöissä. – – Tasojen vastakkainasettelua tulisi välttää viimeiseen asti. – – Mahdollisuus elämänmittaiseen ja hyvään musiikkisuhteeseen säilyy kuitenkin yhä useamman kohdalla. Taiteen ja myös taidemusiikin ”penkkimuusikkokansa” kasvaa ja täyttää myöhemmin konserttitalit innostuneena yleisönä. (Järvelä & Huntus 2014, 30–31.)

Tohtori Suzukin havainnon mukaan se joka oppii puhumaan, on kykenevä oppimaan soittotaidonkin. Ideaalilanteessa Suzuki-metodin pariin hakeutuvia lapsia ei testata, vaan heidän vanhempansa haastatellaan. Tavoitteena ei ole kasvattaa ammattimuusikoita ja pelkästään huippulahjakkuuksia, vaan kasvattaa lapsia kokonaisina ihmisinä musiikin avulla. Kuten Näppäri-pedagogiikassa, Suzukissa tämä periaate ei sulje pois mahdollisen erityislahjakkuuden ilmenemistä.

Palautetaan soittaminen osaksi arkea. Näppäripedagogiikassa huomioidaan ammattiin pyrkivien tarpeet, mutta painopiste pidetään yhteisöllisessä musiikkikasvatuksessa. – – Niilläkin, jotka eivät jatka soittoharrastustaan pidemmälle, kokemukset vaikuttavat mm. musiikin kuuntelu- ja käytötottumuksiin ja mahdollistavat paluun soittamisen pariin, kun motivaatio myöhemmässä elämän vaiheessa herää henkiin. – – Kaikille avoimen harrastusryhmän tulisi olla itsestäänselvyys ja osa arjen toimintojen ketjua – – (Järvelä & Huntus 2014, 31.)

Suzuki-metodin mukaisesti soittoa opiskeleva lapsi aloittaa hyvin nuorena, jotta voidaan hyödyntää lapselle luontaisia oppimisen taitoja, kuten matkiminen ja leikkiminen. Tavoitteena on säilyttää musisoinnin harjoittelussakin ilo, onnistumisen kokemukset ovat erittäin tärkeitä. Läksyt annetaan tarpeeksi pieninä palasina, rakennetaan jo osatun perustalle uutta. Harjoittelusta ei tule negatiivinen pakote, vaan luonnollinen osa päivän rutiineja, hauska hetki yhdessä vanhemman kanssa. Käydään alusta asti ryhmätunneilla ja konserteissa, esiinnyttään paljon sekä yksin että ryhmässä, tasoryhmittäin mutta myös kaikki yhdessä.

Ammattimuusikoiksi suzukilaisista lähtee opiskelemaan prosentuaalisesti melko pieni määrä, kuten perinteisen opetuksen paristakin, mutta moni muuhun ammattiin tähtäävä jatkaa soittotunteja aikuisena. Mauno Järvelä ohjaa Kaustisella kansalaisopistossa pelimanniryhmää. Se on aikuisaloittelija-lähtökohdastaan huolimatta nykyään, 30 vuoden jälkeen, kaikkien pelimannien yhteinen soittoilta ja tärkeä osa viikkorutiinia monelle aikuistuneelle näppäripelimannillekin. (Järvelä & Huntus 2014, 32.)

Olen itse ottanut viimeisten viiden vuoden aikana erään kansalaisopiston aikuisille aloitteleville huilisteille osaksi ohjelmistoa Suzuki-vihkot ja -levyt, tulevaisuuden mahdollisia ryhmätunteja silmällä pitäen. Samassa opistossa on syksyllä 2016 aloitettu kokeilu kaikille soittajille ja soittimille avoimella, Näppäri-henkisellä soittoryhmällä. Ohjelmiston sisältöä en vielä tunne, mutta näen tässä mainion väylän entisille musiikkiopistolaisillekin. Trendi soittoharrastuksen uudelleen aloittamiseen on Suomessa selvästi nousujohteinen. Siitä yksi lisäesimerkki on espoolaisen musiikkiopisto Juvenalian vapaaosasto, joka tarjoaa ”Musisoinnin ilo” -nimikkeellä soitto- ja laulutuntipaketteja. ”Haluatko herättää kesken jääneen klassisen musiikin soittoharrastuksesi henkiin? Haluaisitko jatkaa pitkällä olevaa soittoharrastusta, vaikka päädytkin toista alaa opiskelemaan? Vai oletko aina haaveillut jonkin instrumentin taitamisesta?” (Musiikkiopisto Juvenalia. Vapaaosaston esittely -välilehti.)

Ohjataan kaikenikäiset ja -tasoiset soittajat musisoimaan yhdessä. Kaikenikäisten yhteissoitossa toteutuu mestari ja kisälli -mallin mukainen aineettoman kulttuuriperinnön siirtyminen. Yhteisön kokoontuessa eivät välity ainoastaan tyyliä, nuotit ja tekniikat, vaan tapoihin, tarinoihin ja arvoihin sidottu yhteisön hiljainen tieto. Musisoinnin merkitys kasvaa identiteetin rakentumista tukevaksi toiminnaksi, joka on aina kaksisuuntaista. Myös vanhempi polvi voi kokea itsensä ja elinpiirinsä osaksi suurta historiallista jatkumoa. (Järvelä & Huntus 2014, 32.)

Suzuki-metodin parissa yleisintä on lasten ja nuorten yhteissoitto, aikuisia on mukana ryhmissä soittamassa lähinnä vain opettajan roolissa. Mainittu mestari-kisälli -malli toteutuu positiivisena, koska taitotasojen eron ei tarvitse olla suuri, jotta edistyneempi voi olla mallina. Heinäkuussa 2015 Davosin kansainvälisellä leirillä oli monenlaisia konsertteja, mutta yksi niistä oli omistettu Suzuki-lähtöisille ammattilaismuusikoille. Samat mestarit opettivat leirillä lapsiryhmiä. Kesäkuun 2016 alussa Helsingissä järjestettiin yllätyskonsertti Suzuki-huiluopettaja Mäkilälle. Työryhmässä oli hänen entisiä oppilaitaan ja meitä Suzuki-opettajakoulutuksen käyneitä. Konsertissa esiintyi kymmeniä huilisteja eri kokoonpanoissa, loppunumerona suuri ryhmäesitys, jossa oli säännöllisen huilunsoiton jo lopettaneitakin. Näppäri-pedagogiikan mukainen yhteissoitto toteutui, kun kokoonnuimme harjoittelemaan ja esittämään kaikille tuttuja kappaleita. Aikuiset kaivoivat ilolla esiin soittimensa ja lähtivät mukaan projektiin. Uskoisin, että kysyttäessä moni olisi ollut innokas jatkamaan vastaavaa toimintaa säännöllisemmin. Kun Mäkilän viimeisimmät ja nuorimmat oppilaat tapasivat hänen ensimmäisiä oppilaitaan, tapahtui sukupolvien yhteensulautuminen, mikä taas on näppäreille luonteenomaista.

Säilytetään pelimanniperinne elävänä ja otetaan se osaksi oppisisältöjä. Pelimannimusiikin kehittyminen on ollut 1900-luvun loppupuolelle saakka luonteeltaan hyvin hidasta. Yhden sukupolven aikana muutoksia on ollut erittäin vaikea ellei peräti mahdoton havaita. – – Tärkeimmäksi viestiksi onkin nousemassa pelimanniperinteen arvojen välittäminen ja tätä kautta tapahtuva jatkuvuuden turvaaminen. – – Musiikkikasvatuksen suuri haaste on suunnata lasten ja nuorten mielenkiinto arvoihin, jotka epämuodikkaiksi koettuina muuten ovat vaarassa unohtua. (Järvelä & Huntus 2014, 34.)

Ensimmäiseen huilistien Suzuki-vihkoon (Suzuki Flute School, book 1) sisältyy muutamia japanilaisia kansanlauluja. Koen ne arvokkaaksi tiedon ja perinteen jakamiseksi, sekä hyväksi tavaksi tutustua uuteen kulttuuriin. Valitettavasti Suzuki-metodin kohdalla ei voida verrata kuitenkaan musiikin, eli kappaleiden säilymistä ja siirtymistä uusille sukupolville japanilaisessa kulttuurissa, johtuen laulujen vähäisestä määrästä vihkoissa. On otettava myös huomioon, että japanilaisilla on omat perinnesoittimensa kansanmusiikkiaan varten. Länsimaisille instrumenteille sitä on Suzuki-metodin ulkopuolella kyllä sovitettu jonkin verran.

Tietynlainen yhteneväisyys mainittuun perinteen säilyttämiseen kuitenkin on, kun tarkastellaan itse soittamista ja sen saattamista osaksi arkipäiväistä elämää. Sama tavoite tulisi olla metodittomalla, perinteisellä musiikkiopisto-opetuksellammekin – ei vain soittaminen tähtäimenä tasosuoritukset ja päästötodistukset.

Edistetään rajatonta ja ajatonta musiikkikasvatusta. Kaustisella oma paikallinen perinne ja länsimainen taidemusiikki ovat aina saaneet toisiltaan ja tukeneet toisiaan. Kaustisen Purppuripelimannit – – kävivät Helsingin esiintymismatkoillaan tämän tästä kuuntelemassa kaupunginorkesterin konsertteja. Suhtautuminen alkuperältään vieraampaan – – musiikkiin oli ennakkoluulotonta, luontevaa ja vilpitöntä. – – Luonteva suhtautuminen uuteen kaataa raja-aidat. – – Perinteen syvällisen ymmärtämisen kautta on mahdollista luoda ainutlaatuinen ja kiinnostava musiikillinen identiteetti sekä taiteellinen ura. – – (Järvelä & Huntus 2014, 36.)

Ensimmäiseksi tulee mieleen verrata rajojen ylittämistä Suzuki-maailmassa juuri ohjelmistoon, vaikka siinä ei paikallisuudesta olekaan kyse. Ohjelmisto on toisaalta seikka, jota usein kuulee Suzuki-metodin kohdalla kritisoitavan. ”Miksi ne kaikki soittavat samaa?” Suzuki-vihkot ovat vain perusrunko metodin mukaisessa opetuksessa. Esimerkiksi nuotinluvun opetteluun käytetään muuta materiaalia ja etydit tuodaan vihkojen ulkopuolelta. Vihkoissa on säästyksellisiä kappaleita, yksiosaisten lisäksi mm. sonaatteja ja konserttoja. Jotta suzukilaiset voivat tehdä tasosuorituksia musiikkiopistoissa, on ohjelmistoa oltava muutenkin runsaammin kuin vain nämä vihkot.

Orkesteritoimintakin tuo lisää ulottuvuutta, suzukilaisia on ollut myös Näppärikursseilla ja -konserteissa soittamassa. Lähetettyäni haastattelupyynnön eräälle hollantilaiselle Suzuki-huiluopettajalle, sain kuulla heillä käytettävän kahta Mauno Järvelän nuottikirjaa erään orkesterin ohjelmistossa. Nämä kaksi pedagogiikkaa menevät luovalla tavalla ristikkäin, hyötyen toinen toisistaan. Kummassakin menetelmässä hyödynnetään korvakuulolta oppimista, esiinnyttään ulkomuistista soittaen, musisoidaan eri-ikäiset ja -tasoiset kaikki yhdessä.

4.3 Yhteissoiton merkitys Näppäreillä

Lopuksi haluan vielä tiivistää ajatuksia yhteissoiton merkityksestä Näppäripedagogiikassa. Tiivistelmä mahtuu oikeastaan jo yhteen lauseeseen: *Yhteissoitossa on kaikki*. Pelimannit ovat toki esiintyneet yksinäänkin, jossakin kylässä on aikoinaan ollut kenties vain yksi viulisti. Pelimannimusiikin perusta on kuitenkin ryhmässä tekeminen ja sen kautta perinteen siirto.

Järvelä ja Huntus toteavat kirjassaan (2014, 38–39) seuraavasti:

Suomalainen musiikkipedagogikoulutus on laadultaan hyvää ja opettajakunta tehtäviensä tasalla. – – Näppäripedagogiikan anti yksityistuntien käytännön toteutukseen on lähinnä sisällöllinen. Suurin ero on asenteessa. Näppäripedagogiassa katse suunnataan tulevaisuuteen koko yhteisön leveydeltä. – – Yhteissoitoissa on lähes aina työn alla jotakin täysin uutta näppärimusaa. Siellä kaikki myös laulavat. Laulut ovat portti kaikkein pienimmille soittajille, jotka saavat yhteislaulusta onnistumisen elämyksiä. – – Laulamalla saatu innostus antaa motivaation ahkeroida soittotaitojen kehittämiseksi. – – Kokemus on osoittanut, että näppärimusa on vaikuttavimmillaan mitä suurempi orkesteri on koolla. – – Pedagogien paikka ja tehtävä on opetustyön ohella soittaa näppäriryhmissä itse mukana ja vaikuttaa omalla esimerkillään.

En malta olla huomauttamatta jälleen yhtäläisyyksistä Suzuki-metodin kanssa. Pienten oppilaiden kanssa opetellaan usein sanat ensimmäisiin kappaleisiin, mikä onkin helppoa, kun melodia on jo aiemmin opittu levyjä kuuntelemalla. Sanarytmit auttavat sormia muistamaan hankalia sävelkulkuja ja helpottavat siten motoriikkaa. Mitä opettajan tehtäviin tulee, tavoitteena on kaikin mahdollisin keinoin olla lapsille esimerkkinä niin soittannollisesti kuin ihmisenä, näyttämällä omaa innostusta ja kannustamalla, olemalla aktiivinen.

Satojen soittajien yhteisharjoitusten alussa vallitsee kaaos. Kestää jonkin aikaa ennen kuin ryhmä tiivistyy ja soitto alkaa kulkea. Lapset ja aikuiset oppivat toimimaan epämuodollisissa kokoonpanoissa tilanteen mukaiset resurssit huomioiden. Kokemuksesta on hyötyä elämän myöhemmissä vaiheissa. – – Yhteismusisoinnin mukaansatempaavuus on – – elämys, joka saa useimmat palaamaan uudelle kurssille. – – Toisten seuraaminen – – kehittyy ja oppilaat oppivat käyttämään ryhmämusisoinnin tärkeitä kommunikoinnin välineitä, kuuntelemista ja katsekontaktia. Näppäriyhmien ohjausta ei toteuteta autoritäärisen orkesterijohdon tavoin, vaan opettajakunta sekoittuu – – ryhmään. Korvan kautta menevät impulssit ja kivijalkana toimiva komppi pitävät lopusta huolen. Yhteiset esiintymis- ja soittokokemukset ovat arvokkaita myös näille mentoreille, joilta itseltään saattaa tällainen osa-alue puuttua elämästä muutoin kokonaan. – – Ryhmä on monin tavoin vapaa länsimaisen taidemusiikin kokoonpanoille ja ohjelmistolle asettamista rajoituksista. Se muodostaa itsensä vapaasti hyödyntäen aina sitä soittimistoa, mikä kulloinkin sattuu olemaan käsillä. (Järvelä & Huntus 2014, 40–42.)

5 TULIKÄRPÄSTEN TARINA

Tähän lukuun olen koonnut erään musiikkisadun esittelyn lisäksi kolme kertomusta sen ohjaamisesta. Soittajia näissä ohjaamissani projekteissa on ollut vähimmillään 14, enimmillään yli 100. Musiikkisatu-esitystä oppilaittensa kanssa suunnitteleva opettaja löytää raporteista vinkkejä niin aikatauluun kuin mainostamiseenkin. Tarkempia tietoja musiikkisadun kappaleiden esittämisestä on opinnäytetyön liitteissä 7, 8 ja 10–16.

5.1 Teoksen tausta ja sisältö

The Fireflies Chronicles (jatkossa Tulikärpästen Tarina) on musiikkisatu huiluyhtyeelle, kertojalle, pianolle ja lyömäsoittimille. Teoksen kappaleet on sovittanut yhdysvaltalainen huilisti ja musiikkipedagogi Noelle Perrin, jolla on Dalcroze-opintojen lisäksi huilipedagogin, Suzuki-huiluopettajan ja Montessori-opettajan koulutus. Teos valmistui vuonna 2008, jolloin Perrin julkaisi sen omakustanteena nettisivuillaan, josta se on edelleen tilattavissa pdf-muodossa (www.flutestars.com). Materiaalin kuvitus on Jessica Welchin käsialaa. Teoksen Perrin esittelee seuraavasti:

This book was dearly inspired by all of my fantastically talented flute students, ages 3 to 50, who love to play together. It is intended for use with multi-age/-level instrumental groups. The bottom part is always the easiest and the top part is the most advanced. – – Multi-age classrooms can be very effective in music education. It is my wish that this book be useful in the creation of learning environments where older students feel proud of their advance skills as well as a sense of responsibility to teach and inspire the younger musicians. “Imitation is the first instinct of the awakening mind.” – Maria Montessori (Perrin 2008, 5.)

Teos sisältää Perrinin kirjoittaman sadun lisäksi yhdeksän musiikkikappaletta, joissa toistuu helpoimpana stemmana aina joko Maijan karitsa tai japanilainen lastenlaulu Tulikärpäset (Fireflies, kuva 1, tahdit 3-10). Kyseiset laulut ovat kaksi ensimmäistä kappaletta huilistien ensimmäisessä Suzuki-vihkossa. Ne edustavat sadun päähenkilöitä, Maijaa ja tulikärpäs-perhettä.

Sakura Fireflies

3

Japanese Folksongs
Arr. N. Perrin

Kuva 2: Nuottiesimerkki Tulikärpästen Tarinan 1.osasta (Perrin 2008)

Kappaleissa on kaksi tai kolme stemmaa ja, kuten edellä Perrinin esittelyssä mainittu, ylin niistä on haastavin. Keskimmäinen stemma myötäilee ylintä väliäänin ja osittain sen melodiaa tuplaten. Toisinaan keskistemma tuplaa alinta stemmaa. Ylin stemma on aina jokin tunnettu melodia. Teoksen ensimmäisessä kappaleessa se on japanilainen kansanlaulu Sakura (kuva 1, flute, 1 tahdista 11 alkaen). Muut kahdeksan kappaletta sisältävät teeman tunnetusta länsimaisen taidemusiikin teoksesta.

Taulukko 2: Tulikärpästen Tarina – kappaleet järjestyksessä

Osan nimi	Helpoin stemma	Haastavin stemma
Sakura Fireflies*	Tulikärpäset	Sakura
Träumerei Mary*	Maijan karitsa	Schumann – Träumerei
William Tell Mary	Maijan karitsa	Rossini – Wilhelm Tell, alkusoitto
Fireflies over the Swan Lake*	Tulikärpäset	Tshaikovski – Joutsenlampi, päätte- ma
Samson and Delilah chase Fireflies	Tulikärpäset	Saint-Saëns – Simson ja Delila, Bak- kanaalit
Mahler's Fireflies	Tulikärpäset	Mahler – 1. sinfonia, 3. osa, pätee- mat
Royal March of the Lion and the Fireflies	Tulikärpäset	Saint-Saëns – Eläinten karnevaalit, Leijona
Mary dances the Cancan	Maijan karitsa	Offenbach – Orfeus manalassa, Can- can
Mary in the New World	Maijan karitsa	Dvořak – Sinfonia 'Uudesta maail- masta', 2. osa, päteemat
9		

*Näissä osissa 2 stemmaa, muissa osissa 3.

Lähde: The Fireflies Chronicles, sov. Noelle Perrin 2008

Viidennen osan alkuun on kirjoitettu soolokadenssi yhdelle ylimmän stemman soittajalle. Alkuperäisessä teoksessa sen soittaa oboe (kuva 2, flute 1, tahti 1). Osat 1–4 ja 6–9 sisältävät pianosäestyksen, viidennessä osassa säestys on kirjoitettu kolmelle lyömäsoittimelle (sormisymbaalit, puupenaali, tamburiini). Pianostemmoista mainittakoon vielä, että seitsemännen osan säestys on kirjoitettu alkuperäisteoksen mukaan kahdelle pianistille. Kyseisen osan pystyy kuitenkin säestämään yksi soittaja pienellä sovitustyöllä.

Samson and Delilah Chase Fireflies

16
C. Saint-Saens
Arr. N. Perrin

Cadenza

Flute 1
Flute 2
Flute 3

Fl. 1
Fl. 2
Fl. 3

Kuva 3: Nuottiesimerkki Tulikärpästen Tarinan 5. osasta (Perrin 2008)

Teoksen teksti on alun perin englanninkielinen. Siitä on olemassa itse tekemäni suomenkielinen käännös Suomen Huiluseuran juhlia varten, jolloin kysyin käännöstä varten myös Perriniltä luvan. Ruotsinkielinen käännös on saatavilla huilupedagogi Åsa Gustavssonilta (Espoo).

Tutustuin Tulikärpästen Tarinaan maalis–huhtikuussa 2012. Suzuki-kouluttajamme Marja-Leena Mäkilä oli kuullut uudesta sovituksesta huiluyhtyeelle ja tilannut sen itselleen. Saimme testata kolmea musiikkisadun kappaletta, joita soitatin myöhemmin oppilaillani ryhmässä ilman säestystä. Alkuvuodesta 2013 Suomen Huiluseura ry:n hallitus suunnitteli saman vuoden marraskuussa pidettäviä 30-vuotisjuhliiaan. Hallituksen jäsenenä vastuulleni tuli osuus lapsille järjestettävästä ohjelmasta. Mäkilä oli ehdottanut aktiviteetiksi Tulikärpästen Tarinan esittämistä, koska teos soveltuisi esitettäväksi suurellakin kokoonpanolla ja sisältäisi mielekästä soitettavaa monen tasoisille oppilaille. Sen myötä aloin tutustua teokseen tarkemmin, sen rakenteeseen ja johtamiseen, sekä taiteellisen toteutuksen suunnittelu tuotannollisten järjestelyjen ohessa.

Tulikärpästen Tarina valmistui 2008, mutta kappaleiden sovitus työ on vuosilta 1999–2008. Noelle Perrin kertoi sovitus töiden saaneen alkunsa yksinkertaisesti hänen oman huiluluokkansa materiaalitilauksesta. Jo aiemminkin on toki ollut tarjolla eritasoisten yhteis- soittoon soveltuvaa materiaalia länsimaisen taidemusiikin parissa. Usein kuitenkin helppoja stemmoja on tarpeen vaatiessa vain sovitettu haastavammista ja ne ovat olleet melodisesti tylsiä. Siinä mielessä Noelle Perrinin sovitus työ ja -tapa ovat olleet uraauurtava ja merkittävä teko, ainakin Suomessa työskentelevän huiluolettajan silmin.

Perrin on julkaissut Tulikärpästen Tarinan lisäksi kaksi muuta kokoelmaa, jotka sisältävät saman sovitus tyylin kappaleita huiluyhtyeelle pianosäestyksineen (The Flutistic Adventures of Mary and the Fireflies, vol. 2 & 3). Niissäkin kappaleissa on 2–3 stemmaa huiluille, vaikeustason vaihdellena. Tulikärpästen Tarina on kokoelmista ainoa juonellinen teoskokonaisuus, kahdessa muussa ei ole tekstiä, eikä kappaleita ole siten linkitetty toisiinsa. Perrinin sovitus töiden lisäksi olen tutustunut muutamien muiden ulkomais- ten Suzuki-huilupedagogien sovitus siin. Suosituin valinta toiseksi stemmaksi on ollut Tuiki tuiki tähtönen -kappale.

Mary Dances the Cancan 32

Kuva 4: Nuottiesimerkki Tulikärpästen Tarinan 8. osasta, helpoin stemma "Maijan karitsa"

Ajatus kahden täysin erillisen kappaleen yhdistämisestä ei ole uusi. Nykyään sitä käytetään sekä huumori- että vakavassa mielessä sovittamiseen erityisesti kevyen musiikin saralla. Esimerkiksi dj:t ovat harrastaneet tätä jo vuosikymmeniä, tällöin tosin puhutaan yleensä remixeistä. Terminä mash-up on siis suhteellisen uusi.

The mash-up trend is in full swing, with more mash-up Djs popping up every week, and more radio stations playing mash-ups on a regular basis. **A mash-up is a song created out of pieces of two or more songs, usually by overlaying the vocal track of one song seamlessly over the music track of another.** – Mash-ups are incredible fun and a fascinating way to reexperience some of your favorite tunes. (Geoghean & Klass 2005, 45.)

Tv-sarjaa Glee seuranneet ovat tutustuneet ohjelman myötä suureen määrään mash-up-tekniikalla sovitettuja show-kuoroteoksia (www.fox.com/glee, 2009–2015). Itse olen tutustunut tekniikkaan myös erään hämeenlinnalaisen rockyhtyeen joululevy-projektien yhteydessä. Neljällä levyllä olevissa kappaleissa suosituimpiin suomalaisiin ja ulkomai- siin joululauluihin on yhdistetty rock-klassikkoja (Monkey Business, omakustanne- joululevyt, 2008–2011).

Taulukko 3: Esimerkkejä mash-up-kappaleista

Esittäjä	1. kappale	2. kappale	Uusi nimi
Tv-sarja Glee, 1. kausi*	Walking on sunshine**	Halo**'	Halo/Walking on sunshine
TV-sarja Glee, 2. kausi*	Stop! In the name of Love***	Free your mind***'	Stop! In the name of Love/Free your mind
Monkey Business -yhtye, 1. levy 2008*'	Jouluyö, juhlayö	No more tears****	Ossin jouluyö
Monkey Business -yhtye, 1. levy 2008*'	Valkea joulu (White Christmas)	More than words*****	Valkea julu

*Sovitukset: Adam Anders, sarjan musiikillinen tuottaja

*'Sovitukset: Monkey Business -yhtyeen jäsenet

**Alkuperäinen esittäjä: Katrina and the Waves

**' Alkuperäinen esittäjä: Beyoncé

***The Supremes

***'En Vogue

****Ozzy Osbourne

*****Extreme

Lähde: www.fox.com/glee

Lähde: Monkey Business, joululevyt 2008–2011

Klassisen musiikin osalta en itse valitettavasti tunne sovitettuja teoksia muuten kuin Suzuki-metodin parissa tehdyt kappaleet. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, etteikö niitä olisi ja jatkossa tulisi lisääkin.

5.2 Tulikärpäset Hämeenlinnassa

Musiikkisatuprojektin kuvaus käsittää raportin itse prosessista idean, suunnittelun ja toteutuksen osalta. Lisäksi olen reflektoinut omaa työskentelyäni projektin parissa opettajana, ohjaajana, kapellimestarina ja tiedottajanakin. Opinnäytetyöni valmistuessa olen ollut mukana toteuttamassa Tulikärpästen Tarinaa yhteensä kolmesti. Aloitan esityskemusten käsittelyn kronologisesti epäjärjestyksessä, koska Hämeenlinnan projektista sain alun perin idean opinnäytetyölleni. Lisäksi oppilaskyselyt teetettiin Hämeenlinnassa ja projekti oli kokonaan omissa käsissäni. Pystyn refleктоimaan sen prosessia tarkemmin kuin kahta muuta projektia (Helsinki 2013, Tampere 2016).

5.2.1 Idea ja projektin suunnittelu

Suunnittelutyöni käynnistyi syksyllä 2013, harjoitellessamme teosta Helsingissä. Omista oppilaistani ei ollut kukaan tuolloin mukana soittamassa, osa oli kyllä tutustunut teoksen joihinkin kappaleisiin. Olin havainnut kokonaisuuden mielekkääksi sekä suurelle että pienelle esittäjäjoukolle, halusin myös tulevaisuudessa saada teoksen kotikaupunkiini yleisön koettavaksi. Helsingissä esiintyjien ja yleisön antaman palautteen perusteella huomasin teoksen sopivan myös monenikäiselle yleisölle, alle kouluikäisistä aikuisiin.

Tartuin toimeen Sibelius-opistossa kevätlukukauden 2015 alkaessa. Esittelin teoksen puhallinkollegiomme kokouksessa huhtikuun alussa ja sain sille hyväksynnän. Teoksen esittelyn lisäksi olin tehnyt alustavan aikataulun ja budjettikartoituksen (liite 7). Teos oli melko edullinen toteuttaa. Olin tilannut nuottimateriaalin itselleni, jolloin kuluja nuottien suhteen muodostui kopioinnista. Harjoitus- ja esitystilana oli musiikkiopistomme päätoimipisteen oma konserttisali. Kertojaksi lupautui yksi musiikin perusteiden opettajamme, pianistiksi tuli puhaltajia yleensä muutenkin säästävä piano-opettajamme. Pukuihin tai lavastukseen ei tarvittu resursseja, koska molemmat hoituivat jo olemassa olevilla tarvikkeilla. Lavastuksessa auttoi myös konserttisalimme valaistussysteemi, jota osasin itse käyttää. Hyödynsimme myös salin videotykkiä, jonka kautta onnistui teokseen sisältyvien piirrosten heijastaminen esiintyjien taustalle. Kasper Gustavsson kopioi kuvat nuoteista Helsingin esitystä varten. Tein niistä Hämeenlinnan projektia varten powerpoint-esityksen.

Tarkoitukseni oli saada mahdollisimman suuri joukko opistomme huiluoppilaita esiintymään, siitä johtuen kutsuin mukaan myös kaksi huilukollegaani. Syy, miksi en halunnut toteuttaa teosta vain omien oppilaitteni kanssa, oli heidän vähäisehkö määränsä (11, joista mukana lopulta 10) ja hankalimmissa stemmoissa tarvittavaa hieman vähäisempi taitotaso. Huhti–toukokuussa 2015 aloin harjoittaa omia oppilaitani aktiivisesti ja toimitin kollegoille nuottimateriaalin kopioitavaksi.

Elokuun 2015 alkupuolella tein lopulliset tilavaraukset, samalla varmistuivat harjoitus- ja esityspäivämäärät kellonaikoineen (liite 8). Mainosjulisteiden, jaettavat flyerit ja käsiohjelman suunnittelin yhdessä opistomme toimistohenkilökunnan kanssa. Heistä yksi toteutti taiton ja hoiti monistamisen. Julisteita (liite 9) vietiin opistomme kolmeen toimipisteeseen, lisäksi oli tarkoitus toimittaa niitä eri puolille Hämeenlinnan keskustaa ja esimerkiksi Hattulan ja Janakkalan kirjastoihin. Mainontaa hoidettiin myös Facebookissa opistomme oman sivun ja sitä kautta perustetun tapahtumasivun kautta sekä henkilökohtaisten Twitter- ja Instagram-tilieni kautta.

Oppilaille tiedottamisen suunnittelin hoituvan heille jaettavalla paperitiedotteella (liite 10), jonka lähettäisin myös sähköpostitse vanhemmille. Lisäksi suunnittelin ja toteutin oppilaita ja perheitä varten ilmoitustauluksi treeniblogin (tulikarpastentarina.blogspot.fi). Blogi sisälsi ajankohtaisten ilmoitusten lisäksi lyhyen esittelyn teoksesta, erilliset harjoitusohjeet joka osaan, linkit Youtubeen klassisten teemojen alkuperäisteoksiin tai muuten sopivaan soivaan versioon, harjoitus- ja esitysaikataulut sekä ohjeet esityspukeutumisen suhteen. Blogissa oli myös esityksemme mainosjuliste kuvana. Huilukollegani saivat sähköpostitse syyskuun alussa oppilailleen toimitettavaksi tiedotteen (liite 10 ja 11). Olin tiedottanut heille aikataulusta alustavasti jo aikaisemmin.

Koska olin johtanut teosta osittain jo kerran ja tunsin kappaleet hyvin, osasin ennakoida melko tarkasti kunkin osan vaatiman harjoitusajan ja muut erityistekijät. Kirjoitin ennakkoon ohjeita esitystyyleistä ja tempoista sekä suunnittelin puvustusta ja lavastusta. Vaikka työtä oli aiempaan esityskokemukseeni verrattuna enemmän, kokonaisuus oli helpommin hallittavissa. Opistomme salin muunneltavuus ja mahdollisuudet olivat tiedossani, tunsin oppilaita suurimman osan ja he tulivat keskenäänkin nopeasti tutuiksi.

Tein etukäteen myös mahdollista opinnäytetyötäni ja materiaalin keräämistä varten kyselyt oppilaille musiikkisatuprojektista. Yksi kysely oli tarkoitettu kartoittamaan tuntoja ja odotuksia projektin alkaessa, toinen projektin päättyessä (liitteet 1 ja 2).

5.2.2 Toteutus

Hämeenlinnan projekti onnistui paremmin kuin odotin. Tiedotus oppilaille ja huoltajille toimi, aikataulutus oli onnistunut ja esityksissä oli mukavasti yleisöä. Parannettavaa jäi esiintyjien määrän ja esitysten taltioinnin suhteen. Budjetti ei ylittynyt, koska pysyimme sovituissa harjoitus- ja esitysaikataulussa. Näiden tuntien ulkopuolelle jäi vapaaehtoisesti käyttämäni aika. Siihen sisältyi konserttisalin järjestely kolmen harjoituspäivän yhteydessä (alkujärjestelyt, loppusiivous), esityspäivän aamuna salin järjestely ja lavastus, esitysten jälkeen lavasteiden purku ja salin sekä muiden käytössämme olleiden tilojen siivoaminen.

Olin vastuussa oppilaista harjoitusten ajan, samoin esityksissä ja niiden välillä. Muutamien oppilaiden äidit olivat esityspäivänä avuksi yleisen järjestyksen säilyttämisessä, vaatteiden vaihdossa ja esitystä varten kokoontumisessa. Esityspäiväksi oppilaat oli ohjeistettu ottamaan omia eväitä, joille oli aikaa aamupäivän harjoituksen jälkeen ja ensimmäisen esityksen jälkeen.

Aikataulumme koostui kahdesta harjoituspäivästä ja yhdestä kenraaliin käytetystä päivästä. Esityspäivä oli kenraaliviikon lauantai. Oppilaat oli jaettu kahteen harjoitusryhmään (A ja B), jotka harjoittelivat kumpanakin harjoituspäivänä erikseen. Ryhmässä A olivat oppilaat, jotka soittivat vain/lähinnä alinta eli helpointa stemmaa, ryhmässä B oppilaat, joilla oli vain/eniten ylintä stemmaa. Ne jotka soittivat eniten keskimmäistä stemmaa, jakautuivat ikänsä mukaan osaksi ryhmiä (nuoremmat ryhmään A, vanhemmat ryhmään B). (Tulikärpästen Tarina -blogi. Aikataulut -välilehti.)

Harjoitus- ja kenraalipäivinä menin saliin 30 minuuttia etuajassa, harjoitusten jälkeen olin varannut 15–30 minuuttia salin siivoamiseen. Esityspäivänä menin saliin kaksi tuntia etuajassa hoitaakseni järjestelyt ja lavastuksen. Lavastuselementteihin kuului muutamia luontoaiheisia verhoja, valkoisia lakanoita ja erilaisia koristevalosarjoja. Aamupäiväharjoituksen jälkeen säädimme apulaisena toimineen kollegani kanssa videotykin ja kuvien heijastuksen kuntoon. Esityspäivän päätteeksi lavasteiden purku toteutettiin puolessa tunnissa itseni ja vanhempieni toimesta talkootyönä.

Esityspäivänä oppilaat saapuivat opistolle siten, että pääsimme aloittamaan virityksellä klo 10.00. Harjoitukseen oli varattu aikaa 60 minuuttia, mutta sitä ei käytetty kokonaan. Pianistin kanssa kokeiltiin jokaisen kappaleen aloitus, muutamien osien keskeltä fermaatti- ja kertauspaikkoja, myös joidenkin kappaleiden lopetukset. Soiton jälkeen har-

joittelimme loppukumarrusta ja tiedotin oppilaille ryhmäkuvan ottamisesta esitysten välissä. Harjoituspäiviin sisältynyttä orkesterityöskentelyn perusteiden kertausta ei enää tarvittu. Oppilaat olivat kolmen yhteisharjoituksen aikana oppineet hyvin seuraamaan lyöntejäni, nostamaan ja laskemaan huilut yhtäaikaaisesti käsieni mukaan sekä parityöskentelynä vaihtamaan seuraavan kappaleen nuotit telineelle. Olin ohjeistanut heidät siten, että toinen parista pitää molempien huiluja toisen vaihtaessa nuotit. Näin vältettiin ylimääräinen paperin kahina esityksen aikana. Tarkistin aamupäiväharjoituksen päätteeksi, että joka telineellä oli nuottipino oikeassa järjestyksessä.

Harjoituksen jälkeen oppilaat siirsivät tavaransa kahteen salin viereiseen luokkaan, jotka toimivat säilytystiloina ja pukuhuoneina. Ohjeena oli pysyä tauon aikana pukuhuoneissa, aulassa tai opettajainhuoneessa, mikä toteutui hienosti. Vanhempien oppilaiden kanssa oli sovittu, että katsovat nuorimpien perään ja konsultoivat minua mahdollisten ongelmien kohdalla. Klo 11.30 oppilaat kokoontuivat pukuhuoneluokkiin mahdollista vaatteidenvaihtoa varten. Puvustusohjeena oli ”siisti konserttiasu, ei lenkkareita/verkkareita, väreillä ei väliä, niin paljon kimallusta kuin haluaa, keijun/perhosen siivet jos sellaiset omistaa tai haluaa itse hankkia.” Hauskoiksi ja toimiviksi asusteiksi havaittiin erityisesti mainitut siivet. Lisäksi olin hankkinut pimeässä hohtavia rannerenkaita, joita laitettiin jokaiselle soittajalle ranteisiin.

Ensimmäinen esitys alkoi klo 12.00 ja sujui kahta seikkaa lukuun ottamatta hienosti. Yksi oppilaista oli nukkunut liian pitkään, eikä siten ehtinyt paikalle ensimmäiseen esitykseen – toisessa hänkin oli sitten mukana. Toinen seikka oli pieni välikohtaus, joka sattui eräälle nuorimmista soittajista. Yleisössä olleiden vanhempiensa ja kertojamme avustuksella esitys pääsi jatkumaan. Onni tilanteessa oli myös se, että edessä oli vielä toinen esitys ja sitä ennen tauko. Ryhmäkuvan ottamisen jälkeen oppilaat saivat syödä ja jutella opettajainhuoneessa. Kokoonnuimme pukuhuoneisiin klo 13.00 virittämään, toinen esitys oli klo 13.15. Se menikin sujuvasti, soittoa ja esiintyjien lukumäärää myöten.

Esitysten mainostus toimi kohtalaisesti, ollakseen musiikkiopiston tapahtuma viikonloppuna päiväsaikaan. Esityksistä oli julisteiden, flyerien, Facebook-, Twitter-, Instagram- ja blogimainonnan lisäksi mainittu suullisesti osalle opistomme musiikkileikkikouluopettajia. Juliste oli opettajillemme sähköpostitse viikoittain lähetettävissä tiedotteessa ainakin kerran. Paperijulisteita vein loppujen lopuksi itse Hämeenlinnassa kaupunginkirjastolle, yhdelle kirpputorille ja kahvilaan sekä kahden kaupan ilmoitustaululle. Janakkalassa juliste oli kansalaisopiston kahdella ilmoitustaululla, Hattulassa kirjas-

ton lisäksi yhden kaupan ilmoitustaululla. Flyereitä annoin kaikille esiintyjille jaettavaksi muutamia, samoin omille perheenjäsenilleni. Facebookin kautta jaoin tapahtumasivua useita kertoja, minkä ansiosta ainakin muutamat ystäväistäni sekä yksityisoppilaani perheineen tulivat kuuntelemaan. Kansalaisopiston aikuisoppilaista kaksi oli yleisönä myös. Heiltä sain myönteistä palautetta erityisesti mielenkiintoisista sovituksista.

Yleisen oppilaille tiedottamisen koen sujuneen hyvin. Oppilaat tiesivät harjoitusaikansa etukäteen, paikka oli kaikilla tiedossa ja sinne oli helppo tulla. Omista osallistuneista oppilaistani yhdeksän kävi huilutunneilla sivutoimipisteissämme (Janakkala, Hattula), mutta aiempien luokkatuntiemme ja puhallinorkesterin ansiosta konserttisali Hämeenlinnan päätoimipisteessä oli heille tuttu. Vanhemmilta ei tullut tiedotteiden ja blogin ansiosta muita kysymyksiä kuin erään äidin tiedustelu mahdollisuudesta tulla seuraamaan kenraaliamme.

Itselläni olisi ollut parannettavaa kommunikoinnissa huilukollegojeni kanssa. Luotin tällä kertaa eniten sähköpostiin, koska emme opettaneet samassa toimipisteessä. Toivoin tietoja osallistuvista oppilaista jo toukokuussa 2015, mutta ymmärsin tilanteen olevan helpompi selvittää vasta elokuussa uusien oppilaslistojen myötä. Sain palautetta projektin ajankohdasta. Se oli huono lukiolaisille koeviikon takia. Omista oppilaistani kaikki olivat vielä peruskoululaisia, joten en osannut huomioida tätä seikkaa. Perusteluna valitsemilleni päiville ja kellonajoille oli oma työaikatauluni, suurimman varmistuneen esiintyjäjoukon, eli omien oppilaitteni orkesteriharjoitukset ja musiikin perusteiden tunnit, opistomme konserttisalissa olevat vapaat harjoitusajat, sekä opiston ja kaupungin muu konserttitarjonta.

Olin etukäteen päättänyt ajoittaa esityksen ennen syyslomaa (viikko 42), eikä olisi ollut hyvä ratkaisu lykätä esitystä syyslomaviikon aloittavalle viikonlopulle. Tällöin esiintyjämäärämme olisi varmasti ollut vielä pienempi. Joka tapauksessa olin tyytyväinen saamaamme neljän oppilaan vahvistukseen, koska heistä oli avuksi ja tueksi juuri ylimmässä stemmassa. Yksi heistä soitti myös viidennen osan soolokadenssin. Kummaltakin huilukollegaltani osallistui kaksi oppilasta. Alun perin oli viideskin, mutta hän joutui perumaan juuri koeviikon vuoksi.

Konserttisalimme koon huomioiden huiluyhtyeemme oli lopulta juuri sopivan kokoinen. Oppilaat mahtuivat soittamaan loivassa puolikaaressa kahdessa rivissä, noin kaksi soittajaa per nuottiteline. Pianisti flyygeleineen saatiin sijoitettua soittajien taakse keskelle ja katsekontakti kapellimestarin kanssa onnistui huilistien välistä. Kertoja taas mahtui

liikkumaan flyygelin luota huilistien vierestä yleisön luo ja ottamaan kontaktia sekä minuun että yleisöön. Olimme sopineet ja harjoitelleet kertojan antavan soittajille merkin valoa vilkkuvalla taikasauvalla tekstikappaleen päätteeksi. Tällöin kappale pääsi alkamaan sujuvasti, eikä tekstin ja musiikkikappaleiden väleihin tullut ylimääräistä taukoa.

Yhteistyö kertojan, kapellimestarin ja soittajien välillä on Tulikärpästen Tarinassa helppoa. Teksti on kirjoitettu ja suunniteltu siten, ettei sitä tarvitse ajoittaa kappaleiden kanssa limittäin, vaan ne vuorottelevat selkeästi. On kiinni vain kertojan ja kapellimestarin kommunikoinnista, miten saumattomasti vuoron vaihtaminen sujuu. Tätä seikkaa pääsimme kertojamme kanssa hiomaan lisää, kun opinnäytetyötä kirjoittaessani valmistimme ja toteutimme esityksen pirkanmaalaisten huilistien kanssa Tampere-talolla.

Kuten tämän luvun alussa totesin, parannettavaa jäi myös esitysten taltiointiin. Saimme lainaan opistomme digivideokameran, joka ottaa kelvollisen laatuista kuvaa. Erillinen yleismikrofoni olisi kuitenkin ollut tarpeen. Tämän olisi voinut hoitaa myös siten, että kertojamme olisi käyttänyt langatonta mikrofonia, mutta salissa testatessa se ei yleisöä ajatellen ollut tarpeen. Videotallenteiden ääntä pystyy toistolaitteesta riippuen onneksi säätämään siten, että kertojan puheesta saa selvää. Videotallenteet eivät ole osa opinnäytetyötäni, koska en siten alun perin suunnitellutkaan. Tein tallenteet omaa työskentelyäni tarkkaillakseni ja muistoksi oppilaille yksityisesti. Olen lähettänyt ne nähtäväksi myös Noelle Perrinille.

5.3 Tulikärpäset muualla

Luvun tarkoitus on esittää kuvaus kahdesta eri projektista, joista ensimmäinen oli musiikkisadun Suomen kantaesitys Helsingissä. Tampereen esitykseen saatiin koottua Suomen suurin huiluorkesteri, joten historiallinen tapaus sekin. Projektikuvausten myötä toivon antavani lisää vinkkejä opettajalle, joka suunnittelee kyseisen teoksen toteutusta.

5.3.1 Marraskuu 2013 – Suomen Huiluseura 30.v.

Liityin Suomen Huiluseuran jäseneksi tehdessäni musiikkipedagogiopintoja 2000-luvun alkupuolella. Johtokuntaan tulin valituksi 2008, kun edessä olivat seuran 25-vuotisjuhlat Jyväskylässä. Itselleni mielenkiintoisin ja merkittävin projekti on ollut seuran 30-vuotisjuhlien valmistelu ja toteutus vuonna 2013. Aktiivisin aika juhlien suunnittelun osalta itselläni oli talvi-kevätkausi kyseisenä vuonna, koska olin eniten mukana lapsille suunnatun ohjelman toteutuksessa. Juhlia vietettiin viikonloppuna 15.–17.11.2013 pääkaupunkiseudulla. Edeltävinä arkipäivinä järjestettiin huilun mestarikurssi Helsingissä. Konsertteja oli Espoossa ja Helsingissä, juhlien päätapahtumapaikkana oli Helsingin konservatorio Ruoholahdessa.

Suzuki-pedagogi Mäkilän ehdottama lasten ohjelmaksi Suomessa melko tuntematonta musiikkisatua, esittelin idean ja teoksen seuran muulle johtokunnalle. Ehdotuksen sai yleisen hyväksynnän, jolloin päästiin suunnittelemaan aikataulutusta. Lasten osuus juhla viikonlopusta ajoitettiin sunnuntaille 17.11. Sen lisäksi todettiin tarvittavan yhteinen harjoituspäivä jo aiemmin syksyllä. Kyseinen harjoitus saatiin pitää Helsingin konservatorion isossa konserttisalissa, jolloin esitystilakin tuli tutuksi oppilaille etukäteen. Ilmoittautuminen tapahtui keväällä 2013 Huiluseuran juhlien yhteisellä ilmoittautumislomakkeella. Jatkoinfo oppilaille kulki heidän opettajiensa kautta, lisäksi sitä oli saatavilla Huiluseuran internet- ja Facebook-sivuilla, seuran omien lehtijulkaisujen lisäksi.

Kukin osallistuva opettaja tilasi nuottimateriaalin Perriniltä itselleen ja jakoi sen oppilailleen. Seuran johtokunnan kanssa oli varauduttu monistamaan nuotteja vielä harjoituspäivänä lokakuussa 2013. Harjoituspäivän vastuuhenkilöinä toimi itseni lisäksi muutamia johtokunnan jäseniä. Paikalla oli myös ohjaavia huomioita tekemässä Marja-Leena Mäkilä. Siinä vaiheessa projektia hän tunsu teoksen parhaiten. Tapahtumaan ilmoittautuneet opettajat olivat roudaus- ja viritysapulaisina.

Juhlapäiväksi 17.11.2013 tehtävänjako lasten ohjelman osalta sovittiin muutamalle johtokunnan jäsenelle. Vetovastuu ohjelmasta oli kuitenkin itselläni. Harjoituspäivänä teoksen yhdeksän musiikkikappaletta oli jo jaettu neljän eri opettajan kesken johdettavaksi. Olin itse yksi heistä. Jokainen harjoitti oman osuutensa lokakuun kokoontumisessa ja juhlapäivänä. Näin saatiin vastuu jaettua siltäkin osin sopivasti. Mäkilä lähetti lokakuun harjoituksen jälkeen yhteisesti muutamia vinkkejä kapellimestareille ja oli mukana ideoimassa esimerkiksi soittajien puvustusta. Lasten päivä Huiluseuran juhlilla aikataulutettiin siten, että aamupäivällä aloitettiin stemmaharjoituksilla osallistujat kahteen

ryhmään jaettuna. Lounastauon jälkeen kokoonnuttiin konserttisaliin kenraaliharjoitusta varten, jonka jälkeen oli päivän toinen tauko. Konsertti oli yhteinen teini-ikäisistä koostuneen huilubändin kanssa, ohjelmajärjestyksessä Tulikärpäset oli ensin. Oman esityksensä jälkeen esiintyjämme saivat jäädä halutessaan kuuntelemaan isompien bändiä sekä päivän ja koko juhlatiikonlopun päättävää huilutaiteilija Aldo Baertenin resitaalia.

Lasten ohjelma todettiin yhteisesti onnistuneeksi niin järjestäjien, esiintyjien kuin yleisönkin toimesta. Soittajia oli oppilaat ja opettajat yhteenlaskettuna reilut 80, mikä ylitti odotukset ja osoittautui toimivaksi kokoonpanoksi soinnillisesti. Jo ilmoittautumisen yhteydessä painotettiin oman harjoittelun tärkeyttä, koska yhteistä harjoitusaikaa oli hyvin vähän. Lokakuun harjoituspäivän yhteydessä soittajat tiesivät mitä stemmaa soittavat. Opettajat olivat mukana soittamassa ja lapsia tukemassa. Viritys sujui Suzuki-ryhmätilanteista itselleni tutulla järjestelyllä nopeasti. Oppilaat asettuivat jonoihin ja opettajat toimivat pareittain siten, että toinen kuunteli toisen säätäessä oppilaan huilua. Isoimmat oppilaat osasivat virittää jo itse. Usein ryhmää virittäessä on yksi opettaja joko pianon tai viritysmittarin kanssa, jolloin aikaa kuluu paljon enemmän. Mikäli opettaja ohjaa ryhmää yksin, voi viritysapuna hyödyntää edistyneitä oppilaita.

Vaikka Helsingin esityksessä oppilaista vain muutama oli Suzuki-soittajia ja siten tottuneita jättimäisiin ryhmätunteihin ja -esityksiin, kaikki suhtautuivat tilanteeseen ja kansasoittajiin ystävällisen avoimesti. Kapellimestareiksi ilmoittautuneet opettajat osasivat käsitellä joukkiota ongelmitta, sopivan rennolla mutta napakalla otteella. Nämä huomiot tein sekä harjoituspäivän että juhlien yhteydessä. Jälkimmäisessä tilaisuudessa seurasin mielenkiinnolla lasten verkostoitumista keskenään, yhteinen ilo oli havaittavissa myös lavalla. Olin ylpeä osallistujista heidän osatessaan kuunnella ja seurata kapellimestareita, yleinen käyttäytyminen oli massatapahtumaan sopivaa. Sain Helsingin projektista vahvan kimmokkeen toteuttaa teos omin oppilasvoimin kotikaupungissani. Tilaisuus järjestyikin jo parin vuoden päästä, mihin olen edelleen hyvin tyytyväinen. Huolimatta esittävän kokoonpanon suuresta kokoerosta (Helsingissä yli 80, Hämeenlinnassa 14), pystyin hyödyntämään kokemustani ja tekemiäni huomioita jälkimmäisessä tilaisuudessakin.

5.3.2 Tampereen Huiluklubi ry syksyllä 2016

Helsingin ja Hämeenlinnan esitysten jälkeen halusin päästä toteuttamaan Tulikärpästen Tarinaa uudestaan. Siihen tarjoutui tilaisuus yllättävän pian. Tammikuussa 2016 aloittaessamme Tampereella ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opintoja tutustuin huiluja opiskelijakollegaani. Hän oli ollut pitkään jäsenenä Tampereen Huiluklubissa, joka itse asiassa on Suomen Huiluseuran edeltäjä ja vieläkin toiminnassa. Keskustelimme mahdollisuudesta toteuttaa Tulikärpäset Tampereella jo kevätkaudella 2016. Aikatauluongelmien vuoksi esitys päätettiin siirtää syyskaudelle. Osallistuin Huiluklubin vuosikokoukseen maaliskuussa 2016, jonka yhteydessä esittelin teosta ja ideaamme tapahtumasta (liite 12). Hallituksen jäsenet hyväksyivät ehdotuksen ja pääsimme suunnittelemaan aikataulua, tiloja sekä toteutusta muiltakin osin.

Koska osallistujiksi kaavailtiin oppilaita Pirkanmaan alueelta, otin käyttööni järjestelyhuomiot erityisesti Helsingin tapahtumasta. Aikataulutimme projektin sieltä tutulla ajatuksella: yksi yhteinen harjoituspäivä, esityspäivä siitä parin viikon päästä ja sen aamupäivänä kenraaliharjoitus. Harjoituspäiväksi sovittiin 10.9. ja esityspäiväksi 24.9., jolloin pääsisimme osaksi Pirkanmaan musiikkiopiston (jatkossa PMO) tapahtumapäivää Tampere-talolla. Harjoitustilana toimi Tampereen yhteiskoulun lukion 2. toimitalon sali, esitystilaksi määräytyi Tampere-talosta Maestro-sali. Koska teos oli entuudestaan vain itselleni tuttu, oli selvintä valita minut kapellimestariksi. Toimin lisäksi ohjaajan roolissa, koska taiteellinen ja musiikillinen suunnitelmani oli valmis jo keväällä.

Tähän huiluorkesteritapahtumaan ilmoitauduttiin vain opettajien kautta. Jokainen opettaja ilmoitti sitten omat oppilaansa kerralla. Tampereen Huiluklubi otti ilmoittautumiset vastaan ja hoiti tiedotusta opettajille, mihin tehtävään osallistuin itsekini. Koostin tiedotteen erikseen opettajille (liite 13), oppilaille lähetettiin omansa (liitteet 14 ja 15). Hyödynsimme Hämeenlinnan tapahtumaan tehtyä treeniblogia, jossa oli valmiina harjoitus- ja esitysohjeita kappaleisiin.

Harjoituspäivän järjestelyistä huolehti osa Huiluklubin johtokunnan jäsenistä, jolloin sain itse keskittyä kapellimestarin tehtäviin. Pianistin saimme yhteistyönä PMO:sta. Keväällä tehtävään lupautunut henkilö joutui valitettavasti viikkoa ennen harjoituspäiväämme vetäytymään projektista. Onneksemme tilalle saatiin toinen oppilas, joka otti urakan vastaan. Hänelle koostin oman tiedotteen (liite 16). Kertojaksi sain kollegani Hämeenlinnasta, mikä helpotti omalta osaltaan teoksen valmistelua, koska satu oli hänellekin jo hyvin tuttu.

Harjoituspäivän aikataulu muotoiltiin sekä Helsingin että Hämeenlinnan harjoituskäytänteiden pohjalta. Aamupäivällä harjoittelivat nuorimmat ja ne, joilla oli eniten helppointa stemmaa. Tauon jälkeen oli vuorossa tuttiharjoitus, minkä jälkeen nuorimmat kotiutuivat. Toisen tauon jälkeen oli jäljellä harjoitus vanhemmille soittajille, eli niille joilla oli eniten haastavinta stemmaa (liite 15). Oppilaat ohjeistettiin ottamaan eväitä mukaan, opettajille oli tarjolla kahvia ja teetä. Koska Huiluklubi päätti videoida tulevan esityksen, kuvauslupalomakkeet jaettiin harjoituspäivänä ja pyydettiin palauttamaan esityspäivänä. Harjoituspäivän yhteydessä tehtiin myös valinnat viidennen osan soolokadenssin soittajasta ja lyömäsoittajista. Pianistin pyysin paikalle koko harjoituspäiväksi, kertojan aktiivisesti tuttiharjoituksen, mutta halutessaan pienempien ryhmienkin ajaksi.

Mainostusta suunnitteli ja hoiti Tampereen Huiluklubin puheenjohtaja. Teos saatiin osaksi PMO:n yhteistä mainostusta, lisäksi se näkyi Tampere-talon omilla internet-sivuilla. Sosiaalista mediaa hyödynnettiin Facebook-tapahtumalla ja sen jakamisella. Päivitin itse kyseiselle sivulle jonkin verran kuvia ja terveisiä esimerkiksi harjoituspäivän yhteydessä. Sain Tampereen tapahtuman yhteyteen uudenlaisen edun sosiaalisen median suhteen, kiitos siitä kuului Noelle Perrinille. Olin häneen yhteydessä liittyen opinnäytetyöhöni ja kerroin samalla tulevasta Tampereen esityksestä, jolloin hän tiedusteli kiinnostustani ottaa vierailulle maailmaa kiertävä Suzuki-huilunalle. Olin tutustunut kyseiseen pehmoleluun jo Facebookin ja Instagramin kautta, joten suostuin ilman muuta. Pehmolelu on kiertänyt useassa maassa, mutta saapui ensimmäistä kertaa Suomeen 16.9.2016. Kyseisellä Suzuki-nallella on oma Facebook-profiili ja Instagram-tili. Molempien kautta on levinnyt maailmalle muutamia ottamiani kuvia sekä maininta Tampereen esityksestä (Benson the Suzuki Flute Bear).

Hyödynsin jälleen omia sosiaalisen median tilejäni. Olen todennut sosiaalisen median aikakautena tällaisen järkeväksi ja edulliseksi mainostuskeinoksi. Muuta tiedotusta Huiluklubin puheenjohtaja suoritti lähettämällä juttuvinkkejä joihinkin sanomalehtiin Pirkanmaan alueella. Enemmänkin olisimme voineet tehdä, esimerkiksi levittää paperijulisteita ja jakaa flyereita. Tapahtumaa järjestävien Huiluklubin jäsenten kanssa totesimme harjoituspäivänä salin tulevan melko täyteen joka tapauksessa, soittajien määrä oli sen verran suuri.

Kuten Helsingissäkin, Tampereen tapahtumassa ilmoittautuneiden määrä ylitti odotukset. Harjoituspäivään osallistui 94 huilistia, kapellimestari, pianisti ja kertoja. Harkitsin projektin mainostamista Suomen historian suurimpana huiluorkesterina, mutta se jäi

ajanpuutteen vuoksi tekemättä. Vaikka tapahtuma olikin Tampereen Huiluklubin eikä Suomen Huiluseuran järjestämä, sillä oli maanlaajuisesti mittava painoarvo. Itse teos tuli tutuksi entistä useammille opettajille, puhumattakaan oppilaista. Lisäksi soittajat saivat arvokkaan kokemuksen isosta yhteissoittoryhmästä ja esiintymisestä Tampere-talolla. Jälkimmäinen oli itsellenikin ensimmäinen kerta, samoin kapellimestarina toimiminen kokonaisen teoksen verran niin ison huiluorkesterin edessä.

Harjoituspäivä onnistui omiin odotuksiini nähden erittäin hyvin. Oppilaat ja opettajat olivat valmistautuneet pyydetysti, eli stemmat olivat tiedossa ja kappaleet harjoiteltuna. Toiveeni mukaisesti sain keskittyä harjoittamaan erityisesti kappaleiden lähtöjä ja lopeuksia pianistin kanssa, lisäksi muutamia erityispaikkoja tietyissä osissa. Ehdimme soittaa teoksen läpi kokonaan tuttiharjoituksen aikana siten, että kertoja luki tekstinsä väleihin. Olin yllättynyt lasten, nuorten ja aikuisten jaksamisesta, harjoittelimmehan kaikki seisten. Ryhmien välisillä tauoilla pääsi toki istumaan, samoin tuttiharjoituksessa kahden pidemmän tekstiosuuden aikana. Haasteita aiheuttivat ainoastaan oman ääneni kantaminen ja aikataulussa pysyminen.

Tampereen projektia varten kirjoitin opettajille ja pianistille tarkat ohjeet kappaleiden harjoittelua varten (liitteet 13 ja 16). Tämän lisäksi tein itselleni kahden edellisen projektin pohjalta vielä yksityiskohtaisemmat listat kunkin kappaleen vaatimuksista, sekä tekemistäni muista havainnoista. Tulikärpäs-projektit yhdessä muiden konserttijärjestelykokemusteni kanssa antoivat varmuutta toimintaani. Keväällä 2016 käyty tapahtumatuotannon kurssi opasti myös miettimään joitakin järjestelyseikkoja entistä tarkemmin.

Esityspäivä 24.9.2016 onnistui sekin yli odotusten. Esiintyjiä oli yli 100, yleisöä arviolta reilut 250 henkeä. Opettajat kokoontuivat Tampere-talolle esityspäivän aamuna hyvissä ajoin ennen oppilaiden saapumista. Oppilaat ohjattiin suoraan Maestro-saliin, jotta viritys ja soittopaikoille järjestäytyminen sujuisi mahdollisimman nopeasti. Kenraaliharjoitus sujui ennakoitua nopeammin. Tämä helpotti päivän muuten niin tiivistä aikataulua, esimerkiksi ruokailun osalta. Kenraaliharjoituksen jälkeen oppilaat veivät opettajien johdolla kaikki tavaransa pukuhuoneeseen ja pienen odottelun jälkeen pääsivät syömään.

Puoli tuntia ennen esityksen alkua opettajat kokosivat oppilaat virittämään ja katsoivat, että vaatteet oli saatu vaihdettua. Kertojan kanssa saimme valmistautua esitykseen pukuhuoneessa. Kymmenisen minuuttia ennen esityksen alkua koko esiintyjäjoukosta otettiin ryhmäkuvia salissa yleisön jo saapuessa paikalle. Suuresta yleisömenestyksestä joh-

tuen pääsimme aloittamaan esityksen pari minuuttia myöhässä, mutta se ei vaikuttanut esiintyjiin. Ainoan hankalan tilanteen aiheutin itse, kun en huomannut tarkistaa pianistin kanssa katsekontaktin onnistumista juuri ennen esitystä. Yhtä osaa lukuun ottamatta kappaleiden aloitukset onnistuivat kuitenkin harjoitellusti.

Esityksen jälkeen muutamia yleisön jäseniä tuli erikseen kiittämään, mistä päätelin esityksen olleen onnistunut muidenkin kuin itseni mielestä. Sali oli siivottava nuottitelineistä ja lavasteistamme heti esityksen jälkeen, joten en voinut keskustella esiintyjien tai heidän perheidensä kanssa paria sanaa enempää. Jälkikäteen sain positiivista palautetta mukana olleilta opettajilta sähköpostitse ja muin viestein. Olisi ollut mielenkiintoista teettää näin laajalle esiintyjäjoukolle vastaava kysely kuin Hämeenlinnassa, mutta siihen ei ollut tämän projektin yhteydessä mahdollisuutta.

Vastaavan suuruusluokan projektia en pääse varmaankaan kovin pian uusimaan, mutta todettakoon jatkoa varten seuraavat seikat:

- Suunnittelu ja tehtävien jako ovat kaiken a ja o, järjestelyjen sujumiseksi.
- Apuopettajia on oltava tarpeeksi ja heille on tiedotettava riittävän hyvin kulloisistakin tehtävistä.
- Ilmoittautuminen kootusti oman opettajan kautta toimii, on järkevää myös jatko-tiedotuksen kannalta.
- Osallistujien on sitouduttava harjoittelemaan omaehtoisesti stemmat etukäteen. Tällöin tiiviskin aikataulu toimii.

6 Aineiston purku

Tässä luvussa olen purkanut oppilaskyselyt taulukoiksi, minkä jälkeen analysoin tuloksia. Opettajakyselyt esitän taustatietojen osalta taulukkojen muodossa, mutta varsinaiset kysymykset tekstinä. Lopuksi analysoin opettajien vastauksia yleisesti. Luvun lopussa on opettajien jakamia materiaalivinkkejä saman- ja eritasoisista oppilaista koostuville huiluryhmille.

6.1 Oppilaskyselyt Hämeenlinnassa

6.1.1 Tulosten todentamisesta

Valmistelin Tulikärpäs-projektia ja opinnäytetyösuunnitelmaa jo keväällä 2015 pääsykoetta varten. Loppuvuodesta 2015 hain ja pääsin tekemään musiikkipedagogin ylemmää korkeakoulututkintoa Tampereelle. Pääsykoetta varten sain vinkin, jonka mukaan tällaisessa projektissa tärkeää olisi tietää mitä hyötyä työstäni on työyhteisön ja muiden kuin itseni kannalta. Sain kehotuksen miettiä, mitä haluan saada musiikkisatuprojektista kysytyä ja keneltä, millaisia tuloksia näistä tiedoista voi saada ja miten sellaisia seikkoja voi todentaa.

Keväällä 2015 annoin opinnäytetyön aihiolle nimen Case Fireflies – yhteissoittoa eritasoisille oppilaille. Päätin toteuttaa oppilaiden haastattelut paperilla täytettävänä kyselyinä. Pyrin muotoilemaan kysymykset ja niiden vastausvaihtoehdot mahdollisimman selkeästi eli strukturoituina. Osallistujien ikäjakauman oli melko laaja, 8–18 vuotta. Tavoitteeni oli säilyttää kyselyissä ja tutkimuksen tässä osassa lapsilähtöisyys, josta Annu Tuovila on todennut väitöskirjassaan seuraavaa: ” Lasten tavat käsittää ja kategorisoida musiikin harjoittamistaan jäävät helposti tutkimuksen ulkopuolelle, jos tutkimusta tehdään lasten kokemuksia kuulematta. Lapsilta on ennen kaikkea kysytty, mitä he osaavat musiikissa suorittaa, kun taas kysymättä on jäänyt se, miten lapset kokevat, tekevät ja arvostavat musiikkia.” (Tuovila 2003, 76–77.) Halusin toteuttaa sekä alku- että loppukyselyn (liitteet 1 ja 2), jotta vastauksissa näkyisi mahdollinen projektin onnistumisen tai mahdollinen haastavuuden vaikutus. Oppilaat täyttivät alkukyselyn ensimmäi-

sen harjoituspäivän yhteydessä 16.9.2015, loppukyselyn suurin osa täytti esityspäivänä 3.10.2015 ja muutamat sitä seuranneella soittotunnillaan.

Kysyin huoltajilta suullisesti luvat tulosten käsittelyyn toukokuussa 2016, kirjallisesti sähköpostin muodossa elokuussa 2016 (liite 3). Painotin vastausten käsittelyä nimettöminä ja sukupuolettomina, kuten olin tehnyt jo jakaessani oppilaille kyselyjä. Alku- ja loppukyselyn vastaaja oli tunnistettavissa samaksi henkilöksi iän, soittovuosien ja muutamien muiden taustatietojen pohjalta. Suunnittelin lisäksi keväällä 2016 toteutettavaksi yhteistä videotaltiointien katselua ja sen yhteydessä kyselyä esiintymiskokemuksesta katselun perusteella. Osanottajajoukko jäi niin vähäiseksi, että päätin luopua osiosta kokonaan.

Hämeenlinnan musiikkisatuprojektiin osallistui yhteensä 14 lasta ja nuorta, kaikki huilisteja. Kymmenen oppilaista oli omiani, neljä kahdelta muulta opettajalta. Kaikki 14 täyttivät alkukyselyn, mutta vain kymmenen täytti loppukyselyn. Lisäksi en tavoittanut neljää oppilasta huoltajineen enää syksyllä 2016, joten jätin heidän vastauksensa suoraan pois. Suostumuksen lapsensa vastausten käyttämiseen antoi yhteensä kymmenen huoltajaa, joista yhdeksän lapsen vastaukset otin käsittelyyn (yhdelta puuttui loppukysely). Huomioitavaa projektissa ja kyselyissä on, että kaikki osallistuneet oppilaat olivat samaa sukupuolta.

6.1.2 Kyselyyn vastanneiden taustat

Taustatiedoista ikä ja soittovuodet merkittiin sekä alku- että loppukyselyyn. Ensimmäinen kysymys oli: *Kuinka vanha olet ja millä luokalla?* Tässä käsittelemieni vastaajien ikäjakauma kuvaa laajuudeltaan melko hyvin suurinta osaa huiluoppilaista Sibeliusopistossa, jakauman ollessa 8–15-vuotiaat. Kyselyihin vastasi alun perin myös kolme hieman vanhempaa oppilasta, mutta heidän vastauksensa eivät ole tarkastelussa mukana. Syynä tähän on se, etten tavoittanut heitä tai heidän huoltajiaan syksyllä 2016, kun keräsin kirjallisesti luvat vastausten käyttöön.

Toinen ja kolmas kysymys käsittelevät vastaajien taitotasoa soittovuosien määränä sekä mahdollisten tasosuoritusten määränä: *Kauanko olet soittanut huilua? Oletko tehnyt tasosuorituksia huilulla?* Tasosuorituksia ei kysytty enää loppukyselyssä uudestaan.

Selkiyttääkseni vastauksia kokosin vastaajien taustatiedot taulukoksi ja samalla nimesin kunkin vastaajan kirjaimella. Kirjaintunnus on käytössä muissakin taulukoissa kuvaten samaa oppilasta.

Taulukko 4: Oppilaiden ikä, soittovuodet ja tehdyt tasot

Oppilas	Ikä	Soittovuosien määrä	Tasosuoritukset
A	8	1	0
B	10	2	0
C	10	2	0
D	13	6	pt 1
E	14	4	pt 1
F	14	5,5	pt 1
G	14	5,5	pt 1
H	14	3	pt 1
I	15	3	pt 1
9			

Kaikki oppilaat samaa sukupuolta.

Yhteissoittokokemusta kartoitin neljännellä kysymyksellä, jossa vastaaja sai vapaasti kertoa millaisissa kamarimusiikkikokoonpanoissa tai orkestereissa tai muissa vastaavissa on ollut soittamassa: *Millaisissa yhteissoittajutuissa olet ollut mukana? (esim. huiluyhtye, muu kamarimusiikki, orkesterit)*

Oppilaiden kertomia vaihtoehtoja: huiluyhtye, esityksissä, joul- ja kevätesitys, soitan orkesterissa, soittajaisissa, kevätesitykset yms., orkesteri, miniorkesteri, kahdessa orkesterissa. Taulukointia varten ja tuttujen oppilaiden ollessa kyseessä saatoinkin yksinkertaistaa vastauksia hieman. Mainitut ”esityksissä / joul- ja kevätesitys / soittajaisissa / kevätesitykset” tarkoittavat pitämiäni ryhmätunteja ja niiden yhteydessä harjoiteltuja huiluyhtye-esityksiä. Yhtyeen kokoonpano eli huilistien määrä on vaihdellut toimipisteestä riippuen, esitykset ovat olleet joko opiston omissa konserteissa tai oman huiluluokkani soittajaisissa. Kolmen oppilaan mainitsemat vastaukset ”soitan kahdessa orkesterissa / orkesteri / kahdessa orkesterissa” tarkoittavat opistomme puhallinorkestereita.

Taulukko 5: Oppilaiden yhteissoittokokemuksia

Oppilas	Huiluryhmä soittajaisissa	Puhallinorkesteri	Huiluyhtye	Miniorkesteri
A			x	
B	x			
C	x			
D	x	x		
E	x			
F	x			
G	x	x		
H	x			x
I	x	x		
9	8	3	1	1

6.1.3 Alkukysely

Ensimmäisen yhteisharjoituksen yhteydessä teetetty alkukysely kartoitti taustojen jälkeen esiintymiskokemuksia psyykkiseltä kannalta. Iän ja soittovuosien lisäksi tämä kysymys oli molemmissa kyselyissä, täysin samassa muodossa, jotta pystyisin vertailemaan mahdollisia Tulikärpäs-projektin aikana tapahtuneita muutoksia: *Ovatko huiluesiintymiset yksin tai yhdessä mielestäsi...* (perässä vastausvaihtoehdot, joista sai valita yhden tai monta).

Harkitsin opinnäytetyön aihetta pyöritellessäni tutkimuksen yhdeksi aspektiksi esiintymisjännitystä ja sen käsittelyä ryhmätyöskentelyn avulla, minkä vuoksi kysymys sisältää sanamuodon yksin tai yhdessä. Luovuin kuitenkin tämän aiheen syvällisemmästä käsittelystä tiivistääkseni varsinaista aihetta. Annoin vastaajille kuusi sanallista vaihtoehtoa. Harkitsin aluksi myös kuvia erilaisten ilmeilevien naamojen muodossa. Kuvien perusteella tuloksia olisi ollut kuitenkin hankalampi tulkita.

Alkukyselyn viimeinen kysymys sisälsi kolme osiota: *Tulikärpäs-projektista – ”Mitä mieltä olet ennen harjoituksia ja esityksiä?”* (kolme vaihtoehtoa). *”Yhteissoitto on varmaankin...”* (kolme vaihtoehtoa). *”Kappaleet tuntuvat tässä vaiheessa...”* (kolme vaihtoehtoa).

Taulukko 6A: ”Ovatko huiluesiintymiset yksin tai yhdessä mielestäsi...”

Oppilas	Kivoja	Mukavalla tavalla jänniä	Esiinnyn mielelläni	En tykkää	Hermostuttaa	Ei mielihoidetta
A		x				
B	x	x	x			
C				x		x
D						x
E						x
F	x		x			
G	x	x				
H						x
I	x	x	x		x	
9	4	4	3	1	1	4

Näiden kysymysten muoto muuttui hieman loppukyselyyn, voidakseni kartoittaa mahdollisia projektin aikana tapahtuneita muutoksia. Vastausvaihtoehdot valikoituivat sen mukaan, mitä usein kysyn oppilailtani esimerkiksi uuden kappaleen kohdalla, kun olemme käyneet sen ensimmäistä kertaa läpi. ”Oliko tämä mielestäsi helppo, vaikea vai siltä väliltä?” Oppilaan valitessa vaihtoehdon vaikea, pohdimme yhdessä mikä teki soitettavasta kappaleesta vaikean, sitten paneudumme siihen. Kun viikon päästä palaamme asiaan ja mietimme yhdessä, oliko edelleen vaikeaa, huomaa oppilas päässeensä vaihtoehtoon ”siltä väliltä” tai kenties jo ”helppoon”.

Taulukko 7A: ”Mitä mieltä olet ennen harjoituksia ja esityksiä?”

Oppilas	Tästä tulee kivaa	En osaa sanoa	Varmaan tylsää
A	x		
B		x	
C		x	
D	x		
E		x	
F	x		
G		x	
H		x	
I		x	
9	3	6	0

Taulukko 8A: "Yhteissoitto on varmaankin..."

Oppilas	Helppoa	Vaikeaa	Siltä väliltä
A			x
B			x
C			x
D	x		
E	x		
F			x
G			x
H*		x	
I			x
9	2	1	6

*Oppilas on mahdollisesti tarkoittanut vaihtoehtoa "Siltä väliltä", koska muissa kysymyksissä vaihtoehdot ovat järjestyksessä positiivinen–neutraali–negatiivinen ja tässä järjestyksessä olikin eri.

Taulukko 9A: "Kappaleet tuntuvat tässä vaiheessa..."

Oppilas	Helpoilta	Hankailta	Siltä väliltä
A	x		
B			x
C	x		
D			x
E			x
F			x
G			x
H*		x	
I	x		
9	3	1	5

*Oppilas on mahdollisesti tarkoittanut vaihtoehtoa "Siltä väliltä", koska muissa kysymyksissä vaihtoehdot ovat järjestyksessä positiivinen–neutraali–negatiivinen ja tässä järjestyksessä olikin eri.

6.1.4 Loppukysely

Loppukysely sisälsi samat kaksi ensimmäistä kysymystä kuin alkukysely, minkä perusteella pystyin yhdistämään vastaajat aiempiin vastauksiinsa. Lisäksi tiedossani oli, ettei kukaan vastaajista tekisi tasosuoritusta ensimmäisen yhteisharjoituksen ja esityspäivän välillä, joten tasosuorituksia kartoittavan kysymyksen saattoi jättää pois loppukyselystä. Yhteissoittokokemuksen määrä ei vastaajilla projektin aikana muuttunut esimerkiksi orkesterien osalta, joten sitäkään ei kysytty uudestaan. Esiintymiskokemusta ja -kokemuksia kartoittava kysymys oli sama molemmissa kyselyissä, samoin vastausvaihtoehdot.

Taulukko 6B: "Ovatko huiluesiintymiset yksin tai yhdessä mielestäsi..."

Oppilas	Kivoja	Mukavalla tavalla jänniä	Esiinnyn mielelläni	En tykkää	Hermostuttaa	Ei mielipidettä
A		x			x	
B	x	x	x			
C*	x			x		
D	x	x			x	
E	x					
F	x	x	x			
G	x	x	x			
H						x
I	x	x	x		x	
9	7	6	4	1	3	1

*Oppilas oli lisännyt selvennyksenä: "En tykkää esiintyä yksin, mutta yhdessä se on kivaa."

Loppukyselyn viimeinen kysymys käsitteli vastaajien psyykkisiä tuntemuksia ja kokemuksia projektistamme esitysten päätyttyä. Kolme kohtaa sisälsi samat aiheet kuin alkukyselyn vastaavassa kohdassa. Sanamuodon muutin projektin lopetukseen sopivaksi. Viimeisessä kohdassa oli yksi vaihtoehto enemmän kuin alkukyselyn versiossa.

Taulukko 7B: "Mitä mieltä olet näin treenien ja esityksen jälkeen?"

Oppilas	Oli kivaa!	Ihan jees.	Aika kävi pitkäksi.
A		x	
B	x		
C		x	
D		x	
E		x	
F		x	
G	x		
H		x	
I		x	
9	2	7	0

Taulukko 8B: "Yhteissoitto muiden huilujen ja pianon kanssa oli loppujen lopuksi..."

Oppilas	Helppoa	Hankalaa	Sopivan haastavaa
A	x		
B*	x		x
C	x		
D			x
E	x		
F			x
G			x
H**		x	
I	x		
9	5	1	4

*Oppilas oli ainoa, joka valitsi kaksi vaihtoehtoa.

**Oppilas on mahdollisesti tarkoittanut vaihtoehtoa "Sopivan haastavaa", koska muissa kysymyksissä vaihtoehdot ovat järjestyksessä positiivinen–neutraali–negatiivinen ja tässä järjestys olikin eri.

Taulukko 9B: ”Kappaleet tuntuvat nyt...”

Oppilas	Helpoilta	Vähän helpommilta kuin aluksi	Haastavilta muttei mahdottomilta	Hankalilta
A		x		
B*	x	x		
C	x			
D			x	
E	x			
F	x			
G		x		
H		x		
I	x			
9	5	4	1	0

*Oppilas oli ainoa, joka valitsi kaksi vaihtoehtoa.

6.1.5 Tulosten vertailua

Oppilaskyselyjen tulokset eivät tuota kovin syvällistä tietoa projektista, mutta sen onnistumista ne kartoittivat odotetusti. Alkukysely täytettiin ensimmäisen harjoituspäivän tauolla ennen tutti-harjoituksen alkamista, kun kaikki soittajat olivat paikalla. Yleisestä hälinästä huolimatta pystyin tarkastelemaan tilannetta jonkin verran. Lapset (8–10-vuotiaat) täyttivät kyselyitä rehellisen innokkaasti, teini-ikäiset (13–15-vuotiaat) yllättävän rauhallisesti ja keskittyneesti. Muutamat, keskenään entuudestaan jo tutut, juttelivat samalla. Loppukyselyiden täyttötilannetta en pystynyt seuraamaan samalla tavoin. Osa täytti kyselyn heti toisen esityksen jälkeen, jolloin olin itse purkamassa salin lavastusta. Osa otti kyselyn mukaansa ja toi sen esityksen jälkeiselle ensimmäiselle huilutunnilleen, joku täytti kyselyn vasta tuolla tunnilla.

Kysymyksiä oli lomakkeissa (liitteet 1 ja 2) vain muutamia, koska ennakoin täyttämiseen jäävän melko vähän aikaa. Lisäksi vastausvaihtoehdot piti saada selkeiksi ja nopeasti päätettäviksi. Ideaalitulanteessa olisi ollut paremmin aikaa molempien kyselyjen täyttämiseen ja myöhemmin esitysvideoiden katseluun yhdessä. Sopivaa ajankohtaa oli vaikea löytää enää kevätlukukauden 2016 loppupuolella, minkä vuoksi emme päässeet enää keskustelemaan esityksistä koko esiintyjäjoukolla. Omien oppilaitteni kanssa keskustelimme jonkin verran sekä harjoituskauden aikana että esitysten jälkeen. Käytimme soittotunnin alusta hetken tähän tarkoitukseen. Mielestäni on tärkeää purkaa vastaavia harjoitus- ja esitystilanteita oppilaiden kanssa, olivat he sitten lapsia tai teini-ikäisiä.

Kyselyyn vastanneista kolme ei ollut tehnyt tasosuorituksia huilulla projektin alkuun mennessä tai sen aikana. Kuusi oppilaista oli tehnyt ensimmäisen tasosuorituksen, ja

kerrottakoon lisätietona, että kaksi heistä teki toisen tason myöhemmin samana lukuvuonna. Kolmas valmisteli sitä syksyille 2016.

Alkukyselyn viides kysymys oli sama kuin loppukyselyn kolmas, kartoittaen mielipiteitä ja tuntemuksia huiluesiintymisistä yksin tai yhdessä. Kysymyksen sanamuoto oli molemmissa kyselyissä täysin sama: *Ovatko huiluesiintymiset yksin tai yhdessä mielestäsi: (voit valita useamman kuin yhden)*. Vaihtoehdot olivat myös samat (ks. taulukko 6A ja 6B). Alkukyselyssä neljä oppilasta valitsi yhden vaihtoehdon, kolme oppilasta valitsi kaksi vaihtoehtoa, yksi valitsi kolme ja yksi jopa neljä vaihtoehtoa. Loppukyselyssä rastien määrä oli selkeästi suurempi, mikä oli suorastaan ilahduttava yllätys minulle opettajana ja projektin ohjaajana. Vain kaksi oppilasta oli valinnut yhden vaihtoehdon, kaksi oppilasta valitsi kaksi. Neljä oppilasta valitsi neljä vaihtoehtoa ja yksi oppilas jopa neljä – kyseessä oli sama, joka valitsi alkukyselyssäkin neljä (oppilas I). Rastit olivat myös pysyneet samoissa vaihtoehdoissa (kivoja, mukavalla tavalla jänniä, esiinnyn mielelläni, hermostuttaa).

Alkukyselyssä suosituimpia vaihtoehtoja oli kolme, joista jokainen sai neljä rastia (kivoja, mukavalla tavalla jänniä, ei mielipidettä). Kahden ensimmäisen painotus tuntui positiiviselta alulta, olihan tämä ensimmäinen iso projekti monelle oppilaista. Jännityskin koettiin mukavaksi asiaksi, minkä huomioin esiintymiskoulutuksen näkökulmasta. Kolme rastia oli kohdassa ”esiinnyn mielelläni”, minkä vähyys yllätti. Toisaalta taas vain yksi ilmoitti, ettei tykkää esiintyä. Yksi rasti sarakkeessa ”hermostuttaa” ei mielestäni ollut tulkittavissa negatiiviseksi, koska sama oppilas ilmoitti esiintyvänsä mielellään ja että esiintymiset ovat kivoja. Neljä rastia viimeisessä sarakkeessa (ei mielipidettä) ei yllättänyt, olinhan kuullut saman lausuttuna melko usein soittotunneilla (Ihan sama. / En mä tiä.).

Loppukyselyssä valinnat painottuivat positiivisiin ilmaisuihin entistä selkeämmin, mikä viittasi vahvasti projektin onnistumiseen. Seitsemän oppilasta ilmoitti, että esiintymiset ovat kivoja. Kuuden mielestä ne olivat mukavalla tavalla jänniä ja mielellään esiintyi neljä oppilasta. Onnistuneet esitykset ja yleisön antama välitön positiivinen palaute vaikuttivat varmasti tässä kohtaa. Vain yksi oli ilmoittanut edelleen, ettei tykkää esiintyä (sama kuin alkukyselyssä). Tosin tällä kertaa hän oli valinnut myös vaihtoehdon ”kivoja”, sekä lisännyt selityksenä: ”En tykkää esiintyä yksin, mutta yhdessä se on kivaa.” Tämä ilahdutti aivan erityisesti, koska kyseessä on hyvin ujo oppilas. Tavoitteeni oli ollut antaa positiivinen ja motivoiva kokemus ryhmässä tekemisestä. Jo tämä yksikin vastaus todistaa tavoitteen täyttymistä. Kolmea oppilasta esiintymiset hermostuttivat,

mutta heistä kaikilla oli valittuna myös ”mukavalla tavalla jänniä” – tulkitsin vastaukset positiivisella tavalla jännittämiseksi. Parasta loppukyselyn tässä taulukossa oli kuitenkin se, että vain yksi valitsi kohdan ”ei mielipidettä”, mikä on opettajana minulle työvoitto.

Loppukyselyn tässä kysymyksessä (taulukot 6A ja 6B) vastaustaan muutti yhteensä kuusi oppilasta. Heistä viidellä rastien = valittujen vaihtoehtojen määrä lisääntyi, painotus positiivisissa sarakkeissa. Yhden oppilaan valinta vaihtui neutraalista (ei mielipidettä) positiiviseen (kivoja). Kolmella oppilaalla vastaus pysyi täysin samana.

Taulukot 7A ja 7B kokosivat oppilaiden mielipiteet Tulikärpäs-projektista ennakkokäsityksenä ja jälkikäteen. Muutin kysymyksen ja vaihtoehtojen sanamuotoja hieman, mutta kysyttävä asia ja vaihtoehtojen sisältö pysyivät lähes samoina. Alkukyselyssä kolme oppilasta arvioi, että projektista tulee kiva. Kuudella ei ollut mielipidettä (”en osaa sanoa”). Loppukyselyssä tilanne oli määriltään melkein pä sama, mutta tulos aavistuksen positiivisempi. Kaksi oppilasta oli sitä mieltä, että projekti oli kiva, kun seitsemän oppilasta valitsi vaihtoehdon ”ihan jees”. Kenenkään mielestä aika ei käynyt pitkäksi, mihin olin hyvin tyytyväinen. On kuitenkin myönnettävä, ettei alkukyselyn ”en osaa sanoa” vastaa täysin loppukyselyn vaihtoehtoa ”ihan jees”. Jälkimmäisellä on positiivisempi kaiku.

Tässä kysymyksessä vastaustaan muutti loppukyselyssä yhteensä viisi oppilasta. Kolme vaihtoi positiivisesta neutraaliin (tai mielestäni hiukan positiivisempaan, ”ihan jees”). Kaksi puolestaan vaihtoi neutraalista positiiviseen – jälleen onnistumisen kokemus myös opettajalle.

Taulukot 8A ja 8B kuvaavat oppilaiden mielipiteitä yhteissoitosta projektissa huiluyhtyeenä. Kysymyksen ja vastausvaihtoehtojen sanamuodot olivat hieman eri kummassakin kyselyssä, mutta vastasivat toisiaan tarkemmin kuin edellisessä kysymyksessä. Alkukyselyssä kaksi oppilasta oli sitä mieltä, että yhteissoitto on varmaankin helppoa. Yksi arvioi sen hankalaksi ja loput kuusi valitsivat vaihtoehdon ”siltä väliltä”. Loppukyselyssä viiden mielestä yhteissoitto oli ollut helppoa, yhden mielestä hankalaa ja neljän mielestä sopivan haastavaa (vrt. alkukyselyn vaihtoehto ”siltä väliltä”).

Näissäkin vastauksissa halusin verrata mielipiteiden muuttumista, ehkä jopa enemmän kuin vastausten varsinaista sisältöä. Yhteensä vastaustaan muutti viisi oppilasta. Alkukyselyssä vaihtoehdon helppo valinneista toinen pitäytyi samassa valinnassa loppukyselyssäkin, toinen oli vaihtanut ”sopivan haastavaan”. Mielipide siis muuttui, mutta säilyi positiivisena. Alkukyselyn ”siltä väliltä” -oppilaista kolme vaihtoi loppukyselyyn

”helpoksi”. Yksi heistä valitsi molemmat (ainoa joka valitsi tässä kysymyksessä kaksi vaihtoehtoa, oppilas C). Loput kaksi oppilasta pysyivät samassa sarakkeessa kuin alkukyselyssäkin, eli kokivat yhteissoiton olleen sopivan haastavaa.

Alkukyselyssä vaihtoehdon ”vaikeaa” valinnut pysyi samassa sarakkeessa, eli ilmoitti yhteissoiton olleen hankalaa. Taulukoissa 8A/8B ja 9A epäilen kyseisen oppilaan (H) valinneen vaikean/hankalan vaihtoehdon vahingossa, koska rastit olivat järjestelmällisesti peräkkäisten kysymysten samassa sarakkeessa. Muissa kysymyksissä vaihtoehtojen järjestys oli mallia positiivinen – neutraali – negatiivinen, ja näissä kahdessa kysymyksessä järjestys olikin positiivinen – negatiivinen – neutraali.

Viimeinen kysymys (taulukot 9A ja 9B) kartoitti oppilaiden mielipidettä soitettavasta materiaalista. Osalle stemmat olivat hyvinkin helppoja, osalla niissä riitti harjoiteltavaa esityksiin asti, minkä vuoksi olin yllätynyt siitä, ettei vastausten hajonta ollut suurempi. Huomioitava on kuitenkin, että käsiteltäviksi vastaajiksi valitut olivat kaikki soittaneet kappaleita keväästä saakka, osa jopa vuoden verran. Kysymys muutti hieman sanamuotoaan: *Kappaleet tuntuvat tässä vaiheessa / Kappaleet tuntuvat nyt*. Alkukyselyssä kolme oppilasta vastasi kappaleiden olevan helppoja, viisi valitsi vaihtoehdon ”siltä väliltä” ja yhden mielestä ne olivat hankalia.

Loppukyselyssä vastausvaihtoehtoja oli neljä (helpoilta / vähän helpommilta kuin aluksi / haastavilta mutta ei mahdottomilta / hankalilta). Mielenkiintoisinta oli huomata, että vain kolme oppilasta pitäytyi samassa vastauksessa kuin alussakin. Heistä kahden mielestä kappaleet olivat pysyneetkin helppoina, yksi oli ”siltä väliltä = haastavilta mutta ei mahdottomilta”. Yksi oppilas vaihtoi helppo-vaihtoehdon vähän helpompaan, kappaleiden haastavuus oli siis matkan varrella kenties hieman yllättänyt. On tietenkin mahdollista, että yhteissoiton muut aspektit vaikuttivat tässä kohtaa. Kun joutuu keskittymään kapellimestarin seuraamiseen ja laskemaan taukoja, voi kappalekin tuntua haastavammalta. Kolme oppilasta vaihtoi neutraalin ”siltä väliltä” positiiviseen, yksi heistä oli ainoa kahden vaihtoehdon valitsija (oppilas B). Hänen mielestään kappaleet olivat projektin päättyessä sekä helppoja että helpompia kuin aluksi. Muun muassa tämä vastaus sai harmittelemaan, etten ollut tehnyt kyselyitä henkilökohtaisina haastatteluina. Yksinkertaistetut vastausvaihtoehdot eivät olleet aivan yksiselitteisiä.

Yksi oppilaista vaihtoi kappaleiden vaikeusasteen neutraalista lähes positiiviseen, eli valitsi loppukyselyssä vaihtoehdon ”helpompia kuin aluksi”. Alkukyselyssä negatiivisen ”hankalilta” valinnut oppilas (H) valitsi loppukyselyssä neutraalin ”helpompia kuin

aluksi”. Kaiken kaikkiaan vastaustaan muutti kuusi oppilasta, joista vain yksi positiivisesta neutraaliin. Muut viisi vaihtoivat joko neutraalista positiiviseen tai neutraalista lähes positiiviseen vaihtoehtoon. Tämäkin kuvastaa projektin onnistumista ja esiintymiskokemuksellisten tavoitteiden täyttymistä.

6.2 Kysely Suzuki-opettajille yhteisöistä

6.2.1 Kyselyistä

Opinnäytetyöni johdannossa ja tämän luvun alussa puhun opettajakyselyistä haastatelluina. Tämä johtuu siitä, että työn alkuvaiheessa tarkoitukseni oli haastatella pientä joukkoa opettajia henkilökohtaisesti. Aikataulun tiivistyessä päädyin ensin muotoilemaan internetissä täytettävän kyselylomakkeen, josta kuitenkin luovuin myös. Syynä oli yllättävän runsas ja positiivinen vastaanotto haastattelupyyntöihini, joita lähetin Suomen lisäksi viiteen muuhun maahan (liitteet 17 ja 18). Muotoilin nettilomakkeen pohjalta puolistrukturoidun, teemahaastatteluakin muistuttavan kyselyn (liite 4). Se oli myös helpompi kääntää englanniksi ulkomaisia vastaajia varten (liite 5).

Haastateltavien valinnassa käytin harkinnanvaraista otantaa, koska tiesin heidän taustansa melko hyvin ja sen perusteella arvelin heillä olevan eniten sanottavaa aiheestani. Lähetin haastattelupyynnön elokuussa 2016 yhdeksälle Suomessa opettavalle opettajalle, joista kuusi lupautui vastaamaan (liite 17). Seitsemäs vastasi sen verran myöhään, ettei häntä ollut enää mahdollista sisällyttää työhöni. Kuudesta kaksi jätti vastaamatta kyselyyn. Yhden ylimääräisen vastaajan sain toisen opettajan ehdotuksesta. Kaiken kaikkiaan Suomessa opettavia vastaajia oli lopulta viisi. Muualla kuin Suomessa opettaville pyyntöjä lähti elokuussa yhteensä kuusi, joista viiteen sain myönteisen vastauksen ja yhteen ei tullut vastausta ollenkaan (liite 18). Näistä viidestä yksi on suomalainen, mutta työskentelee Ruotsissa. Muut opettajat ovat Kanadasta, Iso-Britanniasta, Hollannista ja Yhdysvalloista. Yhteensä käsittelen työssäni kymmenen opettajan vastauksia.

Opettajille suunnattu kysely jakautuu neljään osaan. Niistä kaksi ensimmäistä kartoittaa opettajien taustoja. Ensimmäisen osion vastaukset kokosin viiteen eri taulukkoon, koska suurimmassa osassa kysymyksiä oli joko vastausvaihtoehdot tai niihin tuli vastata vain parilla sanalla. Taulukoituna ovat maat/alueet/kaupungit, opettajien työkokemus, koulu-

tus, sekä kaksi taulukkoa opettajien taustoista yhteissoiton ohjaajina. Taulukossa 10 olen nimennyt kunkin vastaajan kirjaimella, joita käytän muissa taulukoissa. Taulukko 12 käsittää opettajien koulutuksesta Suzuki-metodin opinnot sekä mahdolliset muut erikoistumisopinnot. En kysynyt peruskoulutuksesta, koska tiesin kaikilla olevan jokin musiikkipedagogin perustutkinto suoritettuna. Taulukko 13 kartoittaa opettajien kokemusta yhteissoiton ohjaamisesta ja sen säännöllisyydestä, taulukko 14 heidän ryhmiensä sisältöä soittimittain.

Kyselyn toisen osion kysymyksiin opettajat saivat vastata avoimesti omin sanoin, en antanut vaihtoehtoja valmiiksi. Osion otsikkona oli ”Mielipiteitä ja kokemuksia”, tavoitteena kartoittaa useiden työvuosien ja pitkän koulutustaustan mukanaan tuomia vastauksia yhteissoitollisiin kysymyksiin. Osa opettajista vastasi pitkästikin, osa taas yhdellä lauseella. Vastausten analyysitavaksi valitsin tyypittelyn, jota kuvataan muun muassa seuraavasti:

Toinen perinteinen vaihtoehto teemoittelun ohella on aineiston ryhmittely tyypeiksi etsimällä samankaltaisuuksia, jolloin aineisto esitetään yleensä yhdistettyjen tyyppien, eräänlaisten mallien avulla. – – Tyypittelyssä on kysymys aineiston ryhmittelystä tyypeiksi, selviksi ryhmiksi samankaltaisia tarinoita. Tyypit tiivistävät ja tyypillistävät, – – Parhaimmillaan tyypit kuvaavat laajasti ja mielenkiintoisesti, mutta silti taloudellisesti aineistoa. (Eskola & Suoranta 2005, 181.)

Opettajakyselyistä kertynyt aineisto oli jo valmiiksi teemoiteltu kysymysten mukaan. Purkuosiossa esitän vastauksista lähinnä mahdollisimman laajoja tyyppejä, joissain kysymyksissä on joka vastaajalta erillinen vastaus. (Eskola & Suoranta 2005, 182.) Tällöin olen vain tiivistänyt heidän vastauksiaan hieman. Koin myös tarpeelliseksi tuoda julki mahdollisimman paljon toisistaan eroavat vastaukset. Anonymiteetin säilymiseksi olen jättänyt kirjaintunnisteet avointen vastausten purkuosiossa pois, mutta merkitsen erikseen ne vastaukset, joissa on yhdistetty usean vastaajan samankaltaisia ja/tai samaa tarkoittavia vastauksia. Joihinkin kysymyksiin opettajat antoivat myös käytännön vinkkejä, niissä vastauksissa on maininta ”käytäntöä”.

Taustatiedoiksi kyselyistä vielä muutamia seikkoja. Vastaajista yhdeksän on naisia ja yksi mies. Sukupuolijakauma ei ollut suunniteltu, vaan johtuu kontakteistani näihin tiettyihin opettajiin. Koin yksinkertaisimmaksi lähestyä heitä, jotka olen tavannut tai joiden kanssa muuten ollut yhteydessä henkilökohtaisesti. Alun perin aihettani ja aineistonkeruuta suunnitellessa harkitsin sekalaista soitinvalikoimaa, mutta päädyin valitsemaan huilistit kohteekseni. Tähän oli syynä Tulikärpästen Tarina. Yksi opettajista opettaa

huilun lisäksi nokkahuilua, yhdellä on varhaismusiikkikasvatuksen tutkinto, yksi on viulisti ja alttoviulisti. Ulkomailla opettavista neljällä on tehtynä muitakin opintoja Suzuki-huilututkintojen lisäksi.

6.2.2 Vastaajien taustat

TAULUKKO 10: Maat, alueet, kaupungit (tämän hetkisen työtilanteen mukaan)

Opettaja	Maa	Alue	Kaupunki
A	Suomi	Pääkaupunkiseutu	Helsinki
B	Suomi	Pääkaupunkiseutu	Helsinki
C	Suomi	Pääkaupunkiseutu	Helsinki
D*	Ruotsi		Kristianstad
E**	Suomi	Pohjois-Kymenlaakso	Kouvola
F***	Suomi	Pohjois-Kymenlaakso	Kouvola
G	Kanada	-	Southwestern Ontario
H	Iso-Britannia	West Cornwall	-
I	Hollanti	-	Gouda
J	Yhdysvallat	New Jersey	Fort Lee
10			

*Suomalainen opettaja, opiskellut Suomessa ja Ruotsissa

**Opettaa huilun lisäksi nokkahuilua

***Viulu- ja alttoviuluopettaja

TAULUKKO 11: Opettajien työkokemus

Opettaja	Työvuodet	Suzuki-opetusvuodet
A	yli 40	38
B	25	10–15*
C	10–15	13
D	8	10**
E	27	23
F	33	-
G	26	20
H	39	30
I	25	-
J	40	16
10		

*opetusuran alussa

**sisältää koulutuksen aikaiset opetusharjoittelut

TAULUKKO 12: Koulutus

Opettaja	Suzuki-opettaja*	Suzuki-kouluttaja**	Muita opintoja
A	5	ESA***	-
B	2	-	3. ja 4. tason koulutus käyty, varhaismusiikkikasvattajan tutkinto jonka yhteydessä perehtynyt Kodaly- ja Orff-metodeihin
C	5	-	-
D	5	-	Colour Flute -opintoja (huilu)
E	5	ESA***	3. taso tehty nokkahuilulla
F	5	ESA***	5. taso sekä viululla että alttoviululla
G	Ylin taso (SAA)	SAA***	-
H	Ylin taso (Japani)****	ESA***	-
I	5	ESA	CML– 1. taso, SECE – 3. taso, MMG – 1. taso*****
J	Ylin taso (SAA)	SAA***	Dalcroze- ja Montessori-opintoja
10		7	

*Suzuki-opettajan tasotutkintoja suoritettuna, Euroopan opetussuunnitelmassa 5. taso ylin, Amerikassa ja Japanissa erilaiset opetussuunnitelmat

** Opettaja on opiskellut myös opettajakouluttajaksi mainitun yhdistyksen alaisena.

*** ESA = European Suzuki Association, SAA = Suzuki Association of the Americas

**** Japanissa Matsumotossa tohtori Shinichi Suzukin perustama Suzuki-instituutti

***** CML = Childrens' Music Lab, SECE = Suzuki Early Childhood Education, MMG = Music Mind Games

6.2.3 Taustat yhteissoiton ohjauksesta

TAULUKKO 13: "Oletko ohjannut yhteissoittoa (ryhmätunnit, kamarimusiikki, orkesterit)?"

Opettaja	En ollenkaan	Vain vähän	Yleensä muutamia kertoja lukuvuodessa	Säännöllisesti (viikoittain / kuukausittain)	Muu vaihtoehto (kerro omin sanoin)
A				x	
B				x	
C				x	
D				x	
E				x	
F				x	
G				x	
H				x	
I				x	
J				x	
10	0	0	0	10	0

TAULUKKO 14: ”Yhteissoittoryhmissäni on ollut...”

Opettaja	Vain huilisteja	Eri instrumenttien oppilaita	Sekä että (erilaisia ryhmiä)	Muu vaihtoehto
A	x	x	x	
B	x	x	x	
C	x		x	x*
D			x	
E	x**			x**'
F		x***	x***'	
G			x	
H			x	
I			x	
J	x			x****
10	5	3	8	3

*Välillä kamarimusiikkia, jossa on muitakin kuin huiluja.

**Vain huilisteja/nokkahuilisteja.

**' Valmistauduttaessa esityksiin kootaan ryhmät yhteen ja soitetaan sekaryhmänä, jolloin mukana usein myös viulut, alttoviulut ja säestyssoittimena piano/harmonikka/kitara.

***Viuluja ja alttoviuluja.

***' Orkesteri jossa myös selloja, huiluja, kontrabassoja.

****Välillä huilujen kanssa jousia ja piano.

6.2.4 Mielenpitoita ja kokemuksia yhteissoiton ohjaamisesta

Kyselyssä (liitteet 4 ja 5) antamani ohjeistus tähän osioon: ”Mitä järkeä? Haasteita vai hyötyä?” – Tämän osion kysymyksiä voit pohtia vapaasti kokemustesi tai mielikuviesi pohjalta. Mikäli olet jonkin kysymyksen kohdalla täysin eri mieltä, kerro sekin. Kuten opettajakyselyiden esittelyssä kerroin, joidenkin kysymysten tuottamat vastaukset olivat hyvin samankaltaisia. Analysointia varten olen koontanut vastauksista mahdollisimmat laajat tyypit, joiden yhteydessä on maininta, moneenko vastaajaan kyseinen tyyppi liittyy. Jos mainintaa ei ole, vastaus on yksittäiseltä opettajalta.

Yleisin käytäntö Suomessa on laittaa taidoiltaan samantasoiset oppilaat soittamaan yhdessä. Onko se mielekkäin/motivoivin/paras vaihtoehto oppilaille? Entä opettajalle? Perustelee.

- Samantasoisten yhteissoitto on oppilaille paras vaihtoehto ehkä ihan alussa (voi samaistua kavereihin) ja teini-iässä (kaverit tärkeitä -> tuo motivaatiota).
- Opettajalle helpoin toteuttaa. Tällöin helpompaa saada ryhmä soimaan hyvin yhdessä, valmista materiaalia on helppo löytää. (5 vastaajaa)

- Sekaryhmä on työteliäämpi opettajalle. Sopivan tasoisen stemman löytäminen kullekin oppilaalle on sekaryhmissä haastavinta. Kun tunnin suunnittelee hyvin ja kaikilla on mielekästä soitettavaa, sekatasoisen ryhmänkin yhteissoitto on mukava kokemus. (3 vastaajaa)
- Samantasoisten on hyödyllistä soittaa yhdessä (ryhmät, orkesterit jne.), kun jokaisella on ehkä hieman eri ohjelmisto. Suzuki-metodissa kaikilla oppilailla sama ohjelmisto runkona, helppo järjestää yhteisiä ryhmiä eritasoisillekin.
- Sekaryhmät mahdollistavat erilaiset projektit, kuten esim. Perrinin Tulikärpästen Tarina. Sekaryhmät usein myös lisäävät motivaatiota kaiken tasoisilla oppilailla.
- Motivoivinta on, jos oppilailla mahdollisuus sekä oman- että sekatasoisiin ryhmiin. Myös eri instrumenttien kanssa hyödyllistä, tällöin kuitenkin antoisinta samantasoisten yhdistäminen.
- Oppilaista: Mielekkyyttä on monenlaista. Sekaryhmässä edistyneemmätkin ymmärtävät oman opintopolkunsa ja taitojensa kehittymisen, kun näkevät ja kuulevat nuorempien soittoa.
- Hyödyllisintä on sekoitus eri vaihtoehtoja (erilaisia ryhmiä). Kokeneemmille oppilaille on tärkeää päästä kokemaan mentorina ja ohjaajana olemisen haaste, nuoremmat taas pärjäävät paremmin, kun voivat matkia isompien saavutuksia. Kokeneemmat tarvitsevat kuitenkin myös mahdollisuuksia ja vertaisia omalla tasollaan kukoistaakseen. (2 vastaajaa)
- Sekaryhmä on erinomainen motivoija alkutaipaleella oleville soittajille, edistyneempiä se taas auttaa keskittymään tukevammalla tavalla. Sekaryhmässä soittaminen valmistaa myös elämään yleisesti, koska se luo vahvempia tiimityöskentelytaitoja. (2 vastaajaa)

Suzuki-opettajana olet todennäköisesti ohjannut yhteissoittoa / pitänyt ryhmätunteja sekatasoiselle oppilasjoukolle. Ajattele tilannetta ryhmän ohjauksen kannalta: koitko tilanteen haasteelliseksi/helpoksi opettajana? Miksi?

- Opettajalle sitä haastavampaa, mitä kauempana oppilaat ovat toisistaan tasollisesti.
- Opettajalle sekä haastavaa että motivoivaa. (3 vastaajaa)
- Ei ole kokenut tilannetta hankalaksi, koska Suzuki-oppilaat tottuneita alusta saakka soittamaan ryhmässä isojen ja pienten kanssa. On myös itse ollut Suzuki-lapsi, käytännöt siksi hyvin tuttuja eikä tilanne opettajana jännitä.

- Sekaryhmät opettajalle hieman haasteellisempia, tunnin tekeminen mielekkääksi jokaiselle oppilaalle vaativampaa. Eri-ikäiset oppilaat vaativat erilaista huomiota, etenkin kaikkein nuorimmat ja toisaalta taas teini-ikäiset. Kaikkien oppilaiden huomioiminen kuitenkin tärkeää. Sekaryhmät kuitenkin hyvä tilaisuus moniääniseen yhteissoittoon – toimiva ohjelmisto ja selkeä tuntisuunnitelma auttavat paljon. Suunnitellessa ja suunnitelmaa toteuttaessa on osattava myös jakaa aika oikein. (5 vastaajaa)
- Vaatii paljon suunnittelua (erityisesti pitkällä tähtäimellä), sekä ohjelmiston että henkisesti muutenkin oppilaiden motivoinnin suhteen, että kaikki haluavat pysyä ryhmässä. (2 vastaajaa)
- Suzuki-yhteisöissä on hyvin yleistä jakaa opettajien kesken uusia sovituksia ja muuta materiaalia. Samoin sekaryhmät ovat vakituinen osa opettamista alusta asti, siihen on siis totuttu. Tavallaan sekaryhmä on helpompikin – on edistyneempiä oppilaita jotka pitävät ryhmää koossa tekniikan ja musikaalisuuden tasolla. Lisäksi kypsemät oppilaat ovat nuoremmille käytökselläänkin esimerkkinä. Tällä saavutetaan parempi musiikillinen laatu ja hienostuneisuus, sekä nopeampi musiikillinen ja persoonallinen kasvu.
- Pienen sekaryhmän opetus luo opettajalle mielenkiintoisia haasteita.
- Ohjelmistoa ja tuntia suunnitellessa on tärkeää löytää jokin kaikille oppilaille yhteinen nimittäjä, kaikkien tuntema kappale tai muuta vastaavaa, jolloin ryhmä hioutuu yhtenäiseksi.
- Käytäntöä: Stemmoja ei kannata opettaa/opetella ryhmässä, vaan etukäteen omilla tunneilla. Näin saadaan nopeammin hyvä soiva lopputulos. Jos stemmoissa on osittain epävarmuutta, opettajalle helpointa, jos ryhmässä on ainakin muutamia ”kellokkaita” joihin voi luottaa: Heidän soittonsa rohkaisee arempia/epävarmempia mukaan. (2 vastaajaa)
- Käytäntöä: Ryhmätunnilla opettajalla aina mukana ensimmäisiin Suzuki-huilukouluihin liittyvä stemmavihko, josta isommat saavat soittaa toisia ja kolmansia stemmoja. On myös hyvää nuotinlukuharjoitusta. Sekaryhmässä isompien soittaessa vaikeampia kappaleita, pienet istuvat mielellään hetken kuuntelemaan – tätä kautta (Suzuki-)ohjelmisto tulee heille tutuksi etukäteen. Kuuntelun lisäksi hyödyllistä ja motivoivaa on myös esiintymisen harjoittelu (pienet isoille, isot pienille). (2 vastaajaa)
- Käytäntöä: Sekaryhmässä soinnin kannalta on parasta, jos soittajia on useita. Tällöin pienet intonaatioerot sekoittuvat. Edistyneemmiltä soittajilta voi helpois-

sakin teoksissa pyytää soittoteknisesti sellaista, mihin nuoremmat eivät vielä kykene (esim. nyanssit, sointiväri, hengitys).

Suurin osa nk. perinteisen (metodittoman) opetuksen parissa opiskelevista oppilaista on tottunut samantasoiseen ryhmään yhteissoitossa. Miten ajattelisit / olet kokenut heidän suhtautuvan, jos ryhmä vaihtuu sekatasoiseen muotoon? Entä toisinpäin, sekatasosta samantasoiisiin? Voit pohtia kysymystä joko molempiin vaihtoehtoihin tai vain toisenlaisiin ryhmiin tottuneiden oppilaiden osalta.

- Tottumiskysymys hyvin pitkälti. Alussa voi olla hankalaa, mutta tilanne yleensä tasaantuu ajan mittaan. On helpompaa vaihtaa sekatasoisesta ryhmästä samantasoiisiin.
- Suhtautuminen on yksilöllistä. Osa ei halua sekaryhmän jälkeen esim. kvartettiin, jossa vastuu omasta osaamisesta on suurempi. Osa taas haluaa nimenomaan haasteita isojen ryhmien jälkeen.
- Vastuu on lähinnä opettajalla. Ohjelmiston tulee olla sellaista, että jokaisella on mahdollisuus kokea onnistuvansa. Lapset toisaalta usein haluavat helpon stemman ja ihailevat niitä, joilla on vaikeampaa soitettavaa.
- Perinteiset (metodittomat) oppilaat ovat silloin tällöin sekaryhmissä ja kokevat sen positiivisesti. Nämä tunnit ovat erilaisia ja siten mielenkiintoisia, myös tilaisuuksia tavata muita, joilla sama harrastus.
- Opettajalle helpointa, jos ryhmän jäsenet ovat alusta alkaen tottuneet sekaryhmiinkin. Perinteinen oppilas saattaa vierastaa tilannetta aluksi tullessaan tällaiseen ryhmään, mutta yleensä väliaikaisesti. Tähän vaikuttaa mm. se, että opettaja keskustelee oppilaan ja vanhempien kanssa etukäteen aiheesta. Erityisesti vanhempien on ymmärrettävä eri-ikäisten soittajien mahdolliset taitoerot, vertailun ja kilpailun välttämiseksi.
- Orkesterissa usein sekatasoisia oppilaita, joten varsinkin jousisoittajille tilanne on tuttu. Isot ikäerot voivat olla haaste yhteishengen syntymiselle ja sen myötä osallistumismotivaatiolle. Suzuki-oppilaiden suhtautuminen on joustavaa.
- Ryhmän vaihtuessa samantasoisista sekatasoon, oppilailla voi olla henkisen kasvun paikka. He eivät enää olekaan parhaita ryhmässään tai vastaavasti heidän täytyykin kohdata roolimallina olemisen haaste. Opettajan haaste taas on auttaa jokaista oppilasta ymmärtämään paikkansa isommassa ryhmässä ja yhteisössä. Samalla oppilas tekee tarvittavia muutoksia omissa odotuksissaan ja siinä miten suostuu työskentelemään yhteisen päämäärän hyväksi.

- Sekaryhmä toimii paremmin isolla soittajajoukolla. Kypsä teini-ikäinen ymmärtää, miten tärkeää on jakaa taitojaan, olematta kärsimätön tai viisasteleva. Opettajan on tärkeää tuntea oppilaansa.
- Kokemattomammille oppilaille on aina mielenkiintoista soittaa edistyneempien kanssa, jotka puolestaan nauttivat saadessaan vastuuta. Edistyneelle voi esimerkiksi nimetä kokemattomamman ”soittokamun” josta huolehtia tunnilla.
- Samantasoisesta ryhmästä sekatasoiseen siirryttäessä (ryhmien yhdistyessä) energia- ja innostuksen taso nousee yleisesti, luoden hyvin tehokkaan oppimisympäristön.

Yhteissoittoryhmässäsi on monen tasoisia ja sen myötä eri-ikäisiä oppilaita. Vaikuttaako oppilaan ikä ja/tai taitotaso hänen suhtautumiseensa/sopeutumiseensa ryhmään?

- Vaikuttaa kyllä, mutta opettajan onnistunut materiaalivalinta auttaa sopeutumisessa. Suzuki-ryhmissä tämä asia on helpompi, koska siihen on totuttu alusta asti.
- Jos oppilaalle pitää ns. kaikki vaihtoehdot avoinna koko opintoajan, erilaiset ryhmätilanteet eivät tuota ongelmaa. Lapsen temperamentti ja soittotaidon taso voivat vaikuttaa motivaatioon. Sosiaalisissa tilanteissa vetäytyvät ja taitotasoltaan ikäistään vähemmän edistyneet ovat niitä, joille ryhmäsoitto ei ehkä niin helposti tuo lisämotivaatiota harrastukseen.
- Yleensä Suzuki-oppilaat aloittavat ryhmätunnit jo 4–6-vuotiaana, jolloin siitä tulee luonnollinen osa harrastusta (sekä saman- että eritasoisten ryhmät). Jos oppilas aloittaa ryhmätunnit vanhempana, voi sopeutumisessa kestää, mutta se ei ole silti mahdotonta. (2 vastaajaa)
- Nuorimmat sopeutuvat yleensä hyvin. Teini-ikäiset usein jossain vaiheessa kylästyvät pieniin soittajiin, varsinkin jos aikuiset ovat maininneet siitä. Ketään ei pakoteta mukaan, mutta heitä kysytään aina esityksiin uudestaan, usein tulevatkin. Nokkahuiluryhmässä isommat soittavat alttoa, tenoria ja bassoakin.
- Ikä vaikuttaa jonkin verran, esim. murrosikäisillä (halutaan samanikäistä seuraa). Ne joilla on sisaruksia, ovat yleensä tässä asiassa joustavampia. Taitotasossa pienet erot eivät ole olleet ongelma, suuremmat vaikuttavat turhauttavasti.
- Ikä ja taitotaso vaikuttavat, mutta toisaalta ne eivät aina kuitenkaan korreloi keskenään (oppilaiden aloitusikä vaihtelee paljon). Lapsi joka elää musiikin täyttämässä kodissa, tutustuu laulamiseen, kuuntelemiseen ja musiikillisiin kokeilui-

hin jo varhaisessa vaiheessa, ohittaa hyvin todennäköisesti ryhmässä (taitotasolla) lapsen, jolla ei ole aiempia kokemuksia. Ympäristön vaikutus alusta asti on siis hyvin merkittävä.

- Vaikuttaa ilman muuta. Usein on hyödyllistä laittaa (soitossaan) itsevarma oppilas työskentelemään kokemattomamman viereen – yhdeksän kertaa kymmenestä tällä on positiivinen vaikutus molemmiin puolin.
- Ei vaikuta välttämättä. Jos opettaja ei tee asiasta numeroa, eivät oppilaatkaan.
- Vaikuttaa kyllä. Nuoremmat oppilaat ovat usein avoimemmin innostuneita, kun taas vanhemmat hieman sulkeutuneempia. Näitä ominaisuuksia on hyvä sekoittaa. Ryhmätunnilla aktiviteetin vaihtuminen tarpeeksi usein pitää nuoret oppilaat kiinnostuneina ja vanhemmat sopivasti varpaillaan.

Mitä oppilas mielestäsi saa parhaimmillaan irti yhteissoitosta, kun ryhmässä on monen tasoisia, ehkä monen ikäisiäkin, soittajia? Aiheuttaako tilanne mahdollisesti haasteita/haittoja oppimisen suhteen? Voit pohtia kysymystä eri ikäluokkien kannalta (lapset, teinit).

- Jos ohjelmisto on kaikille mielekästä, sekaryhmästä saa irti paljon niin pieni kuin isokin. Vähän soittanut saa eniten: motivaatio ja tavoitteet kasvavat, syntyy esikuvia kun saa soittaa yhdessä edistyneempien kanssa. Usein halutaan myös päästä soittamaan ”isojen kappaleita”. (6 vastaajaa)
- Ohjelmiston kuuntelemisen lisäksi nuori oppilas kuulee kehittyntä äänenmuodostusta ja alkaa matkia sitä.
- Kysymyksessä eivät ole niinkään oppimisen haasteet, enemmänkin sosiaaliset. Esimerkiksi teineille on usein motivoivampaa soittaa samanikäisten kanssa, mitä kautta oppiminen paranee.
- Vanhemmille oppilaille sekaryhmä on tilaisuus loistaa ja olla esikuvana nuoremmille. Teininä on myös tärkeää kuulua ryhmään, saada huomiota ja päästä näyttämään mitä osaa. Heidän tuntojaan on joskus vaikea tulkita, mutta jos saapuvat uudestaan ryhmään (hyvällä mielellä vieläpä), opettaja on onnistunut. (2 vastaajaa)
- Edistyneemmät keskittyvät kyllä omaan osuuteensa, jos ohjelmisto tarjoaa heille riittävästi haasteita. Tämä edellyttää sitä, että myös nuoremmat osaavat osuutensa. Kun harjoitus on sujuva, ilmapiirikin on kunnossa.
- Kokeneemmat oppilaat oppivat kärsivällisyyttä ja muiden rohkaisua.

- Vanhempien sanoin: Lapset ovat päiväkodeissa ja kouluissa aina samanikäisten seurassa, kun taas (sekatasoisen) huiluryhmän toimintatapa tuo uusia ulottuvuuksia lasten sosiaaliseen elämään. He tuntevat turvallisia, eri-ikäisiä lapsia ja nuoria sen kautta.
- Lapsen temperamentti ja luonne vaikuttaa siihen, kuinka paljon kommunikaatiota lopulta syntyy ryhmän jäsenten kesken. Luonnollisinta tuntuu olevan kommunikointi ryhmän vanhinten ja nuorinten kesken, ehkä ikäero on tarpeeksi suuri. Opettajana haasteellista on oma vaatavuus ryhmän suhteen, kun on kiire ja tiukka aikaraja. Tällöin ei ehdi/osaa olla yhtä rauhallinen ja lempeä, kuin olisi pienten suhteen ilman rajoituksia.
- Vaikka eritasoisten oppilaiden opettaminen onkin opettajalle haastavampaa, oppilaille se on rikkaus.
- Yhteissoitto sekaryhmässä on oiva mahdollisuus oppia toinen toisiltaan, musiikin yhdessä tekeminen korostuu. (2 vastaajaa)
- Siitä ei liene mitään haittaa, jos oppilaat saapuvat soittamaan ja harjoittelevat yhteissoittoa ammattitaitoisen opettajan ohjauksessa. Opettajan, mutta erityisesti myös vanhempien myönteinen asenne yhteismusisointiin on tärkeää.
- Laadukas tekeminen ratkaisee ja kelpaa kaikille.
- Aina on olemassa haitan mahdollisuus, jos opettaja ei ole tunnollinen työssään. Oppilaan pitää olla tarpeeksi valmistautunut saavuttaakseen kulloinkin vaaditun tason soittotilanteessa. Opettajan on siis tehtävä oikeat valinnat kullekin oppilaalle ja suunniteltava tunnit huolella.
- Samantasoisten ryhmässä oppilaat oppivat oikeastaan vain opettajalta, kun taas sekatasoisessa ryhmässä opitaan myös muilta oppilailta. Tällainen oppimisympäristö on erittäin tärkeä osa minkä tahansa musiikkikoulun ohjelmaa. Vertaisryhmän mentorointi puolin ja toisin kasvattaa juurensa syväälle, inspiroiden oppilaita harjoittelemaan säännöllisesti.

6.2.5 Tulosten vertailua

Pyrin tulosten vertailussa esittämään avoimista vastauksista vielä yleiset tyypit. Opettajakyselyiden vastauksia oli hyvin antoisaa käydä läpi. Koin merkittäväksi vastaajissa sen, että kaikilla paitsi yhdellä on Suzuki-opettajan koko koulutus suoritettuna. Se opettajista, jolla ei ole (B), on kuitenkin koulutautunut muuten laajalti ja tehnyt pitkään

töitä ryhmien kanssa. Lisäarvoa vastauksiin tuo myös se, että vastanneista opettajista jopa seitsemän toimii myös Suzuki-opettajakouluttajana (trainer). Kahdeksas aikoo tietävästi hakea kouluttaja-assistentin statusta lähivuosina, minkä jälkeen hänen on mahdollista valmistua kouluttajaksikin.

Jos aikaa tutkimukselle olisi ollut enemmän, olisin pyrkinyt saamaan vastaajien joukkoon edustajat myös Aasian ja Australian suunnalta. Erityisesti Japanista olisi ollut mielenkiintoista saada osallistuja, onhan metodi sieltä kotoisin.

Työkokemusta opettajilla on yhteensä noin 278 vuotta. Voin siis sanoa kokemuksen olevan todella vankka perusta opettajien vastauksissa, ei pelkästään yksittäisten havaintojen, mielleyhtymien tai arvioiden. Taulukossa 4 näkyy erityisen selkeästi syy haastattelujoukon valikoimiseen – kaikki kymmenen opettajaa ohjaavat säännöllisesti yhteissoittoa, viikoittain tai kuukausittain.

Enemmän hajontaa vastauksissa tuotti taustatietojen viides ja viimeinen kysymys yhteissoittoryhmien soitinvalikoimasta. Kysymyksen asettelu oli muotoiltu pelkät huiluoopettajat mielessä pitäen, jolloin hajontaan vaikutti automaattisesti jonkin verran vastaajiin mukaan tullut viulu-/alttoviuluopettaja. Vastausvaihtoehtoja oli neljä: *vain huilulisteja, eri instrumenttien oppilaita, sekä että (erilaisia ryhmiä), muu vaihtoehto*. Neljä opettajaa valitsi vain yhden vaihtoehdon, kaikilla valittuna ”sekä että”. Kaksi opettajaa tarkoitti todennäköisesti samaa, mutta on valinnut kaikki kolme ensimmäistä vaihtoehtoa.

Loput neljä opettajaa valitsivat kukin erilaisen yhdistelmän vastauksia, jokaisella myös jokin sanallinen selvitys ohessa. Opettaja C valitsi vain huilut + sekä että + muu vaihtoehto, selvityksenä ”välillä kamarimusiikkia, jossa muitakin kuin huiluja.” Opettaja E valitsi vain huilut/nokkahuilut + muu vaihtoehto, selvityksenä ”Valmistauduttaessa esiintyksiin kootaan ryhmät yhteen ja soitetaan sekaryhmänä, jolloin mukana usein viulut, alttoviulut ja säestyssoittimena piano, harmonikka tai kitara.” Opettaja F valitsi eri instrumenttien oppilaita (viulut/alttoviulut) + sekä että, selvityksenä ”Orkesteri jossa myös selloja, huiluja, kontrabassoja.” Opettaja J valitsi vain huilut + muu vaihtoehto, selvityksenä ”välillä huilujen kanssa jousia ja piano.”

Ensimmäinen avoin kysymys haastoi opettajia vertailemaan samantasoisten ja eritasoisten yhteissoiton mielekkyyttä oppilaiden ja opettajien näkökulmista. Oppilaiden kohdalla kysymys sisälsi myös viittauksen motivoitumiseen. Samantasoisten ryhmää pidettiin opettajalle helpoimpana toteuttaa soinnin laadun ja materiaalivalikoiman kannalta. Se-

karyhmät koettiin työteliääksi juuri suunnittelun kannalta, mutta samalla todettiin myös erilaisten projektien mahdollistajaksi (mainittiin esimerkiksi Tulikärpästen Tarina). Oppilaiden osalta katsottiin samantasoisten ryhmän olevan antoisinta soittouran alussa ja teini-iässä, perusteina hyvin nuorilla kavereihin samaistuminen ja teineillä kaverien tärkeys muuten. Kaverit mainittiin ryhmien kohdalla myös motivaattorina. Motivoivaksi mainittiin sekin, että oppilailla on mahdollisuus erilaisiin ryhmiin, sekä oman- että sekatasoisiin.

Seuraava kysymys käsitteli eritasoisia soittajia sisältävän ryhmän ohjaamista opettajan näkökulmasta. Halusin tietää, onko tilanne vastaajien mielestä helppo vai haasteellinen, ovathan he kaikki saaneet siihen koulutusta Suzuki-opintojen puitteissa. Sekatasoisen ryhmän ohjaaminen koettiin haastavaksi, mutta samalla motivoivaksi opettajalle. Vain yksi opettajista totesi, ettei ole kokenut tilannetta hankalaksi. Perusteluna hän mainitsi Suzuki-oppilaiden tottumisen sekatasoisiin ryhmiin alusta saakka, mutta myös oman Suzuki-oppilas-taustansa. Toinen opettaja totesi sekaryhmien olevan tavallaan helpompia: edistyneemmät oppilaat pitävät ryhmän koossa teknisesti ja musiikillisesti, lisäksi heidän soittonsa rohkaisee epävarmempia mukaan. Kypsemät oppilaat ovat myös käytöksellään esimerkkinä nuoremmille.

Lähes joka vastauksessa toistui tuntisuunnittelun tärkeys. Suunnittelussa painotettiin erityisesti ohjelmiston valintaa: jokaiselle oppilaalle on oltava mielekästä soitettavaa. Eri-ikäisten oppilaiden todettiin tarvitsevan erilaista huomiota, mutta kaikkien huomiointien olevan tärkeää. Ohjelmiston osalta todettiin, että sekaryhmät ovat hyviä tilaisuuksia moniääniseen yhteissoittoon. Materiaalien suhteen kerrottiin myös, että Suzuki-yhteisöissä (koulut, yhdistykset, Facebook-ryhmät ym.) on hyvin yleistä jakaa opettajien kesken uusia itse tehtyjä sovituksia.

Tämä kysymys tuotti myös käytännön vinkkejä. Suositeltiin stemmojen opettelua etukäteen omilla tunneilla. Suzuki-metodin parissa onkin yleistä, ettei ryhmätunneilla opetella mitään uutta, vaan työstetään jo hallussa olevaa, jolloin voidaan keskittyä nimenomaan yhteiseen sointiin ja puhtauteen.

Kolmas avoin kysymys käsitteli oppilaiden suhtautumista muutoksiin yhteissoitossa, ryhmän vaihtuessa samantasoisista sekaryhmäksi tai päinvastoin. Tähän jokainen opettaja vastasi hieman eri tyyliin. Oppilaiden suhtautuminen todettiin yksilölliseksi, sitä pidettiin tottumiskysymyksenä mutta vastuun todettiin olevan lähinnä opettajalla. Mai-

nittiin sekaryhmät oppilaiden osalta koetuksi positiivisina, koska niissä tapaa muita, joilla on sama harrastus.

Suzuki-oppilaiden todettiin suhtautuvan muutoksiin joustavasti, mutta metodittomassa opetuksessa opiskelevienkin kyllä sopeutuvan ryhmävaihdoksiin. Samantasoisista sekatasoon vaihtaessa mainittiin myös ”henkisen kasvun paikka”, jolloin opettajan haasteena on olla auttamassa oppilasta ymmärtämään paikkansa uudessa ryhmässä ja yhteisössä. Todettiin myös, että opettajan on tärkeää tuntea oppilaansa tästäkin syystä.

Kuten edellisessäkin kysymyksessä, tässä mainittiin eri-ikäisten ja eritasoisten erilaiset roolit sekaryhmässä. Kypsä teini-ikäinen ymmärtää, miten tärkeää on jakaa taitojaan, olematta kärsimätön. Hän näkee nuoremmissa oman opintopolkunsa ja taitojensa kehittymisen. Kokemattomampien oppilaiden kohdalla todettiin sekaryhmän tuovan uutta mielenkiintoa yhteisöön.

Neljännessä kysymyksessä halusin tietää, vaikuttaako vastaajien mielestä oppilaan ikä ja/tai taitotaso näiden suhtautumiseen/sopeutumiseen sekatasoisessa ryhmässä. Vastaukset jakautuivat jälleen jonkin verran. Suurin osa oli sitä mieltä, että vaikuttaa kyllä. Vain yksi vastasi, että ei välttämättä. Hän totesi opettajan suhtautumisella olevan suuri merkitys: Jos opettaja ei tee asiasta numeroa, eivät oppilaatkaan. Opettajan rooli todettiin tärkeäksi muidenkin vastauksissa ja jälleen painotettiin myös tuntisuunnittelun merkitystä. Ohjelmistovalintojen lisäksi jo soittajien paikkajärjestyksellä voi olla merkitystä. Hyödylliseksi koettiin laittaa (soitossaan) itsevarma oppilas soittamaan kokemattomamman viereen.

Tärkeä huomio oli mielestäni se, etteivät ikä tai taitotaso aina korreloi keskenään. Oppilaiden aloitusikä vaihtelee paljon, joten saman ikäiset voivat olla taidollisesti kaukana toisistaan. Yksi opettajista mainitsi vaikuttavaksi tekijäksi myös lapsen temperamentin. Iän osalta todettiin, että nuoremmat sopeutuvat yleensä hyvin/nopeammin. Murrosikäiset taas olisivat usein mieluiten oman ikäistensä seurassa.

Viimeinen kysymys kokosi mielipiteitä ja kokemuksia siitä, mitä oppilaat saavat parhaimmillaan yhteisöistä sekatasoisessa ryhmässä. Halusin myös tietää, aiheuttaako sekataso mahdollisesti haasteita, jopa haittoja, oppimiseen. Suurin osa oli sitä mieltä, että hyvällä suunnittelulla ja ohjelmistovalinnoilla sekaryhmästä hyötyy niin pieni kuin isokin oppilas. Mainittiin myös kyse olevan enemmänkin sosiaalisista, ei oppimisen, haasteista.

Osa vastaajista totesi nuorimpien saavan sekaryhmästä eniten irti. Hyötyjä mainittiin useita, esimerkiksi motivaation ja tavoitteiden kasvu, esikuvien syntyminen (isommat idoleina), oman tulevan ohjelmiston kuunteleminen elävinä esityksinä, kehittyneen äänenmuodostuksen malli.

Kuten johdannossa mainitsin, sain kyselyjen myötä hyvin vastauksen myös siihen, mitä edistyneemmät oppilaat hyötyvät sekaryhmistä. Yksi vastaajista tosin totesi teineille olevan motivoivampaa soittaa samanikäisten kanssa, jolloin oppiminen paranee. Sekatasoisen ryhmän hyödyiksi todettiin edistyneemmällä/kypsemmillä oppilailta esimerkiksi nämä: Sekaryhmä on tilaisuus loistaa ja olla esikuvana nuoremmille. Kokeneemmat oppivat olemaan kärsivällisiä ja miten rohkaistaan muita (nuorempia).

Yleisesti sekaryhmän eduiksi ja sen tuottamiksi hyödyiksi katsottiin seuraavat listaamani seikat. Niistä erityisesti viimeinen oli itselleni uusi huomio.

- Päiväkodeissa ja kouluissa lapset/oppilaat ovat aina omanikäistensä seurassa. Sekatasoisessa yhteissoittoryhmässä he saavat uusia ulottuvuuksia sosiaaliseen elämäänsä – ryhmän kautta he tuntevat turvallisia, eri-ikäisiä, saman soittimen harrastajia.
- Sekaryhmässä luonnollisinta tuntuu olevan kommunikointi ryhmän vanhinten ja nuorinten kesken.
- Sekatasoinen ryhmä on opettajalle haastavampaa kuin samantasoisten ryhmä, mutta oppilaille se on rikkaus. Ryhmä on oiva tapa oppia toinen toisiltaan, musiikin yhdessä tekeminen korostuu.
- Samantasoisten ryhmässä oppilaat oppivat oikeastaan vain opettajalta, kun taas eritasoisten ryhmässä opitaan myös muilta oppilailta. Tällainen oppimisympäristö on antoisa ja erittäin tärkeä osa minkä tahansa musiikkikoulun opetusohjelmaa. Vertaistuki sekä mentorointi puolin ja toisin kasvattaa syvälle ulottuvat juuret.

6.3 Materiaalivinkit opettajilta

Kyselyn (liitteet 4 ja 5) lopuksi sen kolmannessa osiossa opettajilla oli mahdollisuus jakaa ohjelmistoa varten hyväksi havaitsemiaan materiaalivinkkejä. Nämä vinkit on listattu kahtena eri listana (liite 19). Suurin osa materiaalista on suunnattu huiluyhtyeille, johtuen valitusta vastaajajoukosta. Mukana on kuitenkin joitakin jousisoittajille osoitettuja nuottiehdotuksia.

Materiaalikoonnin ensimmäinen lista sisältää nuotit samantasoisista oppilaista koostuville ryhmille. Toinen lista sisältää eritasoisten ryhmälle sopivaa ohjelmistoa. Osa vastaajista oli maininnut samoja teoksia ja/tai vihkoja, jolloin yhdistin vastauksia hieman. Teokset on pyritty aakkostamaan säveltäjän tai muun tekijän mukaan, sovittaja mainittu joissakin erikseen.

7 Pohdintaa

Yhdessä soittaminen on aina ollut mielestäni kiehtovaa. Etenkin teini-ikäisenä sillä oli suuri merkitys, minkä totesi varmasti silloinen huiluopettajanikin. Omista hyvistä kokemuksistani johtuen olen halunnut järjestää ryhmässä musisointia myös omille oppilaille. Opiston sivutoimipisteessä tunneilla käyvien ei ole kuljetusongelmien vuoksi välttämättä mahdollista osallistua opistomme puhallinorkestereihin. Tällöin erilaisille pienryhmille on tarvetta. Huiluluokkani pienestä soittajamäärästä johtuen ryhmien sisäinen taitotaso on lähes aina ollut sekalainen, eikä ole ollut järkevää koota yhteen vain samantasoisia soittajia. Oppilaani ovat ehkä ensimmäisillä kerroilla olleet varautuneita, mikä on ilmennyt hiljaisuutena. Vähitellen he ovat tottuneet toisiinsa ja alkaneet jutella keskenään. Ikähaarukan laajuus on vaikuttanut hyvin vähäisesti, enemmänkin olen huomannut oppilaan temperamentin olevan tekijänä. Ujo oppilas voi olla ujo vielä 20-vuotiaanakin. Tiedän tämän omakohtaisesti.

Soiton ryhmäopetusta käsittelevissä tutkimuksissa törmäsin usein toteamukseen instrumenttiopettajien puutteellisesta koulutuksesta. On totta, ettei soitonopettajien koulutukseen korkeakoulutasollakaan kuulu automaattisesti ryhmänohjaustaitojen opiskelua. Osa saattaa valita orkesterinjohton opintoja opintosuunnitelmaansa. Siitäkään ei ole suoraan hyötyä pienryhmien kanssa toimimiseen. Yksi vastaus tähän taitojen puuttumiseen on opettajien omaehtoinen lisäkoulutus, mutta olen huomannut, ettei sitä ole tarjolla liiaksi esimerkiksi lyhyiden kurssien muodossa.

Yksi ratkaisu on alkaa opiskella soitonopetusmetodia, johon kuuluu ryhmäopetus. Tästä hyviä esimerkkejä Suzuki-metodin lisäksi ovat Näppäri-pedagogiikka ja Colour Flute. Kuvasin opinnäytetyössäni näistä tarkimmin Suzuki-metodia, koska se on itselleni tutuin erikoistumisopintojeni takia. Valmistuin kesäkuussa 2015 kyseisistä opinnoista ja tuntui antoisalta palata metodin perusteisiin, voidakseni avata niitä työni lukijoille. Olen entistä vakaammin sitä mieltä, että Suzuki-metodin filosofiset perusteet ja käytännöt ovat sovellettavissa niin arkipäivän elämään kuin perinteiseen soitonopetukseenmekin. ”Talent is not inborn. Everybody can. Man is the child of his environment. Where love is deep, much can be accomplished.” – Tohtori Shinichi Suzuki.

Uutta näkökulmaa Suzuki-metodiin sain suorittamalla vertailua Näppäri-pedagogiikan kanssa. Mielenkiintoisen vertailusta teki ensinnäkin se, että kyseessä on kaksi maantieteellisesti kaukana toisistaan luotua metodia. Toinen niistä on kotimainen. Näppäreillä

on kulttuurihistoriallisesti pitkät perinteet, paljon pidemmät kuin Suzukilla. Poimin Näppäri-pedagogiikkaa kuvailevasta kirjasta (Järvelä & Huntus 2014) tietyt esiteltyt periaatteet, joita kommentoin Suzuki-metodin näkemyksillä. Toteankin nyt olevani hyvin kiitollinen opiskelijakollegoilleni, jotka opinnäytetyötä suunnitellessani ehdottivat näppäreihin tutustumista. Kahden eri metodin pääperiaatteet kävivät yksiin pieniä poikkeuksia lukuun ottamatta.

- Tarjotaan kaikille halukkaille mahdollisuus harrastaa musiikkia.
- Palautetaan soittaminen osaksi arkea.
- Ohjataan kaikenikäiset ja -tasoiset soittajat musisoimaan yhdessä.
- Edistetään rajatonta ja ajatonta musiikkikasvatusta.
- Kasvatusfilosofia, joka pyrkii edistämään musiikista ja musisoinnista saatavan henkisen pääoman tasavertaisempaa jakautumista.

(Järvelä & Huntus 2014, 4, 30–32, 36.)

Nimen opinnäytetyölleni antoi Noelle Perrinin sovittama musiikkisatu *The Fireflies Chronicles, Tulikärpästen Tarina* (2008). Teos on sovitettu siten, että huilistit lähes vasta-alkajasta pitkälle edistyneisiin voivat osallistua ja saavat soittaa omalle taitotasolleen sopivaa stemmaa. Samalla he saavat katsauksen tunnettuihin klassisen musiikin teemoihin, joita on käytetty haastavimman stemman sisältönä. Helpoimmassa stemmassa vuorottelevat Maijan karitsa- ja japanilainen Tulikärpäset-kansanlaulu. Pieni soittaja ei pääse kuitenkaan kyllästymään. Eri osat soitetaan eri tempoissa ja tuttu laulukin kuulostaa aina uudelta, kun sen pariin laitetaan jokin aivan muu melodia. Pianosäestykset tuovat oman lisämausteensa, puhumattakaan tarinasta, jonka kertoja lukee kappaleiden välissä.

Tulikärpästen Tarina teoksena on metafora työni aiheelle, eritasoisten (huilu)oppilaiden yhteisöille. Tavoitteeni oli selvittää niin oppilaiden kuin opettajien näkökulmasta, toimiiko tällainen ryhmäsoitto ja jos toimii, niin miksi. Oppilasnäkökulman selvittäminen onnistui käytännössä suunnitellusti. Hämeenlinnassa syksyllä 2015 toteuttamani musiikkisatuprojektin yhteydessä siihen osallistuneet oppilaat täyttivät aluksi ja lopuksi kyselyn. Tarkoitukseni oli kartoittaa tuntemuksia ja ennako-odotuksia esiintymisestä yleensä, musiikkisatuprojektin tekemisestä, yhteisötoista ja teokseen sisältyvistä kappaleista. Loppukyselyn toteutin, koska halusin selvittää tuntemusten mahdollisia muutoksia ja ennako-odotusten täyttymistä.

Kovin syvällisiä tuloksia kyselyt eivät tuottaneet eli teoreettisen tiedon määrä jäi vähäiseksi. Kyselyitä muotoillessani tämä oli kuitenkin odotettavissa. Lisäksi musiikkisatu-

projektille ja opinnäytetyölle asetetut aikarajat eivät mahdollistaneet laajempia kyselyitä tai henkilökohtaisia haastatteluita purkuineen. Siihen nähden olen tyytyväinen saamiini tuloksiin.

Taustatietojen jälkeen ensimmäinen kysymys kokosi oppilaiden tuntemuksia huiluesiintymisten suhteen yksin tai ryhmässä. Tuloksia vertaillen (luku 6.1.5) totesin tässä tapahtuneen merkittävän muutoksen. Oppilaat olivat saaneet valita joko yhden tai useamman vastausvaihtoehdoista, alkukyselyssä niin teki viisi yhdeksästä. Loppukyselyssä seitsemän yhdeksästä valitsi kaksi tai useampia vastausvaihtoehtoja. Molemmissa kyselyissä eniten rasteja keräsivät myönteiset ilmaisut. Tämän ilmiön koin hieman yllättävänä, mutta ehdottomasti positiivisena. Musiikkisatuprojektista esitetystä kysymyksessä ei tapahtunut samanlaista muutosta vastauksissa. Olin tyytyväinen myönteiseen painotukseen tässäkin kohdassa.

Kysymys yhteissoiton helppoudesta tai haastavuudesta kokosi oppilaiden ennakkoodotuksia ja loppukyselyssä kartoitti niiden toteutumista. Olin erityisesti kiinnostunut mielipiteissä tapahtuneista muutoksista, koska ajattelin niiden kuvaavan parhaiten omia tavoitteitani projektin suhteen. Tämä kysymys oli ehkä olennaisinta antia opinnäytetyöni aiheen kannalta. Mielipidettään alku- ja loppukyselyn välillä muutti lopulta viisi oppilasta yhdeksästä, eli hieman yli puolet. Merkittävää oli, ettei kukaan muuttanut vastustaan negatiiviseen suuntaan. Yksi näistä viidestä vaihtoi helposta sopivan haastavaan, säilyttäen siis myönteisen vireen vastauksessaan.

Kyselyiden viimeinen kohta kartoitti kappaleiden hallintaa ja tuntemuksia niiden vaikeustasosta. Erityisesti tämän kysymyksen kohdalla harmittelin sitä, ettei yksinkertaistettujen vastausvaihtoehtojen tulkinta ollut yksiselitteistä. Henkilökohtaisista haastatteluilta olisi saanut selville tarkemmat vastaukset ja niiden vivahteet. Tässä siis yksi kehittämisen kohteista – projektin onnistumisen todentaminen tarkemmin, resurssien sallimissa rajoissa.

Koska kaikki käsittelemistäni vastaajista olivat soittaneet kappaleita vähintään projektia edeltäneestä keväästä saakka, ei alkukyselyn tulos yllättänyt juurikaan. Kolmen oppilaan mielestä kappaleet olivat helppoja, viiden mielestä helpon ja vaikean välimaastosta. Vain yksi totesi kappaleet haastaviksi. Vastausmuutosten kartoittaminen oli tässä kysymyksessä haastavinta, koska olin antanut loppukyselyssä neljä vaihtoehtoa kolmen sijaan. Tulokset oli silti mahdollista havaita. Kenties mielenkiintoisinta oli huomata vain kolmen oppilaan pysyneen samassa mielipiteessä. Kahden mielestä materiaali oli edel-

leen helppoa ja kolmannen mielestä ”siltä väliltä”. Vastaustaan muuttivat kuusi muuta oppilasta, heistä viisi vaihtoi vastausta neutraalista vaihtoehdosta positiiviseen tai lähes positiiviseen, vain yksi positiivisesta neutraaliin. Kukaan ei siis projektin päättyessä todennut kappaleita enää vaikeiksi, mikä oli myönteistä palautetta projektin onnistumisesta.

Opettajien mielipiteitä ja kokemuksia eritasoisten yhteissoitosta selvitin sähköpostitse tehtyjen haastattelujen muodossa. Teemallinen puolistrukturoitu kysely osoittautui toimivaksi ratkaisuksi: kukin opettaja sai käyttää vastaamiseen itselleen sopivan hetken ja sain vastaukset suoraan kirjallisina. Henkilökohtaisista haastatteluista olisi varmasti ollut tuloksena vielä syvällisempää tietoa, mutta tällöin olisin saanut unohtaa kansainväliset osallistujat. Sähköposti mahdollisti tämänkin aspektin. Positiivinen yllätys oli opettajien myönteinen suhtautuminen ja palaute opinnäytetyöni aiheeseen. Olemme muutamien ulkomailla opettavien kanssa keskustelleet mahdollisuudesta saada työni heidänkin luettavakseen. Tarkoitukseni onkin kääntää ainakin osa tekstistä englanniksi.

Harkinnanvarainen otanta osoittautui hyväksi ratkaisuksi opettajakyselyissä. Vähempi määrä vastaajia olisi riittänyt, mutta koska joukossa oli Suzuki-opettajakouluttajina toimivia opettajia, halusin sisällyttää kaikkien kymmenen vastaukset työhöni. Valittujen opettajien pitkä työkokemus ja kouluttautuneisuus antavat vastauksille lisää painoarvoa. Yksi opettajista ei ollut huilisti, mutta tämä ei muuttanut vastausten yleistä sisältöä lainkaan. Toinen opettaja puolestaan ei opeta nykyään enää Suzuki-metodin mukaisesti, mutta hyödyntää opetuksessaan ryhmätunteja aktiivisesti. Hänenkin vastauksensa olivat yleisen linjauksen mukaisia.

Halusin selvittää työssäni eritasoisista oppilaista koostuvien ryhmien hyötyjä ja haasteita verrattuna perinteiseen malliin, jossa ryhmä koostuu yleensä keskenään samantasoisista soittajista. Koska kyselyyn vastanneilla opettajilla oli kaikilla Suzuki-koulutus taustanaan, osasin odottaa tietynlaisia vastauksia. Yllättävää niissä oli pohdiskelun monipuolisuus ja opetustilanteiden rakentavasti kriittinen arviointi, sekä kysymysten tarkastelu muutenkin kuin asettamaltani kannalta. Muutamia käytännön vinkkejäkin jaettiin, vaikka niistä en maininnut kysymyksissä mitään.

Vastaajat osasivat arvioida oppilasnäkökulmaakin mielestäni totuudenmukaisesti sekä vasta-alkajien että edistyneiden osalta. Painotus kysymyksissäni olikin juuri tämä, koska opettajien ryhmäopetustaidoista on tehty useita tutkimuksia, niin musiikin kuin koulu maailman alalta.

Opettajien vastausten pohjalta voidaan tehdä muutamia johtopäätöksiä. Ensimmäkin on todettava, että ryhmäohjauksellisista taidoista huolimatta sekatasoinen ryhmä on opettajalle haastavampi kuin tavallinen, samantasoisista soittajista koostuva joukko. Haaste ei kuitenkaan ole mahdoton. Tarvitaan vain oppilaiden tuntemusta, jotta huolellinen tuntisuunnittelu onnistuu. Toisena avaintekijänä mainittiin ohjelmiston valinta – eritasoisille oppilaille on valittava sopivaa soitettavaa. Onnistumisen kokemukset nähtiin tärkeinä ryhmäsoiton mielekkyyden ja oppilaiden motivoinnin kannalta.

Eritasoisista koostuva ryhmä nähtiin oppilaille rikkautena ja antoisana vaihtoehtona. Todettiin kuitenkin tarvittavan monenlaisia ryhmiä, myös soittoa omantasoisien kanssa. Vaihtelu siis virkistää tässäkin asiassa. Nuorimpien ja vähän soittaneiden osalta myönteisiä tekijöitä on useita. Lapset ovat ylpeitä saadessaan soittaa isojen kanssa, he kuulevat tulevaa ohjelmistoaan ja saavat esikuvia/idoleita, hyvän äänenmuodostuksen ja musiikillisen tulkinnan ollessa myös tärkeä osa kokemusta. Sekatasoisessa ryhmässä lapset tapaavat eri-ikäisiä, turvallisia, saman soittimen harrastajia, kun päiväkodeissa ja kouluissa ollaan yleensä oman ikäluokan parissa.

Myös teini-ikäisten ja edistyneempien kannalta eritasoisten ryhmästä voidaan löytää hyviä puolia. He saavat olla esikuvina ja roolimalleina sekä loistaa soittotaidoillaan. Vastuuta voidaan antaa esimerkiksi nimeämällä soittoparit ryhmän sisällä, iso ja pieni yhdessä. Tällöin isompi voi auttaa pienempää pysymään kappaleessa mukana ja rohkaista niin soitollaan kuin yleisesti. Edistynyt oppilas näkee vähemmän soittaneen myötä myös oman soittonsa etenemisen ja osaa havainnoida taitojensa kehittymistä edelleen.

Johdannossa mainitsin ryhmäohjelmiston kohdalla sovitustaitojen puutteen. Osa opettajista pystyy kehittymään siinä itsekseenkin, mutta yksi hyvä apukeino on työpaikan järjestämä kurssi. Omassa opistossamme tällainen toteutettiin ja osallistujat vaikuttivat tyytyväisiltä antiin. Toki tällainen koulutus kysyy resursseja. Meidän kurssiamme opetti yksi musiikin perusteiden opettajistamme, mutta tällöinkin työnantajalta vaaditaan sopivan tilan lisäksi tuntikorvaus kurssin vetäjälle. Toinen vaihtoehto on lisäopinnot muualla, esimerkiksi ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon muodossa. Itse valitsin syventäviksi opinnoikseni musiikkiteknologiaa ja sovitusta, voidakseni jatkossa tehdä huiluryhmille ja yksittäisille oppilaille uutta materiaalia.

Viimeisen johtopäätöksen aika: Toimiiko eritasoisten yhteissoitto? Miksi se toimii? Oman opetuskokemukseni lisäksi olen tämän tutkimuksen kautta saanut mietteilleni vahvistusta sekä oppilaiden reaktioiden (kyselyvastausten) että opettajien mielipiteiden

(haastattelujen) kautta. Voinkin nyt vastata kysymyksiini myöntävästi: Kunhan opettaja on valmistautunut huolella (tuntisuunnitelma, ohjelmisto ym.), sekatasoisten ryhmästä on iloa kaikille osanottajille. Sen lisäksi että opettaja opettaa ryhmää, motivoitumisen lisäksi tapahtuu vertaisoppimista niin soitollisesti kuin sosiaalisten taitojen osalta. ”Mitä isot edellä, sitä pienet perässä.”

Jatkoa ajatellen olen tätä opinnäytetyötä kirjoittaessani saanut monenlaisia ajatuksia. Niistä painokkain opettajien kannalta on koulutuksen kehittäminen, jotta pystyisimme pedagogena vastaamaan muuttuvan työkenttämme haasteisiin ja vaatimuksiin. Erilaisien säästötoimenpiteiden vuoksi ammattikorkeakoulujen musiikin koulutusohjelmat ovat muuttuneet jo paljon siitä, mitä ne olivat 2000-luvun alussa opiskellessani. Helsingissä Metropolia on yksi näkyvimpiä esimerkkejä tästä, Lahdessa päädyttiin lakkauttamaan koko koulutusohjelma. Uskoisin kuitenkin, että esimerkiksi instrumenttien didaktiikkaopintoihin olisi mahdollista sisällyttää ryhmänohjaustaitoja tietoisesti. Omien opintovuosieni aikana aihetta käsiteltiin vähän, lähinnä ohjelmiston kannalta.

Opettajakoulutuksemme tutkimisellekin olisi tilaa. Sekä koulutuksen nykytilannetta opetussuunnitelmien kautta, että opettajien ja opettajaksi opiskelevien haastattelujen muodossa. Opetustyötä tekevät osaisivat vastata siihen, mitä taitoja työssä todella nykyään tarvitaan ja mistä olisi hyötyä. Tällaiseen voisivat tarttua myös musiikkiopistot ja muut vastaavat työnantajat. Parhaiten koulutustarpeensa osaavat kertoa työntekijät itse.

Eritasoisten yhteissoittoa haluaisin tutkia vielä lisää, mieluiten laajemman soitinvalikoiman osalta ja vielä laajemmalla ikäjakaumalla. Tampereella toteutettu huiluorkesteriprojekti olisi ollut tähän enemmän kuin otollinen yhteys, mutta aikataulu ei sitä sallinut. Suunnittelen parhaillaan seuraavaa yhteissoittokonserttia omille oppilaille, todennäköisesti ilman kehyskertomusta. Tarkoitukseni on hyödyntää erityisesti Perrinin uudempia materiaaleja, mutta mahdollisesti omiakin sovituksiani.

Mitä yhteissoittoprojekteihin tulee oppilaiden kannalta, pidän tärkeänä kokemusten purkamista ja käsittelyä yhdessä. Joko niin, että opettaja ja yksittäinen oppilas keskustelevat, tai sitten esiintynyt ryhmä yhdessä vaikkapa nyttikestien ohessa. Oman luokan yhteishenki ei voi olla liian vahva, eikä opettaja voi kannustaa oppilaitaan liikaa.

LÄHTEET

- Ahlström, M. 2007. Vanhemmat pienen Suzuki-soittajan tukena – Vanhemman tuen merkitys oppimisessa. Musiikin koulutusohjelma. Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia. Opinnäytetyö.
- Eskola, J. & Suoranta, J. 2005. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.
- From, P. 2011. Pedagogisia työkaluja soiton ryhmäopetukseen. Musiikin koulutusohjelma. Metropolia Ammattikorkeakoulu. YAMK-opinnäytetyö.
- Geoghegan, M. & Klass, D. 2005. Podcast Solutions: The Complete Guide to Podcasting. Library of Congress Cataloging-in-Publication Data. Friends of ED, an Apress company.
- Haapanen, N. & Jeskanen, S. 2009. Katsaus Tampereen Suzukikoulun toimintaan ja tulevaisuuteen. Musiikin koulutusohjelma. Pirkanmaan ammattikorkeakoulu Opinnäytetyö.
- Helske, R. 2002. ”Kun mä osaan sen parhaiten” – Tutkimus musiikkileikkikoululaisten lempilauluista. Musiikin koulutusohjelma. Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia. Opinnäytetyö.
- Hirsjärvi, S. & Remes, P. & Sajavaara, P. 2014. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.
- Järvelä, M. & Huntus, A. (toim.). 2014. Näppäripedagogiikka. Kaustinen: Kansanmusiikki-instituutti.
- Lydecken, M. 2009. Puupuhaltajien ryhmäsoitto – Alusta asti yhdessä. Musiikin koulutusohjelma. Metropolia Ammattikorkeakoulu. YAMK-opinnäytetyö.
- Mäkilä, M-L. & Talvitie, H. 2004. Vivo -huilukoulu. Helsinki: Otava.
- Mäkinen, A. 2010. Matkalla opettajasta Suzuki-opettajaksi. Musiikin koulutusohjelma. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö.
- Perrin, N. 2008. The Fireflies Chronicles. <http://www.flutestars.com>
- Perrin, N. 2011. The Flutistic adventures of Mary and the Fireflies, vol.2. <http://www.flutestars.com>
- Perrin, N. 2016. The Flutistic adventures of Mary and the Fireflies, vol.3. <http://www.flutestars.com>
- Pitkänen, A. 2008. Pikkuhuulistien soittoleikit Suzuki-metodissa. Musiikin koulutusohjelma. Lahden ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö.
- Puukko, E. 2006. Vanhempien valmennus Suzuki-menetelmän mukaisessa soitonopetuksessa. Musiikin koulutusohjelma. Lahden ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö.
- Puukko, E. 2010. Suzuki-nokkahuiluopetuksen esittely ja vertaileva tutkimus Pohjois-Kymen musiikkiopiston Suzuki-oppilaiden opinnoista vuosina 1993-2008. Musiikin koulutusohjelma. Metropolia Ammattikorkeakoulu. YAMK-opinnäytetyö.

- Salo, H-M. 2012. Kuinka jaksan ryhmäopettajana? – Opettajan ja oppilaitoksen keinoja ryhmäopetuksen kuormittavuuden vähentämiseen musiikkioppilaitoksissa. Musiikin koulutusohjelma. Metropolia Ammattikorkeakoulu. YAMK-opinnäytetyö.
- Starr, W. & C. 1983. To learn with love – A companion for Suzuki parents. Summy-Birchard Inc. Secaucus, New Jersey: Warner Bros. Publications Inc.
- Suzuki, S. & Takahashi, T. Suzuki Flute School, books 1–11. Summy-Birchard Inc. USA: Alfred Music Publishing Co., Inc.
- Suzuki, S. 1981. Ability Development from Age Zero. Transl. by Nagata, M. Suzuki Method International. Summy-Birchard Inc. Miami, Florida: Warner Bros. Publications Inc. Alkuperäinen teos 1969.
- Suzuki, S. & W. 2002. Rakkaudella kasvatettu – Tie luonnolliseen oppimiseen musiikkikasvatuksessa. Suom. Helkala-Koivisto, S. Tampere: Vihreälinja Oy. Alkuperäinen teos Nurtured by Love. 1983.
- Talvitie, H. 2009. Taikahuilut – matkalla konserttiin. Musiikin koulutusohjelma. Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia. YAMK-lopputyö.
- Tuovila, A. 2003. ”Mä soitan ihan omasta ilosta!” – Pitkittäinen tutkimus 7–13-vuotiaiden lasten musiikin harjoittamisesta ja musiikkiopisto-opiskelusta. Studia Musica 18. Helsinki, Sibelius-Akatemia. Espoo: Otamedia Oy. Väitöskirja.
- Valoranta, R. 2013. Viulunsoiton ryhmäopetus lapsi- ja aikuisryhmässä. Musiikin koulutusohjelma. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö.
- Watson, R. 2011. The Flute Pedagogy of Toshio Takahashi. University of Georgia. Väitöskirja.
- Winberg, L. 1980. Suzuki-soitonopetusmenetelmä. Hellas. Helsinki: Multiprint.

VERKKOLÄHTEET

- British Suzuki Institute. British Suzuki Gala Week. Maaliskuu 2016. Luettu 10.10.2016. <http://www.britishsuzukigala.com/>
- European Suzuki Association. Luettu 11.10.2015. <http://www.europeansuzuki.org>
- European Suzuki Association. Teacher Training & Examinations Manual. Revised 2016. Appendix B3. Teacher Training Syllabus 2013. Tulostettu 21.10.2015. <http://www.europeansuzuki.org/assets/Uploads/Members/T-T-Manual-2015-Syllabus.pdf>
- European Suzuki Association. Teacher Training & Examinations Manual. Revised 2016. Tulostettu 10.10.2016. <http://www.europeansuzuki.org/about-us/teacher-training-and-examinations-manual/>
- Musiikkiopisto Juvenalia. 2010. Oppilaaksi – Osastoesittelyt – Vapaaosaston esittely. Luettu 15.9.2016. <http://www.juvenalia.fi/oppilaaksi/osastoesittelyt/vapaaosasto/>

Suomen Suzuki-yhdistys ry. Luettu 16.5.2016. <http://www.suomensuzukiyhdistys.net>

Tulikärpästen Tarina -blogi. Päivitetty 2.10.2015. Luettu 28.9.2016.
<http://tulikarpastentarina.blogspot.fi/>

Uudenmaan Suzuki-instituutti ry. 2013. Suzuki-menetelmä. Luettu 11.8.2016.
<http://www.uudenmaansuzuki-instituutti.fi/6>

MUUT LÄHTEET

Henkilökohtaiset luentomuistiinpanot ja muu saatu materiaali. 2004–2015. Helsinki, Suzuki-huiluopettajakoulutus.

Henkilökohtaiset muistiinpanot, sähköpostit ja muut tiedotteet, valokuvat ja videotaltiointi. 2013. Tulikärpästen Tarina -musiikkisatuprojekti Suomen Huiluseura ry:n 30-vuotisjuhlilla 17.11.2013. Helsinki, Suomen Huiluseura ry.

Henkilökohtaiset muistiinpanot, sähköpostit ja muut tiedotteet, valokuvat ja videotaltiointit, oppilaskyselyt. 2015. Tulikärpästen Tarina -musiikkisatuprojekti. Hämeenlinna, Sibelius-opisto.

Henkilökohtaiset muistiinpanot, sähköpostit ja muut tiedotteet, valokuvat ja videotaltiointi. 2016. Tulikärpästen Tarina -musiikkisatuprojekti Tampere-talolla 24.9.2016. Tampere, Tampereen Huiluklubi ry.

Opettajien haastattelut sähköpostitse. Elokuu 2016. Suomi, Ruotsi, Hollanti, Iso-Britannia, Yhdysvallat, Kanada.

LIITTEET

Liite 1. Alkukysely oppilaille

Tulikärpästen Tarina -alkukysely

1. **Kuinka vanha olet ja millä luokalla?** (tai opiskeletko)
2. **Kauanko olet soittanut huilua?** (suurinpiirtein)
3. **Oletko tehnyt tasosuorituksia huilulla?**
4. **Millaisissa yhteissoittojutuissa olet ollut mukana?**
(esim. huiluyhtye, muu kamarimusiikki, orkesterit)
5. **Ovatko huiluesiintymiset yksin tai yhdessä mielestäsi:**
(voit valita useamman kuin yhden)
  - kivoja   mukavalla tavalla jänniä   esiinnyn mielelläni
  - en tykkää   hermostuttaa   ei mielipidettä
6. **Tulikärpäs-projektista... ☺**
  - Mitä mieltä olet ennen harjoituksia ja esityksiä?
    - Tästä tulee kivaa.   En osaa sanoa.   Varmaan tylsää.
  - Yhteissoitto on varmaankin:
    - helppoa   vaikeaa   siltä väliltä
  - Kappaleet tuntuvat tässä vaiheessa:
    - helpoilta   hankalilta   siltä väliltä

Liite 2. Loppukysely oppilaille

TULIKÄRPÄSTEN TARINA -LOPPUKYSELY

1. Kuinka vanha olet ja millä luokalla?

2. Kauanko olet soittanut huilua?

3. Ovatko huiluesiintymiset yksin tai yhdessä mielestäsi:

(voit valita useamman kuin yhden)

kivoja mukavalla tavalla jänniä esiinnyn mielelläni
en tykkää hermostuttaa ei mielipidettä

4. Tulikärpäs-projektista... 😊

* Mitä mieltä olet näin treenien ja esityksen jälkeen?

Oli kivaa! Ihan jees. Aika kävi pitkäksi.

* Yhteissoitto muiden huilujen ja pianon kanssa oli loppujen lopuksi:

helppoa hankalaa sopivan haastavaa

* Kappaleet tuntuvat nyt:

helpoilta vähän helpommilta kuin aluksi

haastavilta mutta ei mahdottomilta hankalilta

KIIIIIIIIIIITOS hurjasti kun olit mukana soittamassa! 😊 😊 😊

Liite 3. Sähköposti Tulikärpästen Tarinaan osallistuneiden oppilaiden huoltajille

Aihe: Vielä kerran Tulikärpästen Tarinasta & tärkeä kysymys

Lähtettäjä: Eeva Kunnas (eeva.kunnas(a)sibeliusopisto.fi)

Päiväys: 30. elokuuta 2016 klo 14.20

Hei huilistien kotiväestöt!

Tässä vihdoon lupaamani videotaltioinnit viime syksyn esityksistä. Älkää säikähtäkö youtubeen laittamista videot ovat piilotettuna, jolloin niitä ei löydä sieltä millään haulla. Vain näistä linkeistä ovat näkyvissä, siksi toivon ettei näitä jaettaisi kovasti eteenpäin. Kertojan ääni kuuluu melko hiljaisena (johtuen kameran pienestä mikistä), mutta soitto kuuluu kyllä hyvin. Muutama oppilas kävikin toukokuun lopulla kanssani katsomassa nämä, vaikuttivat tyytyväisiltä ja sitä olen kovasti itsekin edelleen. Rehtori antoi kiittävä palautetta jo syksyn esitysten yhteydessä, samoin tosi monet yleisöstä.

***

Nyt seuraa se tärkeä tiedustelu: Teetin oppilailla projektin alkaessa ja lopussa kyselyt tunnelmista jne. Osalta teistä olenkin jo luvan kysynyt, mutta vielä näin yhteisesti ja kirjallisessa muodossa Saanko käyttää lapsenne vastauksia lopputyössäni Tampereen ammattikorkeakouluun? Vastaukset käsitellään nimettöminä ja sukupuolettomina, jaan vastaukset ikäluokkiin ja mahdollisesti myös sen mukaan, kuinka kauan on soittanut (suurinpiirtein). Lopputyöni käsittelee eritasoisten oppilaiden yhteissoittoa, sen haasteita ja hyötyjä, laadullisena tapaustutkimuksena (Tulikärpästen tarina on käyttämäni keskeinen aineisto). Teetin kyselyt varmuuden vuoksi jo ennen kuin tiesin pääseväni opiskelemaan. Ilmoitathan mahdollisimman pian vastauksesi minulle tähän sähköpostiin, olen hyvin kiitollinen avustanne! Työn valmistuessa se on myös mahdollista saada luettavaksi.

***

Tässä itse videot. Ensimmäinen esitys on kahdessa osassa, toinen esitys yhtenä videona. Laitan linkkien alle kohdat missä mikäkin kappale alkaa, jos haluaa skippailla suoraan niihin. Poistan videot youtubesta todennäköisesti jossain vaiheessa. Jos haluatte niitä itsellenne talteen, ilmoitelkaa niin laitan driven kautta tai vastaavalla systeemillä tulemaan.

Linkki 1

Linkki 2

Linkki 3

Syksy on saatu alkuun mukavasti, Parolan kotiväestö saa kohta erillisen postin siirrettävistä tunteista. Vinkkinä vielä, josko Tulikärpäsiä haluaa kuulla livenä ison porukan soittamana: ohjaan & johdan Tulikärpäset lauantaina 24.9. Tamperetalolla Maestrosalisissa klo 14.00 (liput 5 euroa ovelta). Marjuska on jälleen kertojana, soittamassa on Tampereelta ja ympäristöstä sekä huiluoppilaita että opettajia.

Aurinkoista loppuviikkoa!

Terveisin,

Eeva

Liite 4. Kysely opettajille suomeksi

1(2)

Yhteissoittoa eritasoisille – Kysymyksiä Suzuki-huiluopettajille (Suomi)

Vastaukset käsitellään nimettöminä, yksilöiviä tietoja ovat opetuskaupungin/-alueen/-maan lisäksi vastaajan kertoma opetuskokemuksen määrä vuosina sekä Suzuki-koulutustasojen määrä. Opetuskaupungin/-alueen voit halutessasi jättää mainitsematta. Opetuskokemuksen määrittelyn lopputyössä 5 vuoden sykleinä (0–5 vuotta, 5–10 vuotta jne.).

Ensimmäiset kysymykset kartoittavat pohjatietoja, toinen osio paneutuu varsinaisiin mielipiteisiin ja kokemuksiin, viimeisessä osiossa on mahdollisuus jättää nuottivinkkejä.

Kiitos kun käytät aikaasi vastaamiseen! ☺

ENSIMMÄINEN OSIO – Taustatiedot

1. Työkaupunkisi ja/tai alueesi?
2. Opetuskokemus vuosina (suurin piirtein), paljonko siitä Suzuki-opetusta?
3. Suorittamasi Suzuki-huiluopettajan tasotutkinnot?
4. Oletko opiskellut Suzukin lisäksi muuta soitonopetusmetodia? (Nk. perinteistä systeemiä ei oteta tässä lukuun.) Jos olet, niin mitä?
5. Oletko ohjannut yhteissoittoa (ryhmätunnit, kamarimusiikki, orkesterit)?
  - En ollenkaan / Vain vähän / Yleensä muutamia kertoja lukuvuodessa / Säännöllisesti (viikoittain/kuukausittain) / Muu vaihtoehto (kerro omin sanoin)
6. Yhteissoittoryhmissäni on ollut:
  - Vain huilisteja / Eri instrumenttien oppilaita / Sekä että (erilaisia ryhmiä) / Muu vaihtoehto
7. Yhteissoittoon osallistuneet ovat olleet:
  - Taidoiltaan samalla tasolla / Taidoiltaan eri tasoilla / Sekä että (erilaisia ryhmiä) / Muu vaihtoehto

TOINEN OSIO – Mielipiteitä ja kokemuksia

”Mitä järkeä? Haasteita vai hyötyä?” – Tämän osion kysymyksiä voit pohtia vapaasti kokemustesi tai mielikuviesi pohjalta. Mikäli olet jonkin kysymyksen kohdalla täysin eri mieltä, kerro sekin.

1. Yleisin käytäntö Suomessa on laittaa taidoiltaan samantasoiset oppilaat soittamaan yhdessä. Onko se mielekkäin/motivoivin/paras vaihtoehto oppilaalle? Entä opettajalle? Perustele.

(jatkuu)

2(2)

2. Suzuki-opettajana olet todennäköisesti ohjannut yhteissoittoa / pitänyt ryhmätunteja sekatasoiselle oppilasjoukolle. Ajattele tilannetta ryhmän ohjauksen kannalta: koitko tilanteen haasteelliseksi/helpoksi opettajana? Miksi?
3. Suurin osa nk. perinteisen (metodittoman) opetuksen parissa opiskelevista oppilaista on tottunut samantasoiseen ryhmään yhteissoitossa. Miten ajattelisit / olet kokenut heidän suhtautuvan, jos ryhmä vaihtuu sekatasoiseen muotoon? Entä toisinpäin, sekatasosta samantasoisiin? Voit pohtia kysymystä joko molempiin vaihtoehtoihin tai vain toisenlaisiin ryhmiin tottuneiden oppilaiden osalta.
4. Yhteissoittoryhmässäsi on monen tasoisia ja sen myötä eri-ikäisiä oppilaita. Vaikuttaako oppilaan ikä ja/tai taitotaso hänen suhtautumiseensa/sopeutumiseensa ryhmään?
5. Mitä oppilas mielestäsi saa parhaimmillaan irti yhteissoitosta, kun ryhmässä on monen tasoisia, ehkä monen ikäisiäkin, soittajia? Aiheuttaako tilanne mahdollisesti haasteita/haittoja oppimisen suhteen? Voit pohtia kysymystä eri ikäluokkien kannalta (lapset, teinit).

KOLMAS OSIO – Materiaaleista

Sisällytän työhöni pienen kartoituksen yhteissoittomateriaaleista, erityisesti huiluyhtyeille (esim. Fireflies Chronicles). Tähän voit jakaa hyväksi kokemiasi nuottivinkkejä, halutessasi hankintapaikan jos ne ovat ko. teoksen kohdalla harvassa.

1. Nuottivinkkini samantasosten ryhmille
2. Nuottivinkkini eritasosten ryhmille

Liite 5. Kysely opettajille englanniksi

1(2)

Playing in a mixed skill level group – Questions for Suzuki flute teachers

All answers will be handled anonymously, the only specifics revealed will be the teaching city/area/country and the years of teaching experience, as well as Suzuki teacher level. You may leave the city/area out, if You want. Teaching experience will be handled in 5 year cycles (0–5 years, 5–10 etc.).

First part gathers some background info, second is about the actual opinions and experiences You have had, third and last is an opportunity to recommend sheet music for groups.

Thank You for taking time to answer! ☺

PART ONE – Background info

1. Your city/town/area/country of work?
2. Your teaching experience in years (approx.), how much of it as Suzuki teacher?
3. Which Suzuki flute teacher exams have You taken? European or other syllabus?
4. Have You studied any other method besides Suzuki? If so, which one?
5. Have You taught group lessons / chamber music / orchestras?
  - Not at all / Only a little / Usually couple times a year / Regularly (per week/month) / Other choice (tell in your own words)
6. Your groups / orchestras have had:
  - Only flutes / Different instruments / Both (only flutes & different instr.) / Other choice
7. The students participating the groups / orchestras have been:
  - Even level of skills / Mixed level of skills / Both (even & mixed level groups) / Other choice

PART TWO – Opinions and experiences

”What’s the use? Challenges or benefits?” – Questions in this part You may freely ponder based on Your experiences and/or images. If on some question You disagree, please share it also.

(jatkuu)

2(2)

1. In the current Finnish curriculum for music institutes it is suggested and mostly also executed that same level students play together. Do You think it is the most motivating/reasonable/ best in general option for students? Why?
2. As a Suzuki teacher you probably have taught/conducted group lessons / orchestra for mixed level students. Think of the situation from the teaching point of view: have You felt it was challenging or easy? Why?
3. Many students in traditional (non-method) way of instrument teaching are accustomed to even level groups/orchestras. How do You think / have You seen they would take it if the group changed to mixed level? You can consider the situation from both kind of students' point of view (used to even/mixed level).
4. A mixed level group often has students from many age groups. Do You think their age and/or skill level affects their attitude / how they adjust in the group?
5. At best, what do You think a student gets out of a group / orchestra when it is mixed level? Or does it create challenges or maybe even harm in learning? Consider the situation pertaining students of different age (children, teenagers).

PART THREE – About materials

I will include a small section about sheet music material for groups, especially for flute, in my thesis. Here is the chance for You to recommend any material You have found good, maybe even a place of purchase if the material is not easy to get.

1. Sheet music for even level groups
2. Sheet music for mixed level groups

Liite 6. Suzuki-opettajakoulutuksen tutkintokysymyksiä

1(2)

TUTKINTOKYSYMYKSIÄ (Yleisesti eri tasoille – Suzuki-metodi)

- millainen käsien asento tulee olla?
- miten selität asioita pienelle lapselle? soittamalla, ei puhumalla
- mitä kotona tapahtuu?
- jos vanhempi ei osaa soittaa huilua, miten hän osaa ohjata lasta kotona? vanhempainkoulutus
- kumpi on tärkeämpi, vanhempi vai opettaja? vanhempi
- miten tulit kontaktiin sz-menetelmän kanssa?
- mikä sinua kiinnostaa sz-menetelmässä?
- miten vanhempi voi auttaa lasta kotona?
- miten luot ympäristön?
- miten organisoit kuuntelun?
- miten sz eroaa perinteisestä? kuuntelu, kertaus
- miksi pitää soittaa T.T.-versio?
- mitä workshop antaa vanhemmille?
- miten sz-lapsi eroaa perinteisestä oppilaasta? sz-lapsi vaikuttaa vanhemmalta, kasvaa muiden mukana
- kuinka olet saanut vanhemmat mukaan?
- kumpi on tärkeämpi, yksilö vai ryhmä?
- miten motivaatio luodaan? rohkaisu, kertaus - lapsi osaa
- miten autat, jos lapsi ei halua harjoitella? kuuntelu, onjko opettaja tehnyt jotain väärin? 1 point lesson; jos harjoittelu ei ole mukavaa, ei ole kiva harjoitella (??); kannustetaan sitä mikä on hyvää; ei haittaa, vaikka soittaa väärin
- miten autat kehittämään keskittymistä? pysytään yhdessä asiassa
- mikä on kumarruksen tarkoitus? kunnioitus, tunnin alku ja loppu - keskittyminen, myös kotona = keskittymisen merkki
- mitä on tonalisaatio?

(jatkuu)

- kuka on tärkeä henkilö kotona?
- miten kotona harjoitellaan? mitä ei tehdä? löydetään sama aika harjoittelulle kotona; mielellimminkin liian lyhyt kuin liian pitkä aika; yritetään parastamme; soittotunti on harjoittelun malli; opitaan valtavasti, mutta tunnilla käytetään vain pieni osa
- opettajan motivointi? hakeudutaan yhteen muiden sz-opettajien kanssa
- demonstroin soittoasento
- miten opetat 2.rekisterin?
- milloin voi siirtyä seuraavaan kappaleeseen? mikä asia suzukissa on sinulle tärkein?
- mikä oli tuntisi tarkoitus? tätä kysyttiin viimeksi kun kokelas oli opettanut eli itsellä täytyy olla käsitys siitä mitä tuli tehtyä ja miksi
- kuinka käytät vanhempia tunnilla?
- kerro joitain lainauksia kirjoista (Ability development... tai Rakkaudella kasvatettu) esim. talent is not inborn, man is the son of his environment... tätä kysyttiin viimeksi
- kuinka autat, jos lapsi ei osaa?
- miten voit vakuuttua siitä, että lapsi tuntee seuraavan kappaleen (siis että on kuunnellut tarpeeksi)
- mitä kertoisit vanhemmalle suzukista?
- kuinka tri Suzuki tuli keksineeksi menetelmän?
- menetelmän pääpiirteet

Liite 7. Tulikärpästen esittely puhallinkollegiolle Hämeenlinnassa

Yhteissoittoa huiluoppilaille syksyllä: Tulikärpästen tarina

Teos:

- Musiikkisatu, koostuu tekstistä ja 9 kappaleesta (tekijä amer. huiluopett. N. Perrin)
- Kappaleissa jokin tunnettu klassinen melodia + Maijan karitsa/Tulikärpäset-lastenlaulu
- Stemmoja 2-3 per kappale, helpoin vaatii 5 sävelen hallinnan, haastavin n. pt3-tasoa
- Pianosäestykset, paitsi yhdessä 3 helppoa lyömäsoitinstemmaa
- Kesto reilut puoli tuntia (riippuen tempoista)

Esittäjät:

- kapellimestari (Eeva)
- huiluoppilaita (Eeva, Seppo, Tapio)
- kertoja (esim. Marjuska, Juha.H.)
- pianisti/-t (pianokollegiolle nuotit nähtäväksi, josko 2–3 oppilasta voisivat hoitaa ne, TAI 1 opettaja)

Harjoittelu ja aikataulu:

- Alkusyksyllä harj. + esitys/esitykset: 2x stemmikset, 2x yhteiset, kenraali + 2x esitys
- Oppilaille stemmat keväällä -> tarvitaan opettajien apua oman harj. kanssa, että tiivis projekti onnistuu (toimi Huiluseuran juhlilla hyvin)

Lavastus ja puvut:

- Soitetaan seisten -> telineet, mahd. nuottivalot
- Kertomuksen kuvien heijastus taustalle
- Kertojalle tuoli, päälle iso vaalea kangas markkeeraamaan vesiputousta
- Lammaspehmoeläimiä (jos oppilailla on) Maijan karitsoiksi
- Nuottitelineisiin valk. jouluvalosarjoja (Eevalla on)
- Esiintyjille konserttiasu, kimaltavaa vaatetta (vapaaehtoista), niille siivet joilta kotoa löytyy

Budjetista:

- Nuotit olemassa Eevalla pdf-muodossa -> kopiointikuluja
- Harjoitukset ja esitykset TM-salissa?
- Kapun & kertojan tuntipalkat
- Mahdolliset lavastus- ja puvustuskulut
- Markkinointi ja käsiohjelmat

Liite 8. Aikataulu-sähköposti rehtorille & apulaisrehtorille

Aihe: Tulikärpästen Tarina -musiikkisatu

Lähtettäjä: Eeva Kunnas (eeva.kunnas(a)sibeliusopisto.fi)

Päiväys: 11. elokuuta 2015 klo 18.23

Hei!

Sen pohjalta mitä linan kanssa tänään keskustelimme, tein äsken pari salivarausta syyskuulle musiikkisatua varten. Harjoituspäivät ovat 3 keskiviikkoa, esitykset lykkäsin lokakuun ensimmäiselle lauantaille. Josko katsotte ja tuumaatte onko ok?

Ke 16.9. klo 16–19.30 (salin järjestely, stemmikset nuorimmille 16.30–17.30, tuttiharjoitus 17.30–18.30, stemmikset isommille 18.30–19.30)

Ke 23.9. klo 16–18.30 (salin järjestely, nuorimmat 16.30–17.30, isommat 17.30–18.30)

Ke 30.9. klo 17–20 (salin järjestely ja puvustuksen tsekkaus, tutti/kenraaliharjoitus 17.30/18 alkaen)

La 3.10. klo 10–14.30 (salin järjestely + puvustus + lavastus + soundcheck + evästäuko 10–12 välillä, esitykset klo 12 ja 13.15, loppusiivous ym. sen jälkeen)

Tommi hoitaa piano-osuudet, oli tänään päätetty pianistien kesken. Häntä tarvittaisiin ke 23. ja 30. päivä sekä esityksissä. Lisäksi tarvitaan kertoja alustavasti keväällä kysyin Marjuskaa, mutta en tiedä vielä sopivatko nämä päivät hänelle mitenkään. Kysyn huomenna. Jos M ei pääse, voisin ehkä kysyä jotakuta muskariopettajista. Haanperän Juhakin olisi tietysti oivallinen, mutta lieneeköhän kovin kiireinen.

Puvustus tarkoittaa soittajien omista garderoobeista löytyviä sopivia asusteita (ei siis kuluja), lavastus muutamia jouluvalosarjoja jotka laitetaan nuottitelineisiin (ei kuluja). Lisäksi soittajien taustalle heijastetaan kertomukseen kuuluvia kuvia tähän tarvitsen hieman teknistä apua. Jos heijastelu osoittautuu hankalaksi, se jätetään pois.

Tarinan yhdessä kappaleessa on säestys kolmella rytmisoittimella (tamburiini, penaali ja sormisymbaali viimeksi mainitun voinee korvata vaikka triangelilla). Stemmat ovat erittäin helpot, Tommi hoitaneen niistä yhden. Isommista oppilaista sitten kaksi muuta.

Huomiseen!

Terv. Eeva

Sibelius-opiston huilistit esittävät

MUSIIKKISADUN

*Tulikärpästen
tarina*

la 3.10.2015 klo 12.00 ja 13.15
Tauno Marttinen-sali

**TERVETULOA
KUUNTELEMAAN!**

Esityksen kesto
n. 30 min
soveltuu kaikille
5v alkaen

vapaa pääsy

 Sibelius-opisto
Hämeenlinna - Hattula - Janakkala

Liite 10. Tiedote Hämeenlinnan oppilaille

Sibelius-opiston huilisteille

Tervetuloa mukaan soittamaan Tulikärpästen Tarinaa! Syyskuussa harjoitteleme ja lokakuun alussa esitämme musiikkisadun, jossa Maija tulikärpäsieneen etsii uutta kotia, joutuen matkan varrella monenmoisiin seikkailuihin. Teoksessa on huiluoppilaiden lisäksi pianisti ja kertoja, ja sen ohjaa & johtaa Eeva Kunnas.

Yhteisharjoitukset pidetään Verkatehtaalla Tauno Marttinen -salissa kolmena keskiviikkona, esitykset samassa paikassa yhtenä lauantaina. Mukaan harjoituksiin tarvitaan huilu, omat nuotit (2-sivuiset teipattuina), lyijykynä ja keskittymistä. ☺

Lisätietoa projektista (harjoitukset, esitysohjeet, puvustus ym.) löydät osoitteesta <http://tulikarpastentarina.blogspot.com>

Aikataulu:

- Ke 16.9.   16.30 – ryhmä A stemmikset / 17.30 – tutti (kaikki) /
18.30–19.30 – ryhmä B
- Ke 23.9.   16.30 – ryhmä A stemmikset / 17.30–18.30 – ryhmä B
- Ke 30.9.   17.00–19.30 – KENRAALIHARJOITUS (tutti)
- La 3.10.   10.00 – lämmittelyt, soundcheck salissa, evästuokko, puvustus
12.00 & 13.15 – esitykset

Ryhmä A = nuorimmat soittajat, joilla eniten alinta stemmaa (voi olla myös keskimmäisiä) Ryhmä B = vanhemmat soittajat, joilla eniten ylintä stemmaa (voi olla myös keskimmäisiä)

Yhden esityksen kesto on n. puoli tuntia, teos soveltuu n. 5-vuotiaista alkaen kenelle tahansa. Esityksiin on vapaa pääsy.

Harjoituspoissaoloista ilmoitus tekstiviestillä Eevalle: 0400-231280 Muut kysymykset sähköpostiin (eeva.kunnas@sibeliusopisto.fi), harjoituksissa tai oman opettajan kautta.

t. Eeva ☺

Liite 11. Sähköposti huilukollegoille aikatauluista ym.

Aihe: Tulikärpäsisistä

Lähettäjä: Eeva Kunnas (eeva.kunnas(a)sibeliusopisto.fi)

Päiväys: 7. syyskuuta 2015 klo 12.44

Hei!

Ohessa infolappunen (pdf), jota suosittelen jaettavaksi oppilaille jotka ovat tulossa soittamaan projektiin. Stemmisten ryhmäjako on seuraavasti: A-ryhmässä nuorimmat (alakoululaiset lähinnä) jotka soittavat eniten alinta/alimpia stemmoja, B-ryhmässä vanhemmat tapaukset joilla eniten ylintä/ylimpiä stemmoja. Otan mielelläni vastaan jo etukäteen nimiä niistä soittajista, joiden tiedätte tulevan. Tarvetta on kaiken tasoisille, esim. kadenssisoittajaa viidenteen osaan mun oppilaista ei ole, voitte ehdottaa kuka teidän lapsosista olisi sopiva. Jos jotkut isommista haluavat ns. päästä helpolla, tukisoittajia alimpaan stemmaan kaivataan myös (ovat apuna esim. lähdöissä).

Ehdottoman tärkeät harjoitukset ovat 30.9. (kenraali), mutta silloin stemmat on oltava hallussa erityisen hyvin jos aikoo olla muista pois. 16.9. kahlataan yhdessä läpi, 23.9. hiotaan. Esitykset siis 3.10.

Tein myös blogin, jossa on lisäinfoa esim. esitysohjeita kappaleisiin. Osoite on liitteesäkin (tulikarpastentarina.blogspot.com).

Olette tietysti molemmat itsekin tervetulleita soittamaan halutessanne... :)

t. Eeva

Liite 12. Tulikärpästen esittely Tampereen Huiluklubille

TULIKÄRPÄSTEN TARINA -musiikkisatu Tampereelle

Tulikärpästen tarina (The Fireflies Chronicles) on yhdysvaltalaisen huiluopettajan Noelle Perrinin sovittama ja kirjoittama teos huiluyhtyeelle, pianolle ja kertojalle. **Nuotit ostettavissa (10\$) pdf-muodossa Perrinin sivuilta ->**

<http://www.flutestars.com/apps/webstore/>

Teos sisältää 9 kappaletta, joista yhdessä on pianosäestyksen sijaan kolme lyömäsoitinta. Huilustemmoja on kappaleissa 2–3, joista helpoin/alin on aina joko Tulikärpäset (Fireflies, japanilainen lastenlaulu) tai Maijan karitsa. Ylin stemma on aina jokin tunnettu teema, Japanista on valittu Sakura sakura, muuten liikutaan klassisessa maailmassa. Keskimmäinen stemma myötäilee yleensä ylintä stemmaa toisena äänenä. Pianisteja riittää yksi, vaikka yhden kappaleen stemmassa onkin soitettavaa kahdelle. Lyömäsoitinstemmat yhdessä osassa (tamburiini, putkipenaali, sormisymbaalit) ovat helppoja, jaettavissa 2 oppilaalle ja pianistille.

Oppilaalla on oltava minimissään hallussa ääniala e1–c2 (yhdessä osassa on myös sävellet e2, f2, fis2). Haastavimmat stemmat ovat n. pt3-tasoa (ääniala n. c1–a3, yhdessä osassa kerran c4). Yhden osan alussa on pieni kadenssi/soolo.

Teos on toteutettavissa pienelläkin joukkiolla, tällöin helpointa stemmaa on oltava soittamassa skarpit oppilaat. Suomen Huiluseuran 30-vuotisjuhlilla soittajia oli n. 80, viime syksynä Sibelius-opistolla oppilaita oli soittamassa 15. Molemmat esitykset olivat hyvän kuuloisia ja saatiin lyhyillä yhteisharjoituksilla kasaan – tämä edellyttää sitoutumista niin opettajilta kuin oppilailta. ☺ Sibelius-opiston oppilaille tehty harjoitusblogi (aikatauluja ym.) nähtävissä täällä -> <http://tulikarpastentarina.blogspot.fi>

- **Suunnitteleme projektin mahdollisimman pitkälle keväällä, opettajat jakavat stemmat oppilailleen ja aloittavat harjoittelun, kootaan lista osallistujista (opet/oppilaat). Varataan tilat (ehdotettu la 17.9. tai su 18.9. konsalla, la 24.9. Tre-talolla).**
- **Pidetäänkö erikseen vielä harjoituspäivä? ...vai riittääkö, että ekan lauantain yhteydessä on ensin treenit (stemmis – tutti – stemmis – läpimeno)...**

Kuluista:

- Keskusteltiin oppilaille osallistumismaksuksi Huiluklubin jäsenmaksua – kattaa-ko soppakulut vai ollaanko omat-eväät-linjalla? Ulkopuolisten osallistumismaksu? (Heli Talvitie oli kiinnostunut tulemaan mukaan oppilaineen.)
- Kukin opettaja kopioi nuotit oppilailleen itse.
- Mainosjulisteet ja käsiohjelmat – kuka tekee?

Liite 13. Ohjeistus Tampereen projektin opettajille

1(3)

TULIKÄRPÄSTEN TARINA – osviittaa osallistuville opettajille

Mahtavaa että olet mukana projektissa, saadaan varmasti kiva esitys Tampere-talolle. Teidän opettajien apua tarvitaan sekä harjoituksissa että esityspäivänä.

AIKATAULUSTA -> Harjoituspäivänä opettajien tulisi olla paikalla hyvissä ajoin (viritys, oppilaiden järjestäminen paikoilleen jne.). Antakaa alla olevat ajat oppilaille, ohjeistakaa tulemaan ajoissa. Aikaa on vähän ja tekemistä paljon. ☺ Pianisti mukana todennäköisesti koko päivän (10–14). Oppilailla harjoitusosuudet seuraavasti (saavat toki olla koko päivän halutessaan):

- klo 10–11 nuorimmat/ne joilla eniten alimpia/helppoimpia stemmoja
- klo 11–11.15 nuorimmilla tauko (omat eväät tässä kohtaa), isommat saapuvat ja heidät viritetään
- klo 11.15–12.30 TUTTI – mukana pianisti ja kertoja, pyritään käymään kaikki kappaleet kerran läpi ja sitten läpimeno
- klo 12.30–12.45 nuorimmat pääsevät kotiin, isommilla tauko
- klo 12.45–14.00 isompien harjoitus (ne joilla eniten ylintä stemmaa ja/tai keskimmäistä)

KAPPALEISTA -> Jos et ole vielä kurkannut, niin nyt kannattaa tutustua osoitteeseen tulikarpastentarina.blogspot.fi. Välilehdessä ”Kappaleista” on pienet esitysohjeet kustakin 9 kappaleesta ja linkki orkesteri- tai muuhun versioon, myös vinkki mistä kohtaa videota varsinainen teema alkaa. Tätä sivua kannattaa suositella myös oppilaille, niin pääsevät hyvin tunnelmaan. Tempot eivät ole meillä samat kuin videoissa, tämä on hyvä kertoa oppilaille.

TEMPOT (suurin piirtein) JA MUITA HUOMIOITA (nämä lähinnä teille opettajille):

1. Sakura Fireflies: 55
  - Pianolla 2 tahdin alkusoitto. Tulikärpäs-teema alussa ensimmäistä kertaa, 2 tahdin fraasit. Tokan stemman muistettava tauot kun ykkösillä alkaa Sakura-teema.
2. Träumerei Mary: 60 (nuotissa ei äätä kun jenkkiversio ☺)
  - Ei alkusoittoa! Ykköset lähtevät koholla, johdan alkuun 3 iskuja. Lopussa haastava fermaattipaikka, kakkosten muistettava kuunnella sen jälkeen kolme 8-osaa ykkösiltä. Ei isoa hidastusta loppuun.
3. William Tell Mary: 120 (stemman nimestä puuttuu i)
  - Ei alkusoittoa! Ykkösillä ja kakkosilla fanfaarialku, kolmosten oltava skarppina pitkän äänen aikana ja kuunneltava ykkösten & kakkosten koho. Samoin tahdeissa 31–45 toistuvat a-sävelet tarkasti.

(jatkuu)

4. Fireflies over Swan Lake: 90
  - Pianolla 2 tahdin alkusoitto. Ykkösillä mieluusti Joutsenlampi-teemassa hengitykset 2 tai 4 tahdin välein.
5. Samson and Delilah: 100
  - Ei pianoa ollenkaan koko osassa. Alkusoittona yhden huilun kadenssi! Sen/ekan kertausmerkin jälkeen tuleva 4-osatauko on tärkeä ja haastava etenkin kerratessa, harjoitelkaa kuuntelemaan se. Säestämässä olevista lyömäsoittimista sormisymbaalit kilauttavat tauon aikana, tätä treenataan myös yhdessä. Ykkösillä alussa n. 4 tahdin fraasit, hoot ja beet tarkasti. Kakkoset erityisen skarppina lähtemään välisoittoon (tahdit 19–22), samalla mukaan tulee putkipenaali soittamaan rytmiä tueksi. Kolmosilla pitkä odotus -> harjoitelkaa token sivun kakkosmaaliin lähtöä. Ykkösillä lopussa joko frullato tai 16-osia puolinuoteille. Ei hidastusta!
  - Huom! Alkukadenssin soittajaa ei ole vielä valittu. Sovitaan joko etukäteen sähköpostitse tai harjoituksissa.
6. Mahler's Fireflies: 55
  - Pianolla 2 tahdin alkusoitto. Tämä on kolmosille raskas osa soittaa, Tuli-kärpästen teema tulee viidesti putkeen. Nyanssi saa olla melko hiljainen, ettei naama jumita. Osan tempo lähtee helposti kiihtymään. Ykkösillä korkein teema 2. sivun alussa: ei liian voimakkaasti (intonaation avittamiseksi). Lopussa hidastus vasta vikassa tahdissa.
7. Royal March of the Lion and the Fireflies: 110
  - Pianolla periaatteessa 5 tahdin alkusoitto, käytännössä 4 plus koho. En todennäköisesti johda alkusoittoa, jonka tempo saattaa erota huiluosuuden temposta. Lähtiessä oltava siis skarppina, että saadaan yhteinen tempo. Tahdissa 37 fis unohtuu helposti! Kakkoset ja kolmoset lopussa tarkkana a-puolinuottien määrän kanssa. Ykkösillä ei tarvita fortissimoa korkealla, osa voi myös soittaa viimeiset 8 tahtia oktaavia alemmaa.
8. Mary dances the Cancan: 130
  - Ei alkusoittoa! Huilut & piano lähtevät samalla iskulla, johdan alkuun 1 tahdin. Staccatona 8-osat, 4-osat pidempiä mutta irti toisistaan. Tahdeissa 9–16 nyanssi tahdeittain vuorotellen forte-piano. Kolmosilla Maijan teema toisella sivulla yllättävänkin rauhallinen, lähtöä hyvä harjoitella.

9. Mary in the New World: 75

- Pianolla 2 tahdin alkusoitto. Ykkösillä ja kakkosilla legatoteema mieluusti 2 tahdin hengityksillä, 4 käy myös. Kakkosilla painovirhe tahdissa 27 – sama legato kuin ykkösillä. Tahdissa 41 riittää forte tai vähemmänkin (ykkösillä).

NUOTEISTA -> Kullakin oppilaalla tulee olla omat nuotit mukana 10.9. harjoituksissa, sekä nimikoituina (etu- ja sukunimi) että teipattuina (2-sivuiset yhteen vierekkäin). Numeroikaa kappaleet!!

NUOTTITELINEET -> Näitä myös mukaan oppilaille (omia). Järjestäydymme siten, että yhdellä telineellä on 2–3 soittajaa. Osallistujien määrä varmistuu vasta harjoituksissa, joten telineitä on hyvä olla reilusti.

VIRITYSMITTARIT -> Teillä opettajilla voisi olla näitä mukana. Oppilaiden kanssa viritetään ennen kuin harjoitus alkaa, että ovat huilu kourassa valmiina klo 10 (isommat viritetään tauolla ennen yhteistreeniä).

ESITYKSESTÄ:

- Oppilaat saavat infoläpyskän harjoituksissa, mutta voitte jo nyt yhdessä jutella vaatetuksesta. Siisti konserttiasu, ei lenkkareita/verkkareita (Converset tai vastaavat käy jos siistit). Saa olla värikästä kampetta, myös glitter/muu kimallus suotavaa. Aiemmissa esityksissä osalla on ollut keijun siivet selässä (saa lelu-kaupoista/Tigerista jne.), näyttää tosi hauskalta. Aion itsekin laittaa, voin lainata neljälle muullekin.
- Lisäksi esitykseen voi ottaa mukaan lammas-pehmolelun, niitä laitetaan kertojan (esittää Maijaa) viereen.
- Esitys soitetaan seisten. Kokonaiskesto kertojan kanssa on puoli tuntia, kappaleiden välissä ehtii hyvin lepuuttaa käsiä ja naamaa.

Aurinkoista syksyn alkua kaikille & harjoituksissa nähdään! ☺

Terveisin,

Eeva.K.

Liite 14. Info Tampereen huiluoppilaille

TULIKÄRPÄSTEN TARINA

Huilutapahtuma 10.9./24.9.2016

Tampereen huiluklubi ry. toteuttaa yhteistyössä Pirkanmaan musiikkiopiston ja Tampere-talon kanssa huilutapahtuman, jossa soitetaan useamman kymmenen huilistin voimin yhdysvaltalaisen Suzuki-pedagogin Noelle Perrinin sovittama ja käsikirjoittama teos huiluyhtyeelle, pianolle ja kertojalle.

Toivomme mukaan osallistujia kaikista alueen musiikkioppilaitoksista. Orkesteriin voivat osallistua kaikki alkeistasolta (noin 1/2vuotta soittaneet) ylöspäin. Kaikille löytyy omaa tasoaan vastaava stemma.

Ensimmäiset harjoitukset pidetään **"Tyllillä"**. (Tampereen yhteiskoulun lukion 2. Toimitalo, Hallituskatu 30) **la 10.9. klo 10–14.**

Toiset harjoitukset ja esitys ovat **la 24.9.** Harjoitusaikataulu tiedotetaan erikseen alkusyksystä, ja itse esitys on **klo 14–14.30 Tampere-talon Maestrossa.**

Samana päivänä Tampere-talossa on Pirkanmaan musiikkiopiston iso puhallinorkesteri- ja Näppäri-tapahtuma sekä massamuskarit.

Teoksen tulee johtamaan Sibelius-opiston huilunsoiton opettaja ja Suzuki-pedagogi Eeva Kunnas.

Nuotit on opettajilla jaettavissa heti kun syyslukukausi lähtee käyntiin. Ilmoittautumiset tapahtumaan omalle opettajalle.

Tapahtumaan on osallistumismaksu 20€. Maksulla katetaan tapahtumakuluja ja se sisältää myös Tampereen huiluklubin vuosimaksun 2016 (6€). Tampere-talossa on mahdollisuus ruokailuun 24.9. Ruoan hinta on 5€ (PMO:n oppilaille ilmainen).
Konserttilippu Tulikärpäsiin maksaa 5€, myynti ovelta konserttipäivänä.

Harjoituspäivään 10.9. pyydämme osallistujia varautumaan omin eväin. Myös omat nuottitelineet toivotaan otettavaksi mukaan, sekä 10.9. että 24.9.

Tervetuloa toteuttamaan yhdessä suurta huilutapahtumaa!

Tampereen huiluklubi
tampereenhuiluklubi@gmail.com
www.tampereenhuiluklubi.net

Liite 15. Toinen info Tampereen huiluoppilaille

Hei!

Tässä vähän lisätietoa syyskuun huilutapahtumasta Tre-talossa.

- Harjoituspäivänä tulisi olla paikalla hyvissä ajoin, viimeistään 15min. ennen harjoitusten alkua. Ehditään virittämään ja harjoitukset pääsee alkamaan ajoissa.

- Oppilailla harjoitusosuudet seuraavasti (saavat toki olla koko päivän halutesaan):

- klo 10–11 nuorimmat/ne joilla eniten alimpia/helppoisia stemmoja
- klo 11–11.15 nuorimmilla tauko (omat eväät tässä kohtaa), isommat saapuvat ja heidät viritetään
- klo 11.15–12.30 TUTTI – mukana pianisti ja kertoja, pyritään käymään kaikki kappaleet kerran läpi ja sitten läpimeno
- klo 12.30–12.45 nuorimmat pääsevät kotiin, isommilla tauko
- klo 12.45–14.00 isompien harjoitus (ne joilla eniten ylintä stemmaa ja/tai keskimmäistä)

Voidaan tunnilla vielä käydä nämä ajat läpi kunkin kanssa.

NUOTTITELINEET mukaan. Välttämättä kaikkia emme tarvitse, mutta hyvä olla varuiksi.

Esityspäivästä jaamme 10.9. harjoituksissa vielä infolapun, mutta jo nyt alustavasti vaatetuksesta:

Siisti konserttiasu, ei lenkkareita. Saa olla värikästä vaatetta, jos löytyy jotakin kiinnostavaa niin oikein kiva. (Teemana tulikärpäset). Myös jos kotoa löytyy keijun siipiä tms. niin ottakaa mukaan!

Lisäksi esitykseen voi ottaa mukaan lammas-pehmolelun. Niitä laitetaan kertojan (päähenkilö Maijan) viereen.

TULIKÄRPÄSTEN TARINA – osviittaa pianistille

AIKATAULUSTA -> Harjoituspäivänä on hyvä olla ajoissa paikalla.

- klo 10–11 nuorimmat/ne joilla eniten alimpia/helppoimpia stemmoja + PIANISTI
- klo 11–11.15 nuorimmilla tauko (omat eväät tässä kohtaa), isommat saapuvat ja heidät viritetään
- klo 11.15–12.30 TUTTI – mukana PIANISTI ja kertoja, pyritään käymään kaikki kappaleet kerran läpi ja sitten läpimeno
- klo 12.30–12.45 nuorimmat pääsevät kotiin, isommilla tauko
- klo 12.45–14.00 isompien harjoitus (ne joilla eniten ylintä stemmaa ja/tai keskimmäistä) + PIANISTI

KAPPALEISTA -> Kannattaa tutustua osoitteeseen tulikarpastentarina.blogspot.fi (tree-niblogi viime syksyn projektille). Välilehdessä ”Kappaleista” on pienet esitysohjeet kustakin 9 kappaleesta ja linkki ”originaaliin” orkesteri- tai muuhun versioon, myös vinkki mistä kohtaa videota varsinainen teema alkaa. Huom! Meidän tempot eivät ole samat kuin videoissa.

TEMPOT (suurin piirtein) JA MUITA HUOMIOITA:

10. Sakura Fireflies: 55

- **Pianolla 2 tahdin alkusoitto.** Johdan alkuun 1 tahdin.

11. Träumerei Mary: 60 (nuotissa ei äätä kun jenkkiversio 😊)

- **Ei alkusoittoa!** Ykköshuilut lähtevät ¼-koholla, johdan alkuun 3 iskuja. Lopussa haastava fermaattipaikka. Ei isoa hidastusta loppuun.

12. William Tell Mary: 120 (stemman nimestä puuttuu i)

- **Ei alkusoittoa!** Ykkös- ja kakkos-huiluilla fanfaarialku, piano ja kolmoshuilu mukaan tahdissa 15 (kuuntele ykkösten ja kakkosten koho siihen pitkän äänen jälkeen).

13. Fireflies over Swan Lake: 90

- **Pianolla 2 tahdin alkusoitto.** Johdan alkuun 1 tahdin.

14. Samson and Delilah: 100

- **Ei pianoa ollenkaan koko osassa.** Alkusoittona yhden huilun kadenssi! Tamburiini tulee mukaan vasta ekan kolmanneksen jälkeen, vähän sen jälkeen kun putkipenaali/claves on aloittanut. Tämä lähtö on helppo kuunnella/oppia. 😊

15. Mahler's Fireflies: 55

- **Pianolla 2 tahdin alkusoitto.** Johdan alkuun 1 tahdin. Osan tempo lähtee helposti kiihtymään, pysyttävä mahdollisimman tasaisena/staattisena. Lopussa hidastus vasta vikassa tahdissa.

(jatkuu)

16. Royal March of the Lion and the Fireflies: 110

- **Pianolla periaatteessa 5 tahdin alkusoitto, käytännössä 4 plus koho.** En todennäköisesti johda alkusoittoa, jonka tempo saattaa/saa erota hui- luosuuden temposta. Pianon tuki on tärkeää huilisteille kromaattisissa paikoissa (tahdit 22–23, 26–27, 30–31, 34–35, 57–58), triolit oltava tosi tasaiset/tempossa.

17. Mary dances the Cancan: 130

- **Ei alkusoittoa!** Huilut & piano lähtevät samalla iskulla, johdan alkuun 1 tahdin. Staccatona 8-osat, 4-osat pidempiä mutta irti toisistaan.

18. Mary in the New World: 75

- **Pianolla 2 tahdin alkusoitto.** Johdan alkuun 1 tahdin.

ESITYKSESTÄ:

- Siisti konserttiasu, ei lenkkareita/verkkareita (Converset tai vastaavat käy jos siistit). Saa olla värikästä kampetta, myös glitter/muu kimallus suotavaa. Aiem- missä esityksissä osalla on ollut keijun siivet selässä (saa lelukaupoista/Tigerista jne.), näyttää tosi hauskalta. Aion itsekin laittaa, voin lainata neljälle muullekin.
- Lisäksi esitykseen voi ottaa mukaan lammas-pehmolelun, niitä laitetaan kerto- jan (esittää Maijaa) viereen.
- Kokonaiskesto kertojan kanssa on puoli tuntia, kappaleiden välissä ehtii hyvin lepuuttaa käsiä.

Liite 17. Haastattelupyyntö opettajille suomeksi

Sähköposti opettajille Suomessa: Haastattelu-/kyselypyyntö

Aihe: Suzuki-asiaa

Lähettäjä: Eeva Kunnas (eeva.kunnas(a)gmail.com)

Päiväys: 25. elokuuta 2016 klo 15.15

Heipähei!

Laitan teille yhteispostin, mutta voitte vastata mulle suoraan, ei tarvitse siis kaikille. Toivottavasti on ollut mukava kesä ja lukuvuosi päässyt alkuun sopivasti... :)

Kuten taidatte kaikki jo tietääkin, teen mus.ped. YAMKtutkintoa Tampereelle. Lopputyön aiheena mulla on eritasoisten huiluoppilaiden ryhmäsoitto, sen haasteet ja hyödyt (opettajan näkökulmasta). Kirjoitan Suzukista jonkun verran, vertaan sitä myös perinteiseen opsiin ja esim. Näppäreihin, ryhmäsoiton osalta siis. Nytpä kysynkin teiltä, olisiko teillä aikaa vastata ihan sähköpostitse muutamaan kysymykseen liittyen Suzukiin? Henkilökohtainen näkökulma opettajana kiinnostaa.

Laittakaapa myöntävää tai kieltävää vastausta spostilla/facebookissa, niin tiedän lähettää kysymyksiä eteenpäin. Käsittelen vastaukset halutessa nimettöminä.

Mukavaa loppuviikkoa!

t. Eeva

Liite 18. Haastattelupyyntö opettajille englanniksi

Sähköposti opettajille ulkomailla: Haastattelu-/kyselypyyntö

Aihe: About Suzuki teaching

Lähettäjä: Eeva Kunnas (eeva.kunnas(a)gmail.com)

Päiväys: 25. elokuuta 2016 klo 14.42

Hello *****!

Greetings from Hämeenlinna, Finland! I hope your Summer has been good (and still continues). I am sorry to bug you with work related issue, but you can always say no! :)

So, I am in the middle of writing my Master's thesis (Music department of Tampere Polytechnic University), which is about flute students playing in mixed level groups and how they & teacher experiences it, as it isn't a given thing in Finnish curriculum (of music schools). I'm using the knowledge and experience from the Suzuki studies, writing about the method a bit etc. Also I'm comparing the Suzuki method to the traditional curriculum, with some points from the Finnish folk music pedagogy (developed by Mauno Järvelä).

My question is this: would you be willing to answer some questions about Suzuki teaching (from your personal point of view) and maybe a little bit about your career? There won't be lots of them and you can answer in short or long style, everything is appreciated. The thesis will be in Finnish and if you want, I can write about these questions/answers anonymously.

Thank you for your time! :)

Eeva

Liite 19. Materiaalivinkit opettajilta

1(2)

Nuotteja samantasoisten huiluoppilaiden ryhmälle:

- Amos, Keith. Animal friends for flute choir. CMA Publications
- Bratton, John W. Teddy Bear's Picnic. Arr. for flute choir by Kechley, David. Williamstown, MA: Pine Valley Press.
- Churchill, Frank. Whistle while you work. Arr. by Osterling, Eric.
- Doppler, Franz. Andante ja Rondo, op. 25. 2 huilulle ja pianolle (sopii myös ryhmälle). Universal Edition UE 17286.
- Fauré, Gabriel. Sicilienne. Arr. by Wye, Trevor. Kokoelmassa The Fauré book. 2 huilua ja piano.
- Giuliani, Mauro. Easy and enjoyable pieces for flute and guitar (huilu- ja kitararyhmät yhdessä).
- Goddard, Mark. Tricks and games – flute duets, grades 3–6. Spartan Press.
- Hoffmeister, F.A. Terzetto for three flutes. Pegasus-Ausgabe.
- Just Flutes -nettikauppa. Nuotit merkitty englantilaisen tasosysteemin mukaisin vaikeusastein, helppo valita kullekin tasolle sopivia materiaaleja.
- Kechley, David. (arr.). Three Seasonal Songs – for flute choir. Williamstown, MA: Pine Valley Press.
- Laszlo, Csopor (edit.). Easy trios for flutes. Editio musica Budapest.
- Music Medal series. ABRSM.
- Paradis, Maria Theresia von. Sicilienne. Arr. by Horovitz, Peter. (esim. muiden soitinten kanssa: huilu, kitara, viulut 1 ja 2, sello).
- Pucihar, Blaz. Suite to the Youth for 4 flutes. Pucihar Music.
- Selling, Marie (arr.). Julflöjt – 11 melodier för 3–4 flöjter. Gehrman's musikförlag.
- Sivonen, Heikki (sov.). Joululauluja jokaiselle – joululauluja huiluyhtyeille. Heilin&Sons.
- Tuohimäki, Auli (sov.). Suomalaisia sävelmiä huilukvartetille. Musiikki Andante.
- Unisono-soittoa pianon kanssa tai max 2-äänistä (jos ryhmässä pieniä), Suzuki-kappaleita, Vivo huilu -vihkosta.
- Vivaldi, A. Konsertto kahdelle huilulle C-duuri, RV533.
- Wye, Trevor. Group class -book.

(jatkuu)

2(2)

Nuotteja eritasoisten huiluoppilaiden ryhmälle:

- Butterworth, Helen. Gems for Flute groups.
- Colourstrings -materiaali (jouset).
- Gypsy Academies' materials (Hollanti).
- Music Medal series. ABRSM.
- Näppäri-ohjelmisto (jouset).
- Perrin, Noelle. The Flutistic Adventures of Mary and the Fireflies, vol.2 & 3.
- Perrin, Noelle. Flight of the Honeybee.
- Perrin, Noelle. The Fireflies Chronicles.
- Pietiläinen, Aino. Sovituksia kirjasta Huilun Taikaa.
- Power, James (compiled and edited by). Three is a crowd – flute trios (useita vihkoja eri tasoille, mm. jouluvihko erikseen). Arrendorf edition.
- Sovituksia parin soinnun kappaleista sekatasoisille ryhmille, esim. Maijan karitsa, Kevätsää, Venetsian karnevaali, Gossec – Tamburiini.
- Suzuki-huilukoulujen kappaleista moniääniset sovitukset.
- Suzuki-nokkahuilukoulujen kappaleista moniääniset sovitukset.
- Suzuki-ohjelmiston duettovihkot (jouset).
- Wonderful Winds (hyvä lähde sekatasoisille ryhmille sopivaan materiaaliin).